

СТАЖУВАННЯ СЛУХАЧІВ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОВЕДЕННЯ ТА КОНТРОЛЬ

Матеріали щорічної науково-практичної конференції
за результатами стажування слухачів
в органах державної влади
та органах місцевого самоврядування
13 жовтня 2016 року

ВИПУСК-5

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

ФАКУЛЬТЕТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Слухачьке самоврядування

**Стажування слухачів в органах публічної
влади: організація, проведення та контроль**

[Електронний ресурс]

*Матеріали щорічної науково-практичної конференції за результатами
стажування слухачів в органах державної влади
та органах місцевого самоврядування
13 жовтня 2016 року*

Випуск – 5

ОДЕСА–2016

УДК 35.088.6(061.3)

С 76

ББК 67.9 (4Укр)301

Редакційна колегія:

Іюса М.М. – д.політ.н., професор
Попов М.П. – к.держ.упр., доцент
Попов С.А. – д.держ.упр., професор
Мамонтова Е.В. – д.політ.н., професор
Куспляк І.С. – к.політ.н., доцент
Долгих Н.П.
Кадук Н.І. – к.політ.н., доцент
Оганісян М.С. – к.філос.н., доцент
Осадчук С.В. – к.держ.упр., доцент
Свірін М.Г. – к.політ.н., доцент
Сокур Н.В. – к.політ.н., доцент

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України.
Протокол № 1 від 22 вересня 2016 р.

Матеріали друкуються в авторській редакції

С 76 **Стажування** слухачів в органах публічної влади: організація, проведення та контроль [Електронний ресурс] : Матеріали щорічної науково-практичної конференції за результатами стажування слухачів в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. 13 жовтня 2016 року. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. – 163 с.

ББК 67.9 (4Укр)301

© ОРІДУ НАДУ
при Президентові України, 2016

З М І С Т

Привітання директора ОРІДУ НАДУ при Президентіві України Іжи Миколи Михайловича.....	8
МАТЕРІАЛИ ЩОДО ПОРЯДКУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОХОДЖЕННЯ СТАЖУВАННЯ.....	9
<i>Попов Микола Петрович, Мамонтова Елла Вікторівна.</i> Про підсумки стажування у 2016 році слухачів денної форми навчання ОРІДУ НАДУ при Президентіві України в органах публічної влади.....	9
<i>Кадук Наталя Іванівна</i> Вивчення іноземних мов як об’єктивна необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців для органів публічної влади.....	12
<i>Оганісян Михайло Сергійович</i> Стажування як необхідний елемент підготовки магістрів державного управління.....	15
<i>Осадчук Світлана Вікторівна</i> Стажування як практична складова підготовки магістерського дослідження.....	16
<i>Свірін Михайло Геннадійович</i> Роль і функції тьютора у проходження стажування.....	17
<i>Казанський Георгій Аркадійович</i> Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку державної служби та юридичної відповідальності державних службовців Міністерства юстиції України за результатами проходження стажування.....	18
<i>Карнаков Михайло Євгенович</i> Стажування в органах місцевого самоврядування: погляд особи, що не має досвіду державної служби.....	20
<i>Паламарчук Євгенія Олександрівна</i> Стажування за місцем кадрового резерву: теорія на практиці.....	21
<i>Рогульський Олег Іванович</i> Досвід стажування в центральних органах влади – одна з умов професійного зростання державних службовців.....	23
<i>Рябоконь Світлана Миколаївна</i> Стажування як один з етапів написання магістерської роботи.....	25
МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВЛАДИ (ЗА НАПРЯМКАМИ МАГІСТЕРСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СЛУХАЧІВ).....	28
<i>Аврамчук Віта Юрійвна</i> Правове регулювання пенсійного законодавства України.....	28
<i>Албур Валерія Олександрівна</i> Формування ефективної інвестиційної політики в контексті європейської інтеграції.....	29
<i>Асін Руслан Михайлович</i> Децентралізація органів публічної влади.....	31

<i>Бабушкіна Катерина Олексіївна</i> Напрями удосконалення державної кадрової політики в Україні.....	34
<i>Безолюк Ярослава Петрівна</i> Шляхи удосконалення формування доходів Пенсійного фонду.....	36
<i>Бондаренко Юлія Валеріївна</i> Деякі проблеми євроінтеграції України в соціальній сфері.....	38
<i>Брагалян Олена Анатоліївна</i> Удосконалення механізмів державного регулювання у формуванні інфраструктури ринку землі в Україні.....	39
<i>Василишен Сергій Васильович</i> Оптимізація системи соціального захисту дітей в Україні.....	42
<i>Васильєва Світлана Олегівна</i> Особливості державного регулювання пасажирських перевезень в Україні.....	43
<i>Волошина Вікторія Вікторівна</i> Співпраця органів державної влади та громадськості у сфері протидії торгівлі людьми (на прикладі Одеської обласної державної адміністрації).....	45
<i>Газіян Габріел Арменович</i> Проблеми залучення іноземних інвестицій в туристичну галузь країни.....	47
<i>Дяченко Вадим Анатолійович</i> Сучасний стан та перспективи інтеграції України у Європейський Союз.....	49
<i>Євтодій Ігор Миколайович</i> Сільська рада – представницький орган місцевого самоврядування.....	51
<i>Інякіна Олена Олексіївна</i> Молодіжна політика в Європейському Союзі.....	53
<i>Казанський Георгій Аркадійович</i> Особливості тлумачення категорії «юридична відповідальність» в ретроспективному значенні: теоретичний аспект.....	55
<i>Карнаков Михайло Євгенович</i> Шляхи вирішення проблем місцевої громади Малиновського району м. Одеси в відношенні питань опіки та піклування.....	57
<i>Касьянова Наталія Миколаївна</i> Сучасні аспекти державного регулювання у соціальній сфері.....	59
<i>Койчева Олена Федорівна</i> Сучасний стан та проблеми реформування органів юстиції України.....	61
<i>Куртіян Олена Вікторівна</i> Роль інновацій в економічному розвитку регіонів.....	62
<i>Лавренюк Руслан Юрійович</i> Селищна рада – представницький орган місцевого самоврядування.....	64
<i>Лівчук Тетяна Іванівна</i> Державне управління у сфері охорони культурної спадщини України: проблеми та перспективи.....	65

<i>Лобанова Юлія Володимирівна</i> Шляхи забезпечення оптимальної взаємодії між суб'єктами культурної діяльності щодо збереження, відродження і розповсюдження національної культури.....	67
<i>Макаренко Ганна Володимирівна</i> Система надання соціальних послуг в Україні та її реформування в умовах децентралізації.....	70
<i>Марченко Катерина Геннадіївна</i> Державна інформаційна політика в Україні. Проблеми інформаційного законодавства України.....	72
<i>Олійник Ольга Ярославівна</i> Діяльність відділів зв'язків з громадськістю щодо попередження конфліктогенних ситуацій в регіоні.....	74
<i>Охременко Юлія Олександрівна</i> Сучасний стан і перспективи реформування органів державної виконавчої служби в Україні.....	76
<i>Паламарчук Євгенія Олександрівна</i> Проблеми та шляхи удосконалення Пенсійного фонду України.....	78
<i>Пасулько Євген Васильович</i> Подвійне громадянство в Україні.....	80
<i>Пітік Артур Валерійович</i> Актуальні проблеми формування ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні.....	81
<i>Ратько Людмила Анатоліївна</i> Особливості розгляду звернень громадян в органах місцевого самоврядування в умовах впровадження е-урядування.....	83
<i>Рогульський Олег Іванович</i> Особливості становлення системи органів юстиції незалежної України.....	88
<i>Рябоконт Світлана Миколаївна</i> Роль громадськості у формуванні інвестиційної привабливості регіону.....	91
<i>Савчук Ліна Ігорівна</i> Надання адміністративних послуг місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування: проблеми якості послуг.....	93
<i>Самборська Юлія Сергіївна</i> Удосконалення форм та методів управління соціально-економічним розвитком регіону.....	95
<i>Сейко Денис Миколайович</i> Реформування транспортної інфраструктури в Україні на засадах державно-приватного партнерства.....	97
<i>Семенюк Ганна Анатоліївна</i> Мережа управлінських компетенцій місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у контексті політики модернізації публічної влади в Україні.....	100
<i>Семко Богдан Олександрович</i> Реформування державної виконавчої служби в Україні.....	106
<i>Семчинська Надія Анатоліївна</i> Трансформація функцій держави під впливом процесів глобалізації.....	107

<i>Сорочинський Олександр Олександрович</i> Вплив глобалізаційних процесів на ринок праці України.....	110
<i>Черниш Богдан Борисович</i> Проблеми розвитку відновлюваної енергетики в Україні.....	112
<i>Шатайло Анна Олександрівна</i> Система управління персоналом і управління людськими ресурсами в умовах децентралізації влади.....	114
<i>Шуляк Галина Ігорівна</i> Міграційна політика та міграційні процеси в Україні.....	115
<i>Яровенко Анатолій Валерійович</i> Проблеми культурної політики держави на регіональному рівні.....	117
<i>Ясніцька Вікторія Олександрівна</i> Особливості проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.....	118
<i>Яценко Алла Сергіївна</i> Реалізація державної політики щодо охорони дитинства на регіональному рівні.....	120
УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТАХ.....	122
<i>Львова Єлизавета Олегівна</i> Участь у міжнародних проектах як важлива складова прискорення реформ в сфері професіоналізації кадрового складу органів публічної влади.....	122
<i>Албур Валерія Олександрівна</i> Досвід участі в стипендіальній програмі «Літня школа в Берліні» за підтримки Інституту співпраці з країнами Центральної та Східної Європи в галузі державного реформування м. Берлін, Німеччина.....	124
<i>Ратько Людмила Анатоліївна</i> Конститутивні засади адміністративно-територіальної реформи Польщі: практичний досвід для України.....	125
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД СТАЖУВАННЯ СЛУХАЧІВ.....	127
Положення про стажування в органах державної влади і органах місцевого самоврядування слухачів Національної академії державного управління при Президентові України.....	127
Витяг з тимчасового положення про організацію навчального процесу в Національній академії державного управління при Президентові України	128
Положення про куратора та керівника стажування	132
Структура звіту та вимоги до його оформлення.....	134
<i>Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки.....</i>	135
<i>Додаток Б. Зразок загальної індивідуальної програми стажування.....</i>	136
<i>Додаток В. Зразок індивідуальної програми стажування в установі.....</i>	141
<i>Додаток Г. Приклад індивідуальної програми стажування у Секретаріаті Кабінету Міністрів України.....</i>	150

Додаток Д. Приклад індивідуальної програми стажування в Адміністрації Президента України.....	153
Додаток Е. Зразок документів про призначення керівника стажування від установи.....	155
Додаток Є. Зразок звіту	156
Додаток І. Зразок відзиву керівника стажування від установи.....	160

Шановні колеги!

**Прийміть найщиріші вітання з нагоди щорічної
науково-практичної конференції за результатами стажування
слухачів в органах державної влади та органах місцевого самоврядування!**

Сьогодні одним з пріоритетних напрямків розвитку нашої держави є створення оптимальної системи державного управління, яка спроможна ефективно забезпечувати потреби громадян та реалізувати цілісну державну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток і адекватне реагування на внутрішні та зовнішні виклики. Як зазначається у Стратегії реформування системи державного управління України на 2016 – 2020 рр., схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р., однією з основних реформ у країнах з перехідною економікою, що здійснюють комплексні реформи у різних сферах державної політики, є саме реформа державного управління та реформування державної служби та служби в органах державного управління, оскільки ефективна система державного управління є однією з основних передумов демократичного врядування, що ґрунтується на принципах верховенства права.

У цьому зв'язку значно підсилюються вимоги до тих, хто обрав своєю професією надання публічних послуг. Високий фаховий рівень, орієнтація на досягнення результатів, політична нейтральність – ось не повний перелік якостей, які повинні відзначати професійного державного службовця нової формації. Поряд з традиційною академічною освітою, дієвим інструментом формування та закріплення необхідних знань, умінь та навиків у сфері публічного управління та адміністрування є стажування в органах державної влади та місцевого самоврядування. Як важлива складова підготовки магістрів державного управління стажування надає можливості набутти практичного досвіду роботи на посаді, перевірити свій професійний рівень і ділові якості.

Впевнений, що нинішня конференція не тільки стане слушною нагодою для конструктивного обміну досвідом та сучасними ідеями удосконалення управлінського процесу, набутими під час стажування, але й сприятиме поглибленню співпраці між нашим навчальним закладом та органами публічної влади.

Бажаю учасникам конференції плідної роботи, удачі та всього найкращого!

З повагою

Директор ОРІДУ НАДУ
при Президентові України,
доктор політичних наук, професор,
Заслужений працівник освіти України

М.М. Іша

13 жовтня 2016 р.

МАТЕРІАЛИ ЩОДО ПОРЯДКУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОХОДЖЕННЯ СТАЖУВАННЯ

Попов Микола Петрович,
перший заступник директора ОРІДУ НАДУ
при Президентові України,
к.держ.упр., доцент

Мамонтова Елла Вікторівна,
декан факультету державного управління,
д.політ.н., професор

Про підсумки стажування у 2016 році слухачів денної форми навчання факультету державного управління Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України в органах державної влади та органах місцевого самоврядування

Науково-практична конференція за результатами стажування в органах публічної влади є підсумком річної роботи слухачів другого курсу. Одночасно вона надає старт організаційному етапу підготовки першокурсників до майбутнього стажування. Тому для слухачів першого року навчання наша конференція є також методичною. Звіти та побажання слухачів, поради викладачів повинні бути використані для організації та проходженні стажування у 2017 році.

Наголосимо на основні етапи підготовки та проведення стажування.

У жовтні деканатом факультету державного управління розробляються та подаються на затвердження директору інституту заходи щодо організації стажування слухачів.

З метою ефективної організації стажування проводяться загальні збори зі слухачами. Зокрема, у жовтні-листопаді слухачам надаються рекомендації щодо попереднього визначення місця стажування та порядку відбору на стажування до центральних органів влади України. У березні розглядаються питання щодо складання індивідуальних програм стажування.

Протягом листопада-грудня проводиться анкетування слухачів з метою визначення місць стажування відповідно до їх побажань та напрямків магістерських робіт.

Після оброблення результатів анкетування у березні-квітні деканатом проводиться погодження місць та термінів стажування з органами публічної влади.

У березні проводиться заходи щодо відбору слухачів на стажування в центральні органи державної влади, зокрема засідання конкурсної комісії. Склад комісії затверджується наказом директора інституту. При відборі враховуються такі критерії: рейтинг успішності, стаж, ранг, громадська діяльність, зв'язок місця стажування з напрямком магістерської роботи, або з професійною діяльністю та ін.

Важливим організаційним етапом є проведення на початку березня семінару з кураторами та керівниками стажування з питань складання індивідуальних програм та контролю за стажуванням слухачів.

Слухачами під керівництвом наукових керівників магістерських робіт розробляються індивідуальні програми стажування та у травні затверджують ці програми у завідувачів відповідних кафедр.

Слід зазначити, що всі етапи підготовки до стажування тісно пов'язані із розподілом слухачів за групами спеціалізацій та обранням напрямку магістерського дослідження. Тому у листопаді декан розподіляє слухачів першого року навчання за майбутніми групами спеціалізацій.

В останні дні занять слухачі отримують направлення в органи та установи, де буде проходити стажування.

Питання про організацію стажування слухачів денної форми навчання факультету державного управління заслуховується на Вченій раді інституту.

Відповідно до наказу директора інституту «Про організацію стажування слухачів денної форми навчання факультету державного управління у 2016 році» від 19 травня 2016 року № 61 протягом липня – серпня 48 слухачів пройшли стажування в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Зведена інформація з проходження стажування у 2016 році наведена у таблиці:

№	Органи влади		Пройшли стажування	
			кількість слухачів	% (від загальної кількості слухачів)
1	Адміністрація Президента України		1	4.8%
2	Апарат Верховної Ради України		0	
3	Секретаріат Кабінету Міністрів України		0	
4	Міністерства		6	12.5%
5	Центральні органи виконавчої влади		0	
6	Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом		0	
7	Інші установи, які мають державну службу		0	
8	Територіальні підрозділи центральних органів влади		12	25%
9	Обласні, Київська, Севастопольська міські держадміністрації		14	29.1%
10	Райдержадміністрації		11	22.9%
11	Облради та їх виконавчі органи		0	
12	Міські ради та їх виконавчі органи		8	16.6%
13	Райради та їх виконавчі органи		0	
14	Селищні, сільські ради та їх виконавчі органи		4	8%
15	Всього місць стажування		56	116.6%
16	Всього слухачів		48	100%
	з них навчаються на бюджеті		39	81.25%
	з них навчаються за контрактом		9	18.75%
17	Здійснювали стажування	в одному органі державної влади/органі місцевого самоврядування	36	75%

		в двох органах державної влади/органах місцевого самоврядування	12	25%
		в трьох органах державної влади/органах місцевого самоврядування	0	0%
18	Результати захисту звітів	відмінно	Оцінки за стажування будуть виставлені після проведення конференції 12.10.2016 р.	
		добре		
		задовільно		
19	Пройшли стажування лише за Договором - направленням		26	54.1%
20	не пройшли стажування відповідно до Договору - направлення		2*	4.1%
21	Було продовжено стажування		0	0,00

* На прохання АПУ та Міністерства юстиції України стажування було продовжено на 2 міс.

Проведена організаційна робота в цілому дозволила досягти мети стажування, про що свідчать позитивні відгуки з установ стажування та результати захисту звітів слухачами на засіданнях кафедр. 6 слухачів отримали подяки від органів влади, де вони проходили стажування.

У процесі стажування слухачі залучались до виконання практичних завдань різної складності. Активна праця більшості слухачів на місцях стажування дозволила їм збагатити професійні знання, уміння та навички, а також зібрати необхідний матеріал для написання магістерських робіт.

Усі слухачі, які навчаються за державним замовленням погодили теми магістерських робіт в органах влади, що надали договір-направлення. Більшість слухачів, які навчаються за договорами, мають погодження тем магістерських робіт в органах влади, де вони проходили стажування.

За результатами проходження стажування в органах влади слухачі отримали подяки:

ПІБ	Орган публічної влади, з якого надійшла Подяка, Лист
Брагальян Олена Анатоліївна	Роздільнянська райдержадміністрація Одеської області, управління агропромислового розвитку
Євтодій Ігор Миколайович	Лисогірська сільська рада, Кодимського району, Одеська область
Інякіна Олена Олексіївна	Одеська обласна державна адміністрація, управління у справах сім'ї, молоді та спорту
Касьянова Наталія Миколаївна	Управління Пенсійного фонду України в Біляївському районі Одеської області
Ратько Людмила Анатоліївна	Виконком Одеської міської ради, Департамент муніципальної безпеки
Яценко Алла Сергіївна	Одеська обласна державна адміністрація, управління у справах сім'ї, молоді та спорту

Деканом факультету державного управління, тьюторами груп спеціалізацій та керівниками магістерських робіт здійснювався контроль за проходженням стажування слухачів.

Разом з тим звертає на себе увагу низка невирішених питань, які треба враховувати під час організації стажування у 2017 році. Зокрема, куратори та керівники стажування розпочинають роботу зі слухачами з питань стажування після проведення державної атестації – це негативно впливає на складання індивідуальної програми стажування слухачів та опрацювання матеріалів для магістерської роботи.

Для успішного початку організації стажування у 2017 році доцільно.

Деканату факультету державного управління:

- розпочати організаційно-підготовчу роботу, спрямовану на підготовку баз стажування 2017 року, налагодження більш тісного зв'язку з керівниками підрозділів стажування, призначення відповідальних осіб інституту для контролю за ходом стажування;

- контролювати безумовне дотримання слухачами та їх керівниками Положення про стажування слухачів Національної академії державного управління при Президентові України в органах державної влади та органах місцевого самоврядування (Постанова КМУ від 01 квітня 2013 року № 255) та Тимчасове Положення про організацію навчального процесу в Національній академії державного управління при Президентові України (наказ президента НАДУ від 03.10.2006 р. №82 зі змінами).

Завідувачам кафедр:

- з 01 листопада 2017 року розпочати роботу зі слухачами першого року денної форми навчання щодо обрання напрямку магістерських робіт та відповідних місць стажування;

- передбачити призначення штатних викладачів керівниками магістерських робіт для слухачів денної форми навчання;

- продовжити удосконалення практичної складової навчальних дисциплін у відповідність до потреб державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;

- забезпечувати організаційне та методичне супроводження стажування слухачів відповідно до Положення про куратора та керівника стажування, схваленого науково-методичною радою інституту.

Кадук Наталя Іванівна,

доцент кафедри європейської інтеграції,

к.політ.н., доцент

Вивчення іноземних мов як об'єктивна необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців для органів публічної влади

Провідною тенденцією розвитку світового співтовариства в умовах сьогодення є процеси глобалізації, найяскравішим проявом яких є інтеграційні процеси, які відкривають нові можливості для розвитку держав в інтересах забезпечення стабільності, безпеки та добробуту їх громадян. В контексті цього, прагнення України зайняти гідне місце серед розвинених країн сучасного світу вимагає від неї формування та реалізації послідовної державної політики, спрямованої на підвищення її конкурентоспроможності.

Відповідно до Закону України «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» провідним напрямком діяльності України на міжнародній арені є курс на європейську інтеграцію. Україна та Європейський Союз уклали «Угоду про асоціацію», складовою частиною якої є створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі.

Враховуючи необхідність докорінних перетворень у всіх сферах суспільно-політичного та соціально-економічного життя нашої держави в умовах сьогодення, саме положення Угоди про асоціацію було покладено в основу Стратегії сталого розвитку "Україна - 2020", яка визначає напрямки реформування нашої держави на шляху до європейського політичного та економічного простору.

Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020", схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 р. №5, затвердила чотири вектори розвитку для нашої держави та реалізацію 62 реформ, а також визначила 25 ключових показників-індикаторів, за якими буде оцінено хід виконання передбачених реформ і програм.

Слід відзначити, що однією з першочергових реформ визначено реформу державного управління, що має на меті побудову прозорої системи державного управління, створення професійного інституту державної служби, забезпечення її ефективності.

В контексті цього, на особливу увагу заслуговують Стратегія реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. №227, а також Стратегія реформування державного управління України на 2016-2020 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 474-р.

Таким чином, сучасна система органів публічної влади потребує висококваліфікованих фахівців, на яких покладено відповідальну місію з ефективної реалізації зазначених реформ.

Питання належного забезпечення входження України до європейського політичного та економічного простору, вимагає наявності у державних службовців певних компетентностей, зокрема, володіння іноземними мовами.

Слід зазначити, що мовна компетентність є однією з найголовніших умов успішного працевлаштування особи та побудови кар'єри в сучасному глобалізованому світі, а якщо це стосується державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, то володіння ними іноземними мовами - це ще і інструмент ефективного захисту національних інтересів держави.

В Україні сьогодні існує усвідомлення необхідності вивчення іноземних мов державними службовцями та посадовими особами місцевого самоврядування. Наприклад, відповідно до статті 20 Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року №889-VIII, яка присвячена вимогам до осіб, які претендують на вступ на державну службу є вимога «володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи» (для посад категорії «А») [1], а 2016 рік оголошений Указом Президента України Роком англійської мови в Україні» [2].

Зважаючи на євроінтеграційні прагнення України, слід звернути увагу на мовну політику Європейського Союзу, яка свідчить про надзвичайну важливість вивчення мов в інтеграційних процесах. Мета мовної політики ЄС є збереження мовної різноманітності спільноти та сприяння оволодінню громадянами ЄС іноземними мовами.

Офіційними мовами ЄС є офіційні мови всіх його країн-членів (станом на сьогодні 24 мови). Це означає, що всі рішення Європейського Союзу перекладаються офіційними мовами; громадяни ЄС можуть спілкуватися з інституціями ЄС рідними мовами та отримувати рідною мовою усю інформацію. Але, разом з тим, щоб реалізувати всі свої права та можливості всередині ЄС, громадяни країн-членів повинні вивчати іноземні мови.

На Барселонському саміті Європейської Ради у 2002 році глави держав або урядів країн-членів ЄС оголосили про впровадження в освітні системи країн-членів принципу "рідна мова плюс дві іноземні" та "індикатора лінгвістичної компетентності". Він передбачає вивчення, щонайменше, двох іноземних мов з раннього віку і має стати частиною діяльності закладів шкільної, університетської та професійно-технічної освіти ЄС.

Якщо більш конкретно зосередити свою увагу на питання важливості вивчення іноземних мов для підготовки висококваліфікованих фахівців для органів публічної влади в Україні, то слід звернути увагу на наступні аспекти, які вимагають володіння іноземними мовами:

- 1) Підготовка магістерського дослідження.
- 2) Можливості для стажування.
- 3) Перспектива займатися науковою діяльністю.
- 4) Перспектива працевлаштування та виконання посадових обов'язків.

1) *Підготовка магістерського дослідження.* Серед вимог до змісту магістерської роботи обов'язковим є:

✓ вивчення світового та європейського досвіду державної політики у певній сфері, міжнародно-правових механізмів регулювання певної питання або особливостей міжнародного співробітництва у вирішенні певної проблеми (відповідно до теми дослідження);

✓ ознайомлення з офіційними документами міжнародних організацій (ООН, Рада Європи, ОБСЄ, ЄС) або з національним законодавством окремих країн;

✓ ознайомлення з науковими розробками закордонних авторів у відповідній сфері.

2) *Можливості для стажування.*

✓ З моменту приєднання України до Болонського процесу у 2005 року, наша держава є учасником формування загальноєвропейського простору вищої освіти, який відкриває для громадян України можливості для академічної мобільності (обмін студентами та викладачами з метою навчання та обміну досвідом).

✓ Національна академія державного управління при Президентові України та її регіональні інститути активно розвивають міжнародне співробітництво, що створює можливості для стажування в навчальних закладах країн Європи, які займаються підготовкою фахівців для органів публічної влади.

3) *Перспектива займатися науковою та науково-дослідною діяльністю.* По завершенні навчання в магістратурі з'явиться можливість продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти для здобуття доктора філософії, але для вступу до аспірантури передбачено складання вступного іспиту з іноземної мови (англійської / німецької / французької в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).

4) *Перспектива працевлаштування та виконання посадових обов'язків.*

✓ Як було вже зазначено, відповідно до Закону України «Про державну службу», серед вимог до осіб, які претендують на вступ на державну службу є вимога «володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи».

✓ Володіння іноземними мовами сприятиме більш якісному виконанню посадових обов'язків як державними службовцями органів державної влади всіх рівнів, та і посадовими особами місцевого самоврядування, особливо в контексті реалізації державної політики України у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції, а також розвитку міжрегіонального та транскордонного співробітництва з метою залучення іноземних інвестицій або реалізації спільних проєктів.

Таким чином, вивчення іноземних мов є об'єктивною необхідністю підготовки висококваліфікованих фахівців для органів публічної влади в умовах сьогодення. Слід відзначити, що в ОРІДУ НАДУ при Президентові України створено всі умови для поглибленого вивчення іноземних мов в процесі підготовки магістрів за спеціальністю 074 «Публічне управління та адміністрування», а також для проведення спеціалізованих тематичних тренінгів та семінарів з іноземної мови для поглибленого вивчення лексики з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, тому слухачам треба лише скористатися наданою можливістю.

Список використаних джерел

1. Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року №889-VIII : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

2. Указ Президента України «Про оголошення 2016 року Роком англійської мови в Україні» від 16 листопада 2015 року №641/2015 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/6412015-19560>

Оганісян Михайло Сергійович,
доцент кафедри державного
управління і місцевого самоврядування
к. філософ. наук, доцент

Стажування як необхідний елемент підготовки магістрів державного управління

Навчання в магістратурі нашого інституту, як і взагалі в будь-кому вищому навчальному закладі, направлене на досягнення триєдиної цілі: набуття або поглиблення чи розширення теоретичного знання; придбання корисних вмінь; набування певних необхідних навичок. Особливе місце в процесі досягнення запланованого результату навчання займає організація та проведення стажування слухачів в органах державного управління та місцевого самоврядування, підрозділах державної служби.

Що повинне і що може дати стажування по місцю як майбутньої роботи, так і в інших органах публічної влади?

З одного боку, підтвердити правдивість та правильність засвоєного теоретичного матеріалу, його практичну цінність. А також віддати належне фаховості своїх викладачів та ефективній організації учбового процесу в інституті державного управління. З другого боку, є загроза частково, а в де-яких випадках і повністю, дискредитувати отримані знання, оскільки вони не збігаються з практикою. Природньо, з певними відповідними висновками відносно необхідності та важливості підвищення своєї кваліфікації. З відповідними змінами ці ж зауваження можна віднести також щодо практичної перевірки наявних умінь та навичок слухачів.

Чи реальна така загроза?

На наш погляд, так. Тому що, майже всі наші органи публічного врядування та їх підрозділи знаходяться у стані перманентного реформування. Причому, одні вже міняються, інші тільки збираються почати цей процес, а треті розробляють плани повторного реформування. Цілком природно, що ми як учбовий заклад, основними завданнями якого є підвищення кваліфікації державних службовців, розповсюдження передового закордонного досвіду в певних галузях публічного адміністрування, намагаємося в своїх лекціях, семінарах, практичних заняттях бути на передньому краю процесу необхідних перетворень. Знання та вміння, які ми намагаємося передати слухачам, теми магістерських робіт що пропонуються для досліджень, перш за все, відповідають на питання «як треба, як повинно бути». Викладачі враховують перспективні цілі перетворень, спираються на досвід передових країн світу, прикладають багато зусиль для розширення фахової компетентності своїх підопічних. Вони повинні, і в багатьох випадках їм це вдається, випереджати практику державного управління в нашій країні. І це правильно, так і треба вчити в країні, яка корінним чином реформується. В іншому випадку процес навчання в нашій сфері перетворився б в опис того, що відбувається сьогодні в царині державного управління України. Але, те що є «сущим» в нашій практиці державного управління, і нашим суспільством і міжнародною експертною спільнотою визнане, м'яко кажучи, недостатньо ефективним, а іноді і взагалі протирічить здоровому глузду.

На яке ж стажування ми посилаємо наших слухачів, у кого, та саме в чому вони повинні практикуватися?

Ні в якому разі, в поставленому питанні не має зневаги до діючих державних службовців, переважна більшість яких порядні і фахові люди і заслуговують на велику повагу. Але справа в тому, що наші слухачі приходять стажуватися в nereформовану систему. В більшості випадків вони стикаються з тим, чого не повинно бути і що рано чи пізно піде з практики управління державою. Треба задуматись, до якого когнітивного дисонансу в свідомості практикантів може привести стажування в nereформованому органі управління. Здорове свідомість не може довгий час знаходитись в роздвоєному стані. Особистість повинна вибрати між «должним» і «сущим». Перше підкріплюється учбовим процесом, передовою

теорією та досвідом передових країн, друге - знайомством з практикою сьогодення. Ми ставимо наших підопічних в ситуацію дуже важкого і слабо передбачуваного вибору. Чи залишаться вони оптимістами, як ми того прагнемо, чи переможе песимізм відносно майбутнього результату задуманого перетворення системи.

Що ж робити?

1. Ретельно вибирати місце стажування, надаючи перевагу більш реформованим структурам, або тим, що вже впевнено стали на шлях перетворення.
2. Програму стажування доповнити завданням на оцінювання стану реформованості підрозділу, де відбувається практика.
3. Розробити та надати слухачам відповідну методику такого моніторингу, який бажано завершувати докладною запискою з висновками і пропозиціями.

Осадчук Світлана Вікторівна,
доцент кафедри економічної
та фінансової політики,
к.держ.упр., доцент

Стажування як практична складова підготовки магістерського дослідження

Магістерська робота є комплексним дослідженням певної проблеми, що базується на вимогах і завданнях, поєднанні теоретичних і практичних аспектів дослідження. Тому важливим є те, щоб магістерська робота мала практичну складову та містила оптимальне поєднання теоретичних аспектів досліджуваної проблеми з практичною організацією. Саме в даному аспекті стажування слухачів виступає як можливість отримання інформації для практичної частини магістерського дослідження.

Як зазначається в методичних рекомендаціях щодо проходження стажування слухачів Національної академії [1], стажування проводиться з метою: проведення досліджень за тематикою магістерських робіт; підготовки слухачами аналітичних і узагальнюючих матеріалів з питань державного управління, місцевого самоврядування та управління суспільним розвитком для їх застосування у практичній діяльності.

Здійснюючи вибір напрямку магістерського дослідження, керуються різними міркуваннями, серед яких: знайомство з проблемою, її актуальністю та значимістю; місце роботи; передбачувана майбутня база стажування; можливість доступу до інформаційної бази та фактичних матеріалів, необхідних для проведення дослідження. При виборі теми магістерської роботи доцільно враховувати її актуальність; рівень дослідженості; можливість доступу до інформаційної бази та фактичних матеріалів, що забезпечується саме під час проходження стажування; нормативно-правове забезпечення; можливість розробки конкретних пропозицій щодо удосконалення діяльності організацій та установ, де проходить стажування.

Програма проведення стажування слухача (п.2.15 Методичних рекомендацій) передбачає роботу над магістерським дослідженням в частині: визначення відповідності обраного напрямку магістерського дослідження стратегічним пріоритетам діяльності органу, де проводиться стажування, актуальних проблем, які потребують наукового та практичного розв'язання.

Використання матеріалів стажування в магістерській роботі можливе в різних аспектах. Так, в першому розділі магістерської роботи проводиться аналіз діючих законів, постанов, указів й інших нормативно-правових документів за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовується необхідність і доцільність окремих документів.

У другому розділі магістерської роботи слухач має навести результати ґрунтовного аналізу фактичного стану предмету дослідження, базуючись на матеріалах конкретної

організації чи установи. Аналіз проблеми повинен здійснюватись із урахуванням чинників позитивної та негативної дії. Розділ має бути максимально насичений фактичною інформацією (таблиці, схеми), що відображають певні аспекти предмету дослідження. Усі аналітичні розрахунки, таблиці мають супроводжуватись тлумаченням і висновками, що дозволяють визначити сутність процесів, що досліджуються в організації, їх особливості, тенденції, що дозволяє створити базу для виявлення невикористаних резервів. Для виконання другого розділу слухач має зібрати фактичні дані під час проходження стажування. Джерелом інформації є показники діяльності установи або організації, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань, обстежень та інших методів збирання інформації, що використовує слухачем під час практики. Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування й обробка даних, на основі яких проводиться наступний аналіз, обґрунтовуються пропозиції та заходи.

Завданням третього розділу є розробка конкретних рекомендацій і пропозицій, обґрунтування шляхів і заходів здійснення на базі основних теоретичних положень та практичних розрахунків. Пропозиції слухачів щодо науково-практичного вирішення досліджуваної проблематики мають відповідати критерію практичного застосування.

Стажування є важливим елементом підготовки якісного магістерського дослідження, дає змогу підвищити його ґрунтовність та практичну спрямованість.

Список літературних джерел

1. Методичні рекомендації щодо проходження стажування слухачів Національної академії / уклад. : В. М. Сороко, Т. Б. Смолянська. – К. : НАДУ, 2016. - 31 с

Свірін Михайло Геннадійович,
доцент кафедри регіональної політики
та публічного адміністрування,
к.політ.н., доцент

Роль і функції тьютора у проходженні стажування

Призначення тьютора в навчальному процесі, як відомо, полягає у супроводі освітньої діяльності магістранта. У свою чергу, супроводжувати - означає слідувати поруч, разом з ким-небудь у якості супутника або супроводжуючої особи. Компетентний супровід може здійснювати спеціально підготовлений професіонал, які допомагає магістрантові вибрати орієнтири та шляхи. Філософським підґрунтям такого супроводу виступає концепція вільного вибору як умови розвитку людини. Кожна ситуація вибору породжує безліч варіантів рішень. Для здійснення права вільного вибору різних освітніх альтернатив необхідно допомогти магістрантові освоїти мистецтво вибору, допомогти йому розібратися в суті проблемної ситуації, виробити план рішення і зробити перші кроки. Мета тьютора - допомогти людині реалізувати себе в освітній діяльності, у тому числі, під час проходження стажування.

Слід виділити кілька функцій тьютора. Серед них:

- проектування сценаріїв стажування магістранта;
- інформаційне та аналітичне супроводження кожного з етапів освітньої діяльності, в тому числі, стажування;
- діагностика освітніх потреб, можливостей і перспектив магістранта;
- сприяння успішній реалізації індивідуальної освітньої програми в рамках стажування;
- навігація і консультування з питань розробки та реалізації індивідуальної освітньої програми в ході стажування;

- обговорення з магістрантом можливих альтернативних варіантів освітньої діяльності в процесі стажування;
- ретроспекції освітньої діяльності і організація її самооцінки з боку магістранта.

Однією з головних завдань тьюторського супроводу є навчання магістранта самостійно долати труднощі, які виникають на кожному етапі проходження стажування.

Індивідуалізація освіти передбачає перехід на суб'єкт-суб'єктні відносини, надання магістрантові права і можливості на формування і реалізацію індивідуальної освітньої програми, просування по індивідуальній освітній траєкторії. Індивідуалізація освітнього процесу забезпечується шляхом організації самостійного вибору магістрантом змісту освіти, в тому числі, навчальних предметів, а також вибору форм навчання, місць практики, самостійного визначення тим дослідницької діяльності. Цей вибір оформляється магістрантами як індивідуальна освітня програма, яка створюється на основі дослідження доступних освітніх ресурсів освітньої установи, населеного пункту, регіону, Інтернету.

Важливою умовою індивідуалізації навчального процесу є відкритість і варіативність освіти. У традиційному розумінні освітньої активності звичайно роблять акцент на навчанні. При цьому часто процеси соціальної практики та освітньої рефлексії залишаються поза увагою. В рамках тьюторської моделі соціальна практика і освітня рефлексія розглядаються як рівнопорядкові.

Робота тьютора в рамках підготовки та проходження стажування передбачає кілька етапів. По-перше, створення освітнього середовища магістранта. По-друге, навігація освітнього маршруту магістранта. По-третє, визначення масштабів дії магістранта.

Професійна тьюторська діяльність спрямована на формування у магістранта умінь організувати самостійно пошук знань, здатність рефлексувати способи навчання, надання консультативної допомоги в усвідомленні своїх освітніх запитів, потреб, можливостей, допомоги у визначенні цілей, завдань освіти, термінів їхньої реалізації, етапів, передбачуваних освітніх результатів і досягнень.

Тьютор допомагає магістрантові в оцінці ефективності стажування. Він консультує з питань проходження етапів стажування, організовує зворотний зв'язок. Тьютор сприяє виявленню освітніх інтересів магістрантів, організовує включення магістранта в дослідну діяльність в процесі стажування. Він організовує індивідуальну і групову самопідготовку магістрантів, проводить індивідуальні консультації. Слід звернути увагу на те, що тьютор спільно з магістрантом складають карту індивідуального стажування, яка оформляється в індивідуальну освітню програму стажування.

Казанський Георгій Аркадійович,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку державної служби та юридичної відповідальності державних службовців Міністерства юстиції України за результатами проходження стажування

Реформування державної служби України є одним з основних чинників конкурентоспроможності країни та обумовлено в принциповому плані сучасними завданнями та функціями державної служби. Зміни в законодавстві про державну службу зумовлені постановкою нових державних завдань, реформою державного управління, створенням нових конституційно-правових засад, реформуванням політичної та економічної систем.

Процес докорінного реформування та оптимізації державної служби було розпочато ще у 2014 році. Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст) одним із перших розпочало процес удосконалення своєї структури, та в ході даної оптимізації вдвічі скоротилася кількість структурних підрозділів міністерства.

Так, Мін'юст спільно з USAID та Ernst&Young провели аудит структури Мін'юсту, за результатами якого на 20% було зменшено кількість співробітників територіальних органів юстиції і на 30% – працівників центрального апарату. Це скорочення пов'язано з тим, що проходить процес ліквідації реєстраційної та виконавчої служби, а також були прибрані дублюючі функції в системі юстиції [1].

Крім того, в ході аудиту була розроблена нова структура органів та проведено перше тестування керівників обласних управлінь юстиції, а також на всі нові вільні посади вже оголошено публічні конкурси, які дадуть змогу прийти в структуру Мін'юсту молодим, вмотивованим, перспективним спеціалістам [1].

Також слід зазначити, що 24 червня 2016 року Кабінетом Міністрів України була затверджена Стратегія реформування державного управління на 2016-2020 рр., основною метою якої є побудова системи державного управління на основі європейських принципів.

Мін'юст був одним із головних залучених інституцій щодо розробки даної стратегії. Крім того, зазначеною стратегією Мін'юст визначено відповідальним за реформування адміністративної процедури та процедури надання адміністративних послуг. Стратегією визначається, що основні проблеми державної служби в Україні пов'язані з недотриманням принципів прийняття на державну службу на основі здобутків, політичної нейтральності, відкритості та прозорості в роботі державних службовців, що супроводжується слабкою дисципліною та відповідальністю за результати своєї роботи [2].

Міністерство юстиції, як жодне інше міністерство, зазнало кардинальних змін у своїй роботі і стало одним із перших органів центральної влади, які почали реформування системи державної служби. Саме тому, стажування в даній структурі, яка настільки активно здійснює процес оптимізації дозволило на практиці зрозуміти всі аспекти і принципи таких реформ, зокрема, і щодо інституту юридичної відповідальності. Так, відповідно до ст. 66 Закону України «Про державну службу», до державних службовців застосовується один із таких видів дисциплінарного стягнення: 1) зауваження; 2) догана; 3) попередження про неповну службову відповідність; 4) звільнення з посади державної служби [3].

Реформування Мін'юсту на сьогодні – це один із найяскравіших прикладів не лише юридичної відповідальності його працівників за здійснену ними діяльність, це приклад політичної відповідальності центрального органу виконавчої влади за здійснену ним державну політику або ж за відсутність такої політики протягом тривалого періоду часу. Так, кадрова політика в Міністерстві на сьогоднішній день здійснюється за наступним принципом: «Переатестація працівників, звільнення тих, хто її не пройшов, і підвищення заробітної плати тим, хто залишився» [4].

Таким чином, можна дійти висновку, що до державних службовців Мін'юсту застосовується, передбачений ст. 66 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України), найжорсткіший вид дисциплінарного стягнення - звільнення. Зазначаючи юридичні підстави такого звільнення, слід зауважити, що пунктами 1, 2 статті 40 КЗпП України передбачена можливість розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу з підстав: зміни в організації виробництва і праці, ліквідації установи, скорочення чисельності або штату працівників або виявлення невідповідності працівників займаній посаді або виконуваним роботам внаслідок недостатньої кваліфікації [3].

Враховуючи вищевикладене, слід зазначити, що проходження стажування в Міністерстві юстиції України, виконання роботи в органі, який є одним із основних інституцій щодо втілення нової стратегії реформування державного управління, безпосереднє спілкування з державними службовцями до яких застосовуються дані заходи оптимізації їхньої діяльності, аналіз нормативно-правових актів, які регулюють діяльність як самого Міністерства, так і його структурних підрозділів, виконання функцій провідного спеціаліста

відділу з питань діяльності органів державної влади та державного управління Управління конституційного і адміністративного законодавства Департаменту публічного права дало можливість побачити позитивні сторони й недоліки в роботі структурних підрозділів та дало серйозне підґрунтя для подальшого магістерського дослідження

Список використаних джерел

1. Оптимізація органів юстиції, майбутні перспективи // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lutskrada.gov.ua/sites/default/files/optymizaciya_organiv_yustyciyi_2.pdf
2. Стратегія реформування державного управління на 2016-2020 роки // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=249140701
3. Кодекс законів про працю України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
4. Ліквідація Державної пенітенціарної служби: Яких реальних змін очікувати // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua/news/2016/05/29/187804-likvidaciya-derzhavnoyi-penitenciaranoi-sluzhby-realnyh-zmin-ochikuvaty>

Карнаков Михайло Євгенович,
*слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Стажування в органах місцевого самоврядування: погляд особи, що не має досвіду державної служби

Відповідно до «Положення про стажування в органах державної влади і органах місцевого самоврядування слухачів Національної академії державного управління при Президентові України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2013 року №255, з 04 липня 2016 року по 26 серпня 2016 року відбувалось стажування у відділі забезпечення органу опіки та піклування Малиновської районної адміністрації Одеської міської ради.

Згідно індивідуального плану стажування, кожний робочий день проходив за певними етапом, метою та завданням, що організовувались та коригувались керівником стажування від установи.

У складі відділу проводилась робота щодо реєстрації, обробки, аналізу отриманої інформації, що надходить як від громадян так і від відповідних органів: служби по справах дітей, соціальної служби, департаменту освіти, охорони здоров'я, правоохоронних органів та ін., для подальшого розгляду на піклувальній раді та передачі висновків роботи ради до суду за тими справами, які потребують згідно чинного законодавства судового провадження (позбавлення батьківських прав, вилучення дитини з неблагополучної сім'ї, майнові справи в інтересах дитини тощо).

При розгляданні структури управління, визначена традиційна вертикаль повноважень відповідно займаним службовим посадам, але мають місце горизонтальні (міжрівневі) зв'язки. Зворотні зв'язки від рядового службовця до заступників голови та голови райадміністрації, що мають за мету передусім ефективну, мобільну, скоординовану та головне відповідальну діяльність націлену на конкретний результат, отриманий у заплановані строки згідно до Закону України «Про звернення громадян».

Сприятливий морально-етичний клімат, додержання умов такту та доброзичливості – одна з визначальних рис в роботі персоналу райадміністрації, яка має велике значення,

особливо в умовах соціальної напруженості певних верств районної громади, представники якої звертаються з розгляду тих чи інших питань, щодо захисту прав дітей.

Матеріально-технічне забезпечення райадміністрації в цілому знаходиться на задовільному рівні, що покращує якість роботи, швидкість обробки інформації, а через це і скорочення термінів очікування громадян, що звертаються до посадових осіб з хвилюючих та проблемних питань.

Невід'ємним у сучасній роботі органів місцевого самоврядування є процес оптимізації. Головою Одеської міської ради переглядаються (якнайменш раз на 4-5 років) кадровий склад районних адміністрацій міста. Об'єднуються функції управлінь, відділів, підлягають скороченню посадові особи, що не завжди є виправданим, особливо в умовах збільшеності районів за площею, а через це й за кількістю та щільністю населення в місті Одесі. Зрозуміло, що цей процес є необхідним по перше через фінансові труднощі у утриманні багаточисельних кадрів, матеріально-технічної бази, споруд та ін., а по друге-він передусім, теоретично направлений на якісне оновлення кадрів, на більш ефективну роботу та на формування «команди», що здатна приймати нестандартні рішення в складних умовах, знаходити вихід з критичних ситуацій і, головне – мати перспективне та якісно краще мислення, що для розвитку громади міста сьогодні є дуже важливим.

Виходячи з вищезазначеного, за період стажування отримано багатогранний досвід у взаємодії з громадою району, а також службовий досвід. Насамперед, завдяки вмінню та цілеспрямованому впливу керівника стажування від установи, начальника відділу та головних спеціалістів відділу опіки та піклування напрацьовано матеріал, який буде використаний при складанні магістерської роботи. Персонал районної адміністрації склав дуже приємне враження людей професійних, активних, компетентних, відданих своїй справі, для яких життя громади, її турботи та проблеми не є перешкодою у роботі, а є змістом цієї роботи.

Паламарчук Євгенія Олександрівна,
*слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Стажування за місцем кадрового резерву: теорія на практиці

Стажуванням є діяльність із формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих у результаті теоретичної підготовки особи, з метою набуття досвіду практичної роботи у структурних підрозділах органів і установ на посадах державних службовців або служби в органах місцевого самоврядування; підвищення професійної компетентності і ділових якостей; проведення досліджень за тематикою магістерських робіт; підготовки аналітичних і узагальнюючих матеріалів з питань державного управління, місцевого самоврядування та управління суспільним розвитком для їх застосування у практичній діяльності [1].

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» стажування - це набуття особою досвіду виконання завдань та обов'язків певної спеціальності. Стажування передбачає засвоєння найкращого вітчизняного та зарубіжного досвіду, набуття практичних умінь і навичок щодо виконання обов'язків на займаній посаді або на посаді вищого рівня.

Стажування проводиться відповідно до програми підготовки магістрів державного управління та Положення про стажування в органах державної влади та органах місцевого самоврядування слухачів Національної академії державного управління при Президентові України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2013 р. № 255.

Головною засадою стажування є привнесення ґрунтовної практичної складової у процес підготовки магістрів державного управління, формування у слухачів знань та умінь

ефективного державного керівництва та управління, спрямованого на забезпечення прогресивних змін у суспільстві, реформування політичної, економічної, соціальної, гуманітарної сфер, адміністративної системи, вироблення новаторських професійних якостей: незалежного критичного мислення, творчості, ініціативності, всебічного неупередженого осмислення суспільних проблем, прогнозування наслідків прийняття управлінських рішень, соціальної відповідальності, партнерських взаємовідносин.

Стажування є своєрідним мостом, що дозволяє слухачеві перейти від теоретичного навчання до реальної професійної діяльності державного службовця.

Провчившись майже рік в академії, здобувши певні теоретичні навички, я з новими силами і кращою компетенцією була направлена на стажування за місцем кадрового резерву до Управління Пенсійного фонду в м. Вінниці. Протягом стажування якнайкраще засвоїла принципи, які лежать в основі адміністративної діяльності, маючи змогу зіставляти свої теоретичні знання і щоденну практику на реальному робочому місці, вивчила засади організації управлінських структур, основні процедури, з яких складається професійна діяльність на державній службі, виявила необхідні державному службовцеві якості (пунктуальність, ініціативність, уміння формулювати та висловлювати власні думки, здатність до конструктивної роботи в структурному підрозділі тощо).

Відповідно до індивідуальної програми стажування, затвердженої в управлінні Пенсійного фонду України м. Вінниці, ознайомила з нормативно-правовою базою, щодо надання державних та громадських послуг, якою керується управління у своїй роботі, визначила проблеми, пов'язані з реалізацією державної політики з питань пенсійного забезпечення та збору, ведення обліку надходжень в м. Вінниці. Під час проходження стажування проаналізувала роботу управління щодо:

- фінансування та виплати пенсій;
- введення статистичної і бухгалтерської звітності;
- проаналізувала роботу УПФУ м. Вінниці щодо сплати збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
- визначено поточні та перспективні завдання ПФУ;
- проводила консультації з особами, які знаходяться на обліку в УПФ України в м. Вінниці.

Підсумовуючи, важливо зазначити, що будь-яка теорія мусить пройти апробацію на практиці. Практика є критерієм істини та основою пізнання. Жоден вид діяльності не існує безвідносно до практики. Саме теоретична база, яка була отримана мною під час навчання в ОРІДУ НАДУ допомогла зробити моє стажування змістовним, цікавим та результативним як щодо збору інформації за темою магістерського дослідження та реалізації набутих під час навчання знань, так і зважаючи на подальшу можливість обійняти посаду, на якій проходила стажування.

Список використаних джерел

1. «Про затвердження положень про прийом, стажування в органах державної влади і органах місцевого самоврядування слухачів, працевлаштування випускників Національної академії державного управління при Президентові України, а також переліку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, в яких проводиться у 2013-2018 роках стажування слухачів Національної академії» Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення, Форма типового документа від 01.04.2013 № 255.
2. <http://mycareer.org.ua/traineeship>
3. <http://www.academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=dop&tipn=Page&page=27>
4. http://pidruchniki.com/16520205/sotsiologiya/osoblivosti_zastosuvannya_teoretichni_h_znan_sotsialnoyi_geografiyi_praktitsi_zhittiyediyalnosti_naselennya

Рогульський Олег Іванович,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

Досвід стажування в центральних органах влади – одна з умов професійного зростання державних службовців

«Теорія мертва при відсутності практики, але практика без теорії – незряча».
В. Зубков

Управління в суспільстві, в якому і суб'єктом, і об'єктом управління є людина – це соціальне управління. Людина природою наділена свідомістю та волею, і тому всі інтереси й потреби, які вона здійснює в суспільстві, мають свідомо-вольовий характер і визначаються як усвідомлені потреби [7].

Як один із видів соціального управління, державне управління - це цілеспрямований організаційний та регулюючий вплив держави на стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку та діяльність особи і громадянина з метою досягнення цілей та реалізації функцій держави, відображених у Конституції та законодавчих актах, шляхом запровадження державної політики, виробленої політичною системою та законодавчо закріпленої, через діяльність органів державної влади, наділених необхідною компетенцією [6].

Навчання в Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України (ОРІДУ НАДУ) дає можливість ґрунтовно вивчити та проникнути в суть державотворчих процесів управлінського характеру. Одним із важливих елементів навчального процесу та невід'ємною частиною програми підготовки магістрів державного управління за денною формою навчання є стажування. Основною метою стажування є «набуття досвіду практичної роботи у структурних підрозділах органів і установ на посадах державних службовців або служби в органах місцевого самоврядування; підвищення професійної компетентності і ділових якостей; проведення досліджень за тематикою магістерських робіт; підготовки аналітичних і узагальнюючих матеріалів з питань державного управління, місцевого самоврядування та управління суспільним розвитком для їх застосування у практичній діяльності».

Особливістю навчання в системі Національної академії державного управління при Президентіві України та її регіональних інститутів є можливість проходження стажування в центральних органах влади. Під час проходження стажування в центральних органах влади слухачі мають можливість підготувати себе до роботи у вищих органах публічної влади, а саме: в Адміністрації Президента України, Верховній Раді України, Кабінеті Міністрів України, Міністерствах та інших ЦОВВ.

Стажування проходить відповідно розробленої слухачем та затвердженої керівниками стажування індивідуальної програми стажування, яка визначає три основних його етапи [4]. Ці етапи передбачають ознайомлення із органом влади, виконання практичної роботи та підведення підсумків. Перший етап передбачає вивчення структури апарату обраного органу влади, механізм координації діяльності структурних підрозділів [4]. Другий етап передбачає проведення практичної частини роботи за тематикою магістерського дослідження та вивчення проблемних питань державного управління на прикладі обраного органу влади. На третьому етапі стажер підводить підсумки та узагальнює досвід набутий під час стажування в центральних органах влади.

Під час стажування я мав можливість стажуватися у відділі взаємодії з територіальними органами юстиції та громадськими організаціями Департаменту стратегічного розвитку органів юстиції Міністерства юстиції України. Завдяки стажуванню вдалося ознайомитися із нормативно-правовою базою, яка регулює діяльність та структурою, правилами внутрішнього трудового розпорядку Міністерства юстиції України. Провести аналіз механізму координації

діяльності структурних підрозділів Міністерства юстиції України та вивчення схеми розподілу обов'язків між Міністром юстиції України, його першим заступником і заступниками та закріплення за ними структурних підрозділів Міністерства юстиції України. Окремо розглянуто положення про Департамент стратегічного розвитку органів юстиції Міністерства юстиції України основними функціями відділу взаємодії з територіальними органами юстиції та громадськими організаціями.

Робота з поточними документами дала можливість набуття досвіду та практичних навичок роботи в центральному органі виконавчої влади. Зокрема, за час мого стажування було розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України про затвердження «Плану заходів до Всеукраїнського тижня права». Було надано допомогу у підготовці листів щодо погодження проекту розпорядження центральними органами виконавчої влади (ЦОВВ), їх розповсюджені, збору інформації від заінтересованих ЦОВВ з подальшим аналізом та узагальненням. Прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України "Про затвердження плану заходів з проведення у 2016 році Всеукраїнського тижня права" сприятиме якісній організації та проведенню заходів, спрямованих на захист прав і свобод людини й громадянина, проголошених Конституцією України, позитивно вплине на правову інформованість населення з питань прав людини; додасть позитивного іміджу Україні на міжнародному рівні, стане черговим етапом розвитку національної правової традиції. Зроблено аналіз проекту наказу Мін'юсту «Про внесення змін до наказу Мін'юсту від 16 червня 2014 року № 938/5» розробленого державним підприємством «Національні інформаційні системи».

Прийняття даного наказу дозволить створити оптимальні умови для забезпечення ДП «Національні інформаційні системи» підготовки та проведення нарад у режимі відео конференцій у Міністерстві юстиції України, його територіальних органах, органах нотаріату, установах, організаціях, що належать до сфери управління Міністерства юстиції України, та органах, що координуються через Міністра юстиції України, та супроводження системи відеоконференц-зв'язку.

Крім практичної роботи важливим досвідом є присутність на заходах, що організовують центральні органи виконавчої влади. Під час стажування був присутнім на прес-конференції за участю Першого заступника Міністра юстиції Наталії Севостьянкової, керівника проекту «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні» Євгена Загудаєва, радника проекту з питань пробації для неповнолітніх, директор офісу пробації для неповнолітніх в Оттаві (Канада) у відставці Гейл Стідз, народного депутата України Андрія Помазанова на тему: "Реалізація пробації для неповнолітніх".

Отже, враховуючи вищевикладене, стажування слухачів ОРІДУ НАДУ – це важливий етап в процесі здобуття освіти магістра державного управління, до якого важливо ретельно підготуватися, враховуючи особистісні якості і характеристики слухача-стажиста та обраний напрямок магістерського дослідження, для того щоб цей період пройшов цікаво та з максимальною користю. Підсумовуючи результати стажування, можу констатувати, що робота в Міністерстві юстиції України дала мені унікальну можливість ознайомитися зсередини з механізмами функціонування органу виконавчої влади державного масштабу. Я отримав корисний досвід, додаткові знання та навички для використання в подальшій роботі, а також конкретизував проблематику свого магістерського дослідження і наблизив її до актуальних питань державного управління.

Список використаних джерел

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Текст]: офіц. текст// Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996.– № 30. – С. 141
2. Про затвердження Положення про порядок стажування у державних органах [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від від 1 грудня 1994 р. N 804- Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=804-94-%d0%bf>
3. Про затвердження положень про прийом, стажування слухачів та працевлаштування випускників Національної академії державного управління при Президентові України, а також

переліку органів, де проводиться стажування слухачів Національної академії [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2013 р. № 255 – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/255-2013-%D0%BF>

4. Методичні рекомендації щодо проходження стажування слухачів національної академії. – Режим доступу: http://www.oridu.odessa.ua/6/1/2_2011_.doc

5. Державне управління та державна служба: Словник-довідник. [Текст] / Уклад. О.Ю.Оболєнський. – К.: КНЕУ, 2005.

6. Правознавство: Підручник [Текст] / За редакцією академіка АПрН України, доктора юридичних наук, професора В.В. Копейчикова. - К.: Юрінком Інтер, 2002.

7. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні й галузеві теорії: Навчальний посібник [Текст]. – К., 2004.

Рябоконт Світлана Миколаївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентів України

Стажування як один з етапів написання магістерської роботи

У сучасному суспільстві з його швидкими змінами потрібні освічені, моральні, зацікавлені люди, які можуть самостійно приймати рішення в ситуації вибору, здатні до співпраці, відрізняються мобільністю, динамізмом, конструктивністю, готові до міжкультурної взаємодії, володіють відчуттям відповідальності за долю країни, за її соціально-економічне процвітання, можуть оперативної й творчої працювати з інформацією, що постійно оновлюється. Відповісти цим високим вимогам сьогодні може лише людина, яка оволоділа навичками наукового мислення та теоретичними знаннями.

Ми державні службовці – і наша професія особлива. Сьогодні ми слухачі ОРІДУ НАДУ, а вже завтра ми будемо представляти державу, і на самперед маємо володіти, з одного боку, широкими повноваженнями, а з іншого – нести подвійну відповідальність за стан справ у суспільстві.

У сучасному розумінні державні службовці – це менеджери і експерти, які професійно працюють в органах влади і беруть участь у виробленні, реалізації та оцінці ефективності здійснення політики. Від професіоналізму, наполегливості, сумлінного виконання обов’язків залежить соціальна стабільність, рівновага у суспільстві, моральне, фінансове благополуччя населення, успіх масштабних реформ, ефективне вирішення актуальних соціально-економічних проблем.

Однією зі складових навчального процесу є стажування, яке допомагає сформувати у слухачів здібності до управління, спрямовані на забезпечення ефективних змін у суспільстві, вироблення новаторських професійних якостей.

Слід зазначити, що стажування допомогло об’єктивно оцінити свої професійні здібності, рівень теоретичної та практичної підготовки, вміння готувати та узагальнювати інформаційно-аналітичні матеріали. До результатів стажування слід враховувати процеси, ідеї, винаходи, методи, моделі, принципи, концепції та способи наукового доведення задля постановки проблеми та її вирішення у своїй магістерській роботі.

Написання магістерської роботи - це заключний етап самостійного комплексного дослідження однієї з наукових чи прикладних проблем розвитку державного управління, а особливо показником підготовки слухача Національної академії державного управління при Президентів України до практичної діяльності у сфері державного управління в рамках нормативної та варіативної складових освітньо-професійних програм підготовки магістрів за певною спеціальністю.

Матеріали отримані в процесі стажування в місцевій державній адміністрації є особистим дослідженням, яке дозволить розробити, систематизувати і оформити наукову працю. Це документ, що містить вичерпуючі систематизовані відомості про виконану роботу.

Існують загальні вимоги до науково-дослідної роботи:

- чіткість і логічна послідовність викладення матеріалу;
- переконливість аргументації;
- стислість і точність формулювань, що виключають можливість неоднозначного тлумачення;
- конкретність викладення результатів роботи;
- обґрунтованість рекомендацій і пропозицій.

Відповідно до розробленого і погодженого з керівником плану, слухач висвітлює кожне з передбачених в ньому питань. При цьому необхідно навести і розглядати різні погляди окремих науковців та практичних працівників щодо проблеми, яка досліджується. Крім того, важливо визначити свою позицію щодо спірних проблем, підтримуючи одну чи декілька з висловлених точок зору або формулюючи свою власну з наведенням відповідних аргументів.

Хотілося б підкреслити, що необхідно проаналізувати відповідні положення нормативно-правових актів, в тому числі, в разі потреби, іноземних держав та міжнародно-правових документів. Також обов'язкове використання матеріалів юридичної практики, матеріалів ілюстративного характеру (статистичні дані, узагальнення, витяги з архівних матеріалів, дані соціологічних опитувань тощо).

Крім того, підтримується ініціатива з боку слухача щодо внесення пропозицій щодо вдосконалення законодавства та поліпшення практики його застосування, формулювання інших пропозицій спеціально-юридичного, методологічного та теоретичного характеру.

Магістерська робота виконує кваліфікаційну функцію і є необхідною умовою для присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти "магістр" особам, які здобули повну вищу освіту, спеціальні вміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) фахової діяльності. Вона дає змогу виявити рівень засвоєння теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціалізацією. Захист магістерської роботи є завершальним етапом підготовки держслужбовця-магістра.

Самостійна атестаційна письмова робота, що виконується магістрантом, є складовою державної атестації, підсумковою дослідницькою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю.

Оскільки наслідки конкретного дослідження виносяться на публічний захист, це дає змогу магістранту показати не тільки міцне засвоєння ним матеріалу магістерської роботи, а й виявити прищеплені навички відстоювати свої переконання в ході наукової полеміки.

Виконання магістерської роботи та її захист перед державною екзаменаційною комісією є перевіркою підготовки фахівця до самостійної роботи з вибраної спеціальності.

Виконання магістерської роботи – це тривалий процес, що зазвичай займає декілька місяців, тому важливо із самого початку правильно розподілити час на початковому й наступному етапах роботи, спланувати оптимальний графік, неухильно дотримуватись календарного плану написання магістерської роботи.

Тож, стажування це ще один етап, на якому випробування результатів теоретичного дослідження, стає основою для їх подальшого практичного впровадження, і може мати ознаки евристичності (наукової новизни).

Список використаних джерел

1. Методологія державного управління як галузі науки : [наук. розробка] / авт. кол. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. О. Краснейчук. – К. : НАДУ, 2010. – 32 с. – (с. 12-16).
2. Основи методології та організації наукових досліджень : [навч. посіб.] для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / [за ред. А. Є. Конверського]. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 352 с. - (с. 23-35).

3. Основи наукових досліджень : [конспект лекцій] / [укл. Е. В. Колісніченко]. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 83 с. – (с. 51-55).
5. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / І. М. Рассоха ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 76 с. – (с. 21-36).
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. Посібник. — Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003.— 240 с.
7. Марцин В.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.С. Марцин, Н.Г. Міщенко, О.А. Даниленко та ін. — Львів: Ромус-Поліграф, 2002.— 128 с.
8. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. — Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. — 254 с.

МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВЛАДИ (ЗА НАПРЯМКАМИ МАГІСТЕРСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СЛУХАЧІВ)

Аврамчук Віта Юріївна,

слухач 2 курсу денної форми навчання

факультету державного управління

ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

Правове регулювання пенсійного законодавства України

Стажування тривало з 4 липня 2016 року по 26 серпня 2016 року відповідно до Положення «Про стажування», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2013 року № 255. Термін проходження стажування становив 8 тижнів. Метою мого стажування було дослідження проблем правового регулювання пенсійного законодавства України.

Стажування проходило у юридичному відділі управління Пенсійного фонду України в місті Вінниці, під час якого, мною було звернено увагу на прогалини у правовому регулюванні пенсійного законодавства України.

Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні відбувається відповідно до вимог нормативно-правових актів України, серед яких близько двох десятків законів та нормативно правових актів.

Одним із перших базових законів, якими регулювались пенсійні відносини в Україні, став Закон "Про пенсійне забезпечення". В преамбулі до даного закону визначається, що всім непрацездатним громадянам України гарантується право на матеріальне забезпечення за рахунок суспільних фондів споживання шляхом надання трудових і соціальних пенсій, а саме: пенсії за віком; пенсії за вислугою років; пенсії з інвалідності; пенсії в разі втрати годувальника.

Однак, із прийняттям Закону "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" дещо змінились акценти в розумінні поняття, змісту та ознак пенсій. Головним серед них є визначення страхового характеру більшості пенсій, встановлення залежності їх призначення та отримання від факту участі громадян в системі соціального страхування, від тривалості страхового стажу та сум страхових внесків.

Важливим у Законі «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» є те, що вперше визначено поняття пенсійного законодавства та предмет його правового регулювання. Згідно зі статтею 4 цього закону законодавство про пенсійне забезпечення базується на Конституції України, складається з Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення», законів, якими встановлюються умови пенсійного забезпечення, відмінні від загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та недержавного пенсійного забезпечення, міжнародних договорів з пенсійного забезпечення, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також інших законів і нормативно-правових актів, ухвалених відповідно до законів про пенсійне забезпечення, що регулюють відносини у сфері пенсійного забезпечення в Україні.

Виключно законами про пенсійне забезпечення визначаються:

- види пенсійного забезпечення;
- умови участі в пенсійній системі чи її рівнях;
- пенсійний вік для чоловіків і жінок, з досягненням якого особа має право на пенсійні виплати;

- джерела формування коштів, що спрямовуються на пенсійне забезпечення;
- умови, норми та порядок пенсійного забезпечення;
- організація та порядок управління в системі пенсійного забезпечення.

Отже, в інших законодавчих актах не можуть міститися норми, які регулюють ці питання. З урахуванням цього мають бути внесені зміни до майже 40 законів України для приведення їх у відповідність до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Слід звернути увагу, що пенсійне законодавство складається не тільки із Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а й з інших законодавчих актів, які встановлюють умови пенсійного забезпечення, відмінні від умов пенсійного страхування.

Наявність багато численної кількості нормативних актів, які регулюють пенсійне забезпечення окремих категорій громадян України та передбачають різні підходи до визначення розмірів пенсій, призводить до виникнення необґрунтованої диспропорції між ними. В свою чергу, це створює соціальну напругу в суспільстві, ускладнює практичне застосування пенсійного законодавства.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» від 2 березня 2015 року №213-VIII Пенсійний фонд України з 1 червня 2015 року припиняє призначення спеціальних пенсій депутатам, міністрам, суддям, прокурорам, митникам, податківцям та іншим чиновникам.

Закон України, прийнятий Верховною Радою у березні, передбачав, що уряд до 1 травня має внести відповідний пакет законів про пенсійну реформу та проект закону про призначення пенсій, в тому числі спеціальних, на загальних підставах.

Однак на даний час такого закону не прийнято, тому система спеціальних пенсій в Україні перестає існувати, а з червня пенсії народним депутатам, міністрам, суддям, прокурорам, митникам, податківцям та іншим чиновникам будуть призначатися відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Відтак на сьогоднішній день пенсійне законодавство України, а також пенсійна система та система органів пенсійної служби перебувають у стані реформації та змін.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року N 1788-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 року №1058 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» від 2 березня 2015 року №213-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/213-19>.

*Албур Валерія Олександрівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Формування ефективної інвестиційної політики в контексті європейської інтеграції

На сучасному етапі розвитку глобальної економічної системи іноземні інвестиції є важливим чинником економічного зростання та структурної модернізації більшості країн світу.

Впродовж останніх 50 років країни світу проводили активну політику залучення іноземних інвестицій, бо інвестиції виступають джерелом капіталу для урядів країн задля економічного зростання, є фінансовим джерелом для реалізації інфраструктурних проектів, сприяють пришвидшенню передачі технологій та модернізації виробництва, забезпечують податкові надходження, сприяють створенню нових робочих місць, відтворюють сприятливі умови ведення бізнесу для національних компаній.

Розвиток ринку інвестицій є особливо важливим завданням у контексті трансформаційних змін економіки України та її реструктуризації, інтеграції в Європейський Союз.

Іноземні інвестиції є важливим фактором структурної перебудови економіки України, підвищення ефективності бізнесу та забезпечення технічного прогресу. Аналізуючи динаміку надходження прямих іноземних інвестицій в Україну, слід відзначити, що на сьогоднішній день ЄС активно інвестує в економіку України. Частка ЄС є домінуючою в загальному обсязі іноземних інвестицій і становить 78,9 % від загального акціонерного капіталу. Це робить ЄС найбільшим донором економіки України, але структура цих інвестицій не сприяє поліпшенню економічної інтеграції між Україною та ЄС.

Пріоритетними цілями інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС є створення сприятливого ринку інвестицій і реформа інвестиційної політики в Україні. Під інвестиційною політикою слід розуміти комплекс цілеспрямованих заходів, які проводяться державою щодо створення сприятливих умов для здійснення інвестиційної діяльності всіма суб'єктами господарювання з метою забезпечення стабільного зростання економіки, підвищення ефективності виробництва і вирішення соціальних проблем.

Існують проблеми розвитку іноземних інвестицій в Україні, що робить нашу країну за кордоном, та в Європейському Союзі зокрема, зоною ризику для довгострокових інвестицій. Серед них: нестабільність політики та законодавства, відсутність надійних гарантій для іноземних інвесторів, зміна законодавства та політичного курсу, надмірне втручання держави в економіку, корупція влади. Крім того, бюрократизація та надмірне регулювання розвитку бізнесу створює адміністративне навантаження на бізнес.

Надзвичайно корисним досвідом реформування інвестиційної політики України є успішна інвестиційна політика Європейського Союзу. Фундаментальними принципами цієї політики є: орієнтація на реалізацію довготермінових інвестиційних проектів, які сприяють економічному зростанню, зниженню безробіття та підвищенню якості людського капіталу; забезпечення прозорості інвестування через удосконалення регуляторної бази, стимулювання конкуренції та відкритості доступу до ринку інвестицій; гарантування однакових умов ведення інвестиційної діяльності для підприємців, незалежно від країни походження капіталу; недопущення дискримінації закордонних інвесторів тощо.

Доцільним прикладом є інвестиційна політика ЄС щодо транскордонних регіонів, зокрема, що межують з територією України. Її основоположними принципами є наступні: економічна лібералізація та забезпечення конкурентоспроможності підприємств різних галузей, уніфікація стандартів конкурентної політики країн ЄС і сусідніх держав Східної Європи, надання пріоритетності інноваційному розвитку прикордонних регіонів, розвитку співпраці у сфері наукових досліджень, ефективне управління у податковій сфері, удосконалення законодавства щодо акціонерних товариств, захисту інвестицій та інших інвестиційно-економічних пріоритетів, які реалізуються в рамках Європейської Політики Сусідства.

Це забезпечує створення в прикордонних регіонах сприятливого інституційного середовища, розвитку підприємництва, удосконаленню регуляторної політики, забезпечення ефективного трансферу технологій.

Успішне здійснення реформування державної інвестиційної політики України в контексті європейської інтеграції вимагає проведення послідовної системної державної політики, спрямованої на радикальне збільшення обсягу іноземних інвестицій.

Найбільш пріоритетними на даний період є такі напрями:

- удосконалення нормативно-правової бази для регулювання інвестиційної діяльності: загального (податкового, земельного, корпоративного, митного) та спеціального (інвестиційного) законодавства;
- підвищення рівня захисту інтересів приватних інвесторів, посилення заходів боротьби з корупцією у сфері інвестиційної діяльності;
- удосконалення фіскального стимулювання інвестиційної діяльності;
- створення дієвих механізмів державно-приватного партнерства при здійсненні інвестиційних проектів;
- направлення інвестиційних коштів в інноваційні промислові виробництва.

Таким чином, в умовах реструктуризації економіки України особливо важливою є необхідність вдосконалення державної інвестиційної політики, спрямованої на активізацію інвестиційної діяльності та реформування її у контексті процесів європейської інтеграції.

Список використаних джерел

1. Затонацька Т.Г., Світовий досвід формування державної інвестиційної політики та механізмів її реалізації [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/svito-viy-dosvid-formuvannya-derzhavnoyi-investitsiynoyi-politiki-ta-mehanizmv-yiyi-realizatsiyi>;
2. Левченко Л. В., Турчанінова Д. С. Дієва державна інвестиційна політика як засіб активізації інвестиційної діяльності в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vlca_Ekon/2011_37/15.pdf;
3. Пріоритети інвестиційної політики у контексті модернізації економіки України: аналітична доповідь [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2013_nauk_an_rozrobku/ynvestyc_polityka.pdf.

Асін Руслан Михайлович,
 слухач денної форми навчання
 факультету державного управління
 ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Децентралізація органів публічної влади

Децентралізація є доволі складним поняттям, яке можна розкривати через його вплив на: адміністративно-територіальний устрій держави, систему органів публічної адміністрації, розподіл між ними функцій, повноважень та фінансових ресурсів. Децентралізацію задекларовано у статті 132 Конституції України як одну із засад, на яких ґрунтується територіальний устрій держави. Проте, на відміну від Конституцій багатьох зарубіжних держав, засадою є не сама децентралізація, а «поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади». Інакше кажучи, децентралізація не є винятковим принципом за названою конституційною нормою, а згадане «поєднання» відображає постійні коливання українського суспільства та його політикуму між Сходом і Заходом.

Під час проходження стажування у відділі протоколу апарату Одеської облдержадміністрації мною було вивчено багато сучасних досліджень з питань децентралізації. Децентралізацію визначено як такий спосіб організації публічної влади в державі, за якого адміністративно-територіальні одиниці або інші територіальні утворення мають право самостійно вирішувати питання місцевого значення і реалізувати власні завдання у межах, встановлених законодавством та під відповідальність уповноважених органів і посадових осіб, а втручання у їх діяльність може відбуватись винятково з метою нагляду за законністю в передбачених законом випадках і відповідних формах. Отож, особливістю таких визначень є новий підхід до розподілу і реалізації владних й інших адміністративних функцій,

що передбачає відхід від ієрархічної системи управління й організації влади, високий рівень самостійності низки суб'єктів з одночасним обмеженням сфери нагляду та контролю за їх діяльністю. За децентралізованої моделі організації влади орган вищого рівня не може втручатися в діяльність органу нижчого рівня, не може здійснювати щодо нього управлінської діяльності та видавати накази чи розпорядження. Межі самоврядування органів, що виконують завдання на засадах децентралізації публічної адміністрації, визначаються заходами нагляду. При цьому нагляд і контроль застосовують винятково у випадках та у спосіб, передбачені законом.

Самостійність і незалежність децентралізованої публічної адміністрації пов'язана з правом. Тільки право визначає відповідну систему органів; гарантує самостійність відповідних суб'єктів і окреслює межі їх компетенції, визначає механізми нагляду і контролю. Усі без винятку органи, підприємства, установи, організації, інші суб'єкти зобов'язані діяти згідно з чинним законодавством. Отже, характерною ознакою децентралізованої моделі управління є визначення у законодавстві спеціальних переліків функцій і повноважень, що реалізуються відповідними органами самостійно і незалежно від інших органів. Крім того, децентралізація влади передбачає функціонування установ та організацій, які виконують завдання публічного характеру, проте не перебувають у жодному ієрархічному підпорядкуванні із органами публічної влади і підлягають нагляду винятково з боку спеціальних компетентних органів. Це, відповідно, передбачає розмежування завдань і функцій публічного характеру, що виконуються різними за правовим та організаційним статусом суб'єктами.

Перевагами та позитивними наслідками децентралізації є:

- час і місце прийняття рішення відповідають очікуванням з боку громадськості (особи, колективу, громади тощо);
- реалізація рішення відбувається за участі суб'єкта прийняття рішення або під його відповідальність. Відтак час і місце прийняття рішення є адекватними часу і місцю його реалізації;
- завдяки оптимальній структурі управління спрощується система і процедура прийняття рішення;
- прозорість і відкритість процедур прийняття рішення та процесу його реалізації, що призводить до підвищення ефективності адміністративної діяльності, виявлення помилок, джерел їх походження тощо;
- період часу для надходження інформації з рівня виконавця на рівень прийняття рішення і навпаки – значно коротший;
- підвищення свідомості та загострення почуття відповідальності за здійснені заходи і прийняті рішення. Посадова особа в децентралізованій системі перестає бути безособовим елементом у незрозумілому їй апараті.
- зміцнення інноваційного потенціалу при прийнятті владних рішень;
- мінімізація бюрократизму. Зручність та відчуття безпеки і комфорту для фізичних і юридичних осіб. Взаємовідносини між особою та адміністрацією набувають ознак партнерства і породжують відчуття «спільної справи» в обох сторін;
- звільнення керівництва від поточних справ, що посилює можливість зосередження керівної ланки на справах стратегічного значення, тощо;
- гнучкість процесу виконання відповідних функцій, що дозволяє швидше пристосовуватися до зовнішніх чи внутрішніх змін;
- підвищення ініціативності працівників нижчого рівня, більш повне та ефективне використання людського потенціалу, підвищення мотивації праці;
- об'єктивна оцінка результатів прийнятих і реалізованих рішень. Потенційна гнучкість щодо їх покращання, вдосконалення, виправлення помилок тощо;
- територіальна децентралізація передбачає наближеність до споживача публічних послуг тощо.

За певних обставин децентралізація може мати ризики і небезпеки. В цьому разі деякі сфери державного та суспільного життя не можуть піддаватися децентралізації. Європейська наука оптимізації публічної адміністрації в загальних рисах сформулювала такі недоліки децентралізації управління:

- автономізація цілей. Ризик виокремлення часткових цілей, що не покривають загальних цілей адміністрації та навіть можуть їм суперечити;
- ризик реалізації одиничних амбіцій;
- загроза монолітності політики держави у відповідних сферах;
- дезінтеграція діяльності публічної адміністрації щодо надання публічних послуг та прийняття управлінських рішень;
- ускладнення координації, труднощі узгодження цілей;
- зростання ризиків із впливу на прийняття рішень неналежної кваліфікації посадовців, оскільки свобода прийняття ними рішень є досить великою. В окремих випадках відповідальність вищих посадових осіб може бути обумовлена некваліфікованими чи невідповідними діями навіть інших суб'єктів відповідної галузі (сфери), хоча вплив таких суб'єктів на вищих посадовців є суттєво обмежений.

У будь-якому разі децентралізація влади на користь органів місцевого самоврядування й інших уповноважених суб'єктів не може мати абсолютний характер. Так, за місцевими державними адміністраціями, що входять до централізованої системи органів виконавчої влади повинно бути збережено повноваження щодо контролю за законністю актів місцевого самоврядування та щодо координації діяльності територіальних органів виконавчої влади, що не входять до складу місцевих держадміністрацій. Окремі такі органи (наприклад, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади), збережуть власні повноваження з огляду на те, що їх функції недоцільно передавати місцевому самоврядуванню з міркувань ефективності реалізації. В будь-якому разі все залежить від державного устрою, державної політики, а також визначених критеріїв ефективності діяльності публічної адміністрації.

Список використаних джерел

1. Білинська М. М. Субсидіарність як базовий принцип децентралізації влади / М. М. Білинська // Сучасні проблеми державного та муніципального управління : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (04.04.2015) / За заг. ред. О. І. Дація, В. Д. Бакуменка, Т. В. Іванової. – К.: Академія муніципального управління, у 2-х частинах, Ч.1, 2015. – С. 9-11.
2. Величко В. О. Децентралізація влади: міжнародний досвід / В. О. Величко // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – 2014. – Вип. 28. – С. 12-22.
3. Гриневич В. Децентралізація влади як складова політичної реформи в Україні: питання концепції та ідеології / Гриневич В. // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – № 1 (57). – С. 16-19.
4. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р // Офіційний вісник України. – 2014. – № 30. – С. 18.
5. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування: навч. посібник для посадовців місцевих та регіональних органів влади та фахівців з розвитку місцевого самоврядування. – К.: ПРООН/МПВСР, 2007. – 269 с.
6. Європейський порядок денний для України – 2014 / Нац. ін.-т стратегічних досліджень при Президенті України. – Режим доступу : www.niss.gov.ua
7. Борденюк В. Децентралізація державної влади і місцеве самоврядування: поняття, суть та форми (види) / В. Борденюк // Право України. – 2005. – № 1. – С. 21–25.
8. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін.]; Центр політико-правових реформ. – К., Москаленко О. М., 2012. – 212 с.

Бабушкіна Катерина Олексіївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Напрями удосконалення державної кадрової політики в Україні

*«Що більш соромно: не отримати місце, яке
заслужив, чи посісти місце, не заслуживши його?»*

(Ж.Лабрюйєр)

Модернізація нашої держави, втілення системних перетворень, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності України та її регіонів у контексті реалізації політики європейської інтеграції обумовлюють необхідність розвитку кадрового потенціалу з метою забезпечення потреб ринкової економіки і демократичного суспільства у кваліфікованих фахівцях. Головною проблемою розвитку сучасного українського суспільства є наявність деформацій у сфері зайнятості, зокрема регіональні та галузеві диспропорції в умовах праці, застарілі форми організації праці та відсутність стимулів до професійного розвитку на більшості підприємств, установ, організацій.

Основні причини, що перешкоджають формуванню дієвого професійного кадрового потенціалу відповідно до потреб суспільного розвитку:

стримування розвитку та функціонування системи кадрового забезпечення в державі, а саме:

- відсутність скоординованих дій та системного підходу до розроблення та виконання державних цільових, регіональних програм з питань формування і реалізації державної кадрової політики;

- недосконалість законодавчої бази, яка не повною мірою враховує європейські стандарти в кадровій сфері;

- дисбаланс у кадровому забезпеченні різних сфер і галузей економіки, пов'язаний з тим, що на державному рівні не проводяться цілеспрямовані заходи щодо збалансування потреб у кадрах та підготовки відповідних фахівців;

- недостатній розвиток соціального діалогу між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, керівниками підприємств, установ та організацій усіх форм власності, профспілковими організаціями та інститутами громадянського суспільства з питань регулювання трудових відносин;

- відсутність дієвих механізмів залучення недержавних коштів до реалізації заходів щодо підготовки та підвищення кваліфікації кадрів - недостатня ефективність стимулів до самореалізації та розвитку ділових і професійних якостей кадрів, участі у навчальних програмах і заходах (семінарах, тренінгах, робочих зустрічах, конференціях, вебінарах) з питань підвищення рівня професійної компетентності, особливо це стосується міжнародних;

недосконала система моніторингу потреб суспільства і держави у фахівцях із відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки, недосконалість механізму формування державного замовлення на підготовку фахівців, а саме:

- відсутність достовірних даних щодо поточних та перспективних потреб держави у фахівцях із відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки у галузевому та регіональному розрізі;

- неефективність використання бюджетних коштів на підготовку фахівців у професійно-технічних та вищих навчальних закладах за державним замовленням, що пов'язана з відсутністю дієвого механізму та моніторингу працевлаштування таких фахівців за набутою спеціальністю;

- недосконалість державного регулювання підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів, що гальмує систематичне оновлення знань, умінь та навичок з урахуванням специфіки галузі;

- невідповідність змісту і форм навчання вимогам до рівня знань, умінь та навичок фахівців на конкретних посадах з урахуванням поточних та перспективних потреб суспільно-економічного розвитку;

повільні темпи впровадження сучасних технологій професійного розвитку, а саме:

- відсутність дієвих інструментів добору, розвитку, оцінювання результатів діяльності кадрів з урахуванням вимог до рівня знань, умінь та навичок для ефективного виконання посадових обов'язків;

- низька спроможність кадрових служб забезпечити ефективне виконання функцій з планування добору, розстановки та підвищення кваліфікації кадрів;

недостатнє застосування наукових підходів, результатів наукових досліджень при формуванні та реалізації державної кадрової політики, а саме:

- неефективне застосування сучасних наукових підходів, результатів наукових досліджень при формуванні та реалізації державної кадрової політики;

- недостатній рівень використання інформаційно-технологічних засобів у процесах управління кадрами.

Розв'язання зазначених проблем можливе шляхом створення ефективної системи формування та реалізації державної кадрової політики із застосуванням комплексного підходу. Як прикладом комплексного підходу може стати державна цільова програма щодо формування та реалізації державної кадрової політики.

Метою формування та реалізації державної кадрової політики є формування і використання дієвого кадрового потенціалу, здатного забезпечити сталий розвиток та конкурентоспроможність України з урахуванням національних інтересів, потреб економіки, розвитку регіонів та пріоритетів державної політики європейської інтеграції.

Реалізація відповідної державної цільової програми щодо формування та реалізації державної кадрової політики має бути здійснена за такими напрямками:

1. розвиток системи кадрового забезпечення в державі;
2. створення системи моніторингу потреб суспільства і держави у фахівцях із відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки, удосконалення механізму формування державного замовлення на підготовку фахівців;
3. впровадження сучасних технологій професійного розвитку кадрів;
4. застосування наукових підходів, результатів наукових досліджень при формуванні та реалізації державної кадрової політики.

План відповідної державної цільової програми щодо формування та реалізації державної кадрової політики повинен мати форму узгодженої оперативної програми, що об'єднує основні компоненти окремих напрямів державної кадрової політики. Процес реалізації програми повинен бути деталізований у вигляді щорічних планів заходів, які мають базуватися на ґрунтовному стратегічному аналізі, який охоплюватиме як зовнішні, так і внутрішні елементи з наступним виокремленням пріоритетів.

Досягнення поставленої мети щодо формування та реалізації державної кадрової політики дасть змогу:

1. розробити оптимальний механізм реалізації державної кадрової політики, створити умови для професійного розвитку кадрів відповідно до стандартів та вимог Європейського Союзу;
2. удосконалити структуру розподілу зайнятого населення за видами економічної діяльності;
3. переорієнтувати ринок освітніх послуг на потреби ринку праці;
4. забезпечити наукове супроводження процесу формування та реалізації державної кадрової політики з використанням кращого міжнародного досвіду;
5. запровадити моніторинг результативності та ефективності.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 року № 889.

2. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 01.05.2016 року № 2493.
3. Указ Президента України «Питання управління державною службою в Україні» від 18.07.2011 року № 769/2011.
4. Указ Президента України «Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки» від 01.02.2012 року № 45/2012.
5. Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку державної служби на період до 2016 року» від 27.06.2012 року № 411-р.

Безолюк Ярослава Петрівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Шляхи удосконалення формування доходів Пенсійного фонду

Питання дефіциту бюджету Пенсійного фонду України протягом останніх років стає все актуальнішим, зокрема дисбаланс розвитку пенсійної системи в рамках його дохідної і видаткової частин. Дефіцит у балансі Пенсійного фонду у 2016р. досяг 145 млрд. гривень (\$5,8 млрд.). Весь бюджет Пенсійного фонду - 257 млрд. гривень (\$10,3 млрд.), з них тільки 112 млрд. гривень (43,6%) власні кошти. За таких умов особливої уваги потребує пошук резервів зростання дохідної частини Пенсійного фонду, а також питання збалансованості його бюджету.

Вивчення проблем пенсійного забезпечення представили в своїх працях такі практики та науковці, як І. Багнюк, Б. Зайчук, І. Шклярська, В. Шамрай, Л. Поволоцька, Б. Надточій, В. Скуратівський, О. Романюк, С. Тютюнникова, М. Лазебна, А. Таран, Н. Ковальова, О. Корніюк та ін., які ще раз доводять актуальність обраної теми.

Питанням пенсійного забезпечення присвятили свої праці також і закордонні спеціалісти, такі як: С. Клейн, А. Карімуллін, В. Логінова, О. Руф-Фідлер, Г. Патлер.

Основна мета дослідження полягає у розробці заходів щодо зростання доходів Пенсійного фонду на основі аналізу джерел їх формування.

У процесі своєї діяльності Пенсійний фонд формує бюджет. Згідно з Положенням про Пенсійний фонд України, затвердженим Указом Президента України від 1 березня 2001 року №121/2001 та Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 8 липня 2010 року №2464-УІ, бюджет Пенсійного фонду України формується за рахунок таких надходжень:

- страхових внесків на обов'язкове державне пенсійне страхування, що сплачуються підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами;
- інвестиційного доходу, який отримується від інвестування резерву коштів для покриття дефіциту бюджету фонду в майбутніх періодах;
- коштів Державного бюджету та цільових фондів, що спрямовуються до фонду;
- сум фінансових санкцій, застосованих відповідно до закону до юридичних та фізичних осіб за порушення встановленого порядку нарахування, обчислення та сплати страхових внесків та використання коштів фонду, а також суми адміністративних стягнень, накладених на посадових осіб та громадян за ці порушення;
- благодійних внесків юридичних та фізичних осіб;
- добровільних внесків;
- інших, не заборонених законодавством надходжень.

Основним джерелом доходів фонду є збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, що сплачується підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами у порядку, визначеному законодавством.

Проаналізувавши надходження до Пенсійного фонду в місті Вінниці за 2013-2015 рр., можна спостерігати зменшення власних доходів фонду, що є негативним явищем, яке збільшує дефіцит бюджету фонду.

Аналізуючи структуру доходів Пенсійного фонду, можна зробити висновок, що найбільшу частку в загальному обсязі займають власні надходження та спостерігається тенденція до щорічного зростання частки даного виду надходжень від 95,8% у 2013 р. до 104,0% у 2015 р. Фактичний обсяг видатків Управління пенсійного фонду у місті Вінниці за рахунок власних надходжень за 2013 – 2015 рр. збільшився на 0,65%, менше ніж 1%. Таким чином, у структурі доходів фонду основну частку складають власні кошти, але питома вага коштів Державного бюджету теж досить висока, що є негативним фактом і показує фінансову неспроможність.

Резервами збільшення доходів фонду може бути впровадження наступних заходів:

- виведення заробітної плати з тіні;
- створення додаткових робочих місць;
- створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва;
- оптимізація управлінських видатків Фонду;
- переглянути умови нарахування мінімальних гарантованих пенсій, що до стимулювання громадян відмовляти від нелегальних зарплат;
- подальший розвиток системи недержавного пенсійного страхування як альтернативної форми пенсійного забезпечення.

Запропоновані шляхи збільшення дохідної бази ПФУ при одночасному введенні їх в дію значно підвищать розмір доходів та зменшать обсяг дефіциту бюджету Фонду.

Механізм формування доходів Пенсійного фонду України нині потребує радикальних заходів щодо його реформування. Причиною цього є, насамперед, значні проблеми, зумовлені невідповідністю доходів та видатків бюджету Пенсійного фонду України та наявністю великого дефіциту, а також наявні недоліки порядку справляння встановлених законодавством зборів. Нині актуальним завданням є забезпечення страхових принципів у фінансуванні бюджету Пенсійного фонду України, що дасть змогу зменшити в його доходах частку ресурсів державного бюджету.

Таким чином можна констатувати неспроможність діючої системи формування бюджету ПФУ. Необхідно проведення широкої системної реформи пенсійного забезпечення в Україні.

Список використаних джерел

1. Нарожна Н.І. Доходи пенсійного фонду: оптимізація формування та резерви зростання/ Нарожна Н.І.// Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля – 2013р. №16 (205) С. 145-149.

2. Вінницька міська рада - офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]
<http://www.vmr.gov.ua/MunicipalEnterprise/Lists/PensionFund>

3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», прийнятий ВР України 9 липня 2003 р. № 1058 – IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.

Бондаренко Юлія Валеріївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Деякі проблеми євроінтеграції України в соціальній сфері

Соціальна політика є визначальним елементом внутрішньої політики держави. Це - складова її загальної політики, втіленої в соціальні програми та різноманітні заходи соціально-економічного розвитку. Вона базується на відповідному рівні економічного розвитку і має бути адекватною стану економіки, а ігнорування соціальних проблем може призвести до значних економічних втрат. Реалізація соціальної політики базується на задоволенні матеріальних, культурних та духовних потреб, формування всебічно й гармонійно розвинених членів суспільства будь-якої держави.

Стратегічною метою соціальної політики держави є забезпечення стабільної життєдіяльності суспільства, належного рівня добробуту людей. Моделі соціальної політики для різних країн відрізняються ступенем втручання держави в соціально-економічну сферу суспільства та ступенем соціальної захищеності громадян, забезпеченості свободи соціального вибору різних верств населення та впливу соціальних процесів на економічний розвиток країни.

Для України, в сучасних трансформаційних умовах соціально-економічного життя, одним із головних напрямків соціальної політики є забезпечення рівня життя населення відповідно до стандартів Європейського Союзу [1].

Найбільш відомими науковцями, в роботах яких досліджено проблеми соціального політики в Україні та Європейському Союзу В. Бабкін, В. Горбатенко, Е. Гансова, О. Іванова, П. Рабинович, В. Селиванова, А. Сіленко, Т. Семігіна та інші. В сучасних умовах ринкової економіки необхідно приділити більше уваги для визначення основних проблем соціального політики в Україні та Європейського Союзу й шляхів їх вирішення[2].

Мета дослідження полягає у виділенні актуальних проблем соціальної політики в сучасній Україні та в Європейському Союзі.

12 січня 2015 року Президент України підписав Указ № 5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна 2020», в якому визначені цілі, напрями та пріоритети розвитку країни. Метою реформ визначено досягнення європейських стандартів життя та гідного місця Україні у світі. Стратегія сталого розвитку «Україна 2020» включила в себе 62 реформи, з них пріоритетними визначені 8 реформ та 2 програми.

Пріоритетними завданнями суспільного розвитку визначено насамперед соціальні параметри, зокрема створення умов для повної зайнятості, забезпечення переходу до економіки знань створення належних умов для інноваційної діяльності, підвищення ролі освіти, подолання бідності та соціальної ізоляції. Цілі стратегії є взаємообумовленими, оскільки досягнення одних сприятиме розв'язанню інших.

До проблем соціальної захищеності в Україні варто віднести високий рівень бідності населення, низький рівень соціальних виплат, через військові дії, складність адресності цих виплат, недостатність державного фінансування,

До проблем державного управління системою соціального захисту населення України належать низькі державні соціальні стандарти, незавершеність попередніх реформ, недостатнє залучення приватних коштів, бюджетний дефіцит, потреба адаптації національної системи до вимог ЄС[3].

З метою покращення ситуації у сфері соціальної політики України та наближення її до стандартів ЄС пропонується: консолідацію громадського управління матеріальними допомогоюми в єдине вікно; пропорційне збільшення соціальних виплат населенню до рівня прожиткового мінімуму та їх узгодження з динамікою середньої заробітної плати в країні; надання універсальної сімейної допомоги, на одержання якої мають право всі працюючі особи,

які мають дітей, не залежно від рівня їх доходу; введення в дію другого та третього рівнів пенсійної системи; раціоналізацію переліку пільгових пенсій та їх подальше зменшення.

Прийнята в Брюсселі 03 березня 2010 року Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання визначає такі провідні цілі, у соціальній політиці: інвестиції в науково-дослідну діяльність, освіту, енергетичні та кліматичні зміни, зростання рівня зайнятості, зменшення рівня бідності населення[4].

Таким чином, сучасний етап державотворення в Україні пов'язаний з пошуком шляхів організації окремих сфер життя суспільства, зокрема соціальної. Остаточний вибір нею європейських соціальних орієнтирів пояснюється тим, що переважна більшість країн Європи сьогодні більш-менш стабілізували соціальну структуру й соціальні відносини, створивши, по суті, нову систему регулювання суспільних процесів, що дозволяє періодично знімати протиріччя, що накопичуються. Вступ України до ЄС буде сприяти соціальному розвитку й підвищенню добробуту держави і його громадян

Список використаних джерел

1. Добрева.Н., Борщук, Корецька Т. Концептуальні основи формування економічної системи України Збірник наукових праць– 2015. – Вип. 44
2. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки. Начав посібник 3-е вид., випр. – К.: Знання, 2006. – 262с.-Г.ж.
3. Указ Президента України від 24.03.2012 року № 212/2012 «Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації» - [Електронний ресурс]//Офіційний веб-сайт Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/ru/documents/14621.htm>
- 4 Europe 2020. A strategy for smart sustainable and inclusive growth: [Electronic resource] 2010. — Access Mode: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.—// European Comission.
5. Угода про Асоціацію між Україною з однієї сторони та Європейським Союзом і його державами-членами з іншої сторони [Електронний ресурс] // Верховна Рада України — офіц. веб-сайт. — 2014. — Режим доступу: [http:// comeuroint.rada.gov.ua/komevroint /doccatalog/document?id=56219](http://comeuroint.rada.gov.ua/komevroint/doccatalog/document?id=56219).

Брагалян Олена Анатоліївна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

Удосконалення механізмів державного регулювання у формуванні інфраструктури ринку землі в Україні

Загальний рівень економічного розвитку суспільства прямо залежить від ступеня розвитку аграрного сектору. Становлення та вдосконалення ринкових відносин в Україні вимагає формування базових засад функціонування ряду специфічних ринків, до яких відноситься і ринок землі. Офіційне визнання світовим співтовариством України державою з ринковою економікою відбулося раніше, ніж сформувалися деякі значимі специфічні ринки, зокрема земельний. Багатофункціональна спрямованість земельно-ресурсного потенціалу та неоднозначність поглядів щодо можливості його залучення до господарського обороту (в якості об'єкта купівлі-продажу) значно вповільнили цей процес.

Ринкові відносини в сфері землекористування не можуть обмежуватися лише законодавчим окресленням ролей продавця та покупця, декларуванням їх прав, задач і обов'язків. Справедливість, вираженість та збалансованість, як базові принципи майбутнього

ринку, можуть бути забезпечені виключно за умови створення сучасної, дієвої, гнучкої та динамічної інфраструктури, що відігравала б роль своєрідної „сполучної тканини” в сфері використання та обігу земель. Впродовж двох десятиріч років дослідження щодо формування інфраструктури ринку земель ведуться надзвичайно інтенсивно. Не можна розглядати розвиток земельного ринку окремо від формування і вдосконалення його інфраструктури, адже вона покликана виконувати ряд задач, зокрема, забезпечення стабільного безперервного функціонування господарських взаємозв'язків і взаємодії суб'єктів земельних відносин та регулювання руху товарно-грошових потоків.

Будь-яка реальна економічна система повинна містити ланки, що виконували б сполучні та передавальні функції. Ці сполучні ланки в своїй сукупності складають її інфраструктуру.

Інфраструктура – обов'язковий компонент будь-якої цілісної економічної системи та її підсистем (наділених більшим чи меншим ступенем автономності). Інфраструктура в будь-якій соціально-економічній системі – це сукупність елементів, що забезпечують безперервне функціонування взаємозв'язків об'єктів і суб'єктів даної системи.

Характеризуючи інфраструктуру ринку земель, слід виходити з того, що на розвиток економіки впливають не тільки об'єктивні, а й суб'єктивні фактори, при цьому роль останніх на етапі формування базових засад ринку зростає.

Інфраструктура земельного ринку – це впорядкована множина елементів, які обслуговують трансакції із землею. Земля може розглядатися одночасно з кількох позицій, зокрема, як природний ресурс, базис проживання суспільства, а також як фактор виробництва та об'єкт соціально-економічних зв'язків, виступаючи в той же час основою системи продовольчої безпеки країни. Ринок земель – це торгівля не тільки і не стільки субстанцією (грунтами), скільки торгівля земельними наділами, тобто, торгівля територією суверенної держави. Інфраструктура земельного ринку суттєво відрізняється від інфраструктури більшості ресурсних ринків. При купівлі-продажу на даному ринку не відбувається реального фізичного переміщення матеріальних потоків. А отже, інфраструктурні елементи земельного ринку обслуговують виключно переміщення фінансово-грошових та інформаційних потоків. Дотичними до інфраструктури ринку земель є також грошова, кредитна, фінансова та податкова системи.

Ринок землі як самодостатня та регульована система може бути структурований на скінчену кількість елементів: попит, пропозицію, ціну, менеджмент, маркетинг, інфраструктуру, господарські процедури. Концептуальні підходи до визначення ролі землі в господарському житті суспільства. Інфраструктуру ринку землі можна тлумачити і як сукупність засобів, інструментів та організацій, що забезпечують легітимність і захист прав учасників ринкових операцій із земельними ділянками. У широкому розумінні цілісна і взаємопідпорядкована інфраструктура ринку земель забезпечує як сам безперервний обіг земельних ділянок, так і реалізацію сукупності прав на них.

Підсумовуючи викладене, пропонуємо наступне визначення: інфраструктура ринку землі – це сукупність елементів, що забезпечують безперебійне багаторівневе функціонування суб'єктів земельних відносин і регулюють рух відповідних фінансових та інформаційних потоків.

До основних складових компонентів інфраструктури ринку земель слід віднести:

- 1) підсистему формування і регулювання ринку;
- 2) ліцензовані організації з землеустрою та оцінки земель, представництва земельних бірж, спеціалізовані земельні суди тощо;
- 3) земельно-кадастрову підсистему;
- 4) інформаційну підсистему, в тому числі земельно-інформаційну (направлену на дослідження ринкової кон'юнктури);
- 5) фінансово-кредитні організації і заклади, земельні та комерційні банки, земельно-консалтингові підприємства;
- 6) підсистему вивчення і дослідження ринку.

Діяльність цих компонентів має бути спрямована на захист конституційних прав власників земельних ділянок, підвищення інвестиційної привабливості сільського господарства та встановлення об'єктивної вартості земельних ділянок в процесі їх ринкового обороту. Це можливо за умови забезпечення безперешкодного доступу громадян до інформації про землі, як базовий ресурс економічного розвитку. Злагоджене функціонування інфраструктури має забезпечити запобігання спекуляції земельними ділянками та суттєвому поліпшенню координаційних механізмів в області землекористування. Базові функції інфраструктури ринку землі Відповідно до окреслених вище функцій і задач, основними компонентами типової інфраструктури земельного ринку (за умови включення землі до ринкового обігу та з огляду на іноземний досвід) мають бути: земельний банк, земельні біржі та аукціонні фірми, тендерні, конкурсні комісії, брокерські контори та ріелторські підприємства, спеціально уповноважені органи по землеустрою, оцінці земельних ділянок; наглядові ради (комісії) по визначенню ринкової вартості земельних ділянок та прав на них; державні органи з земельних ресурсів та землеустрою, консультаційні (консалтингові) фірми, довірчі товариства.

Формуванню життєздатної інфраструктури ринку земель можливе за умов: 1) створення не суперечливої нормативної бази; 2) чіткої соціально-економічної мотивації виходу на земельний ринок продавців земельних ділянок; 3) опрацювання й запровадження дієвих організаційно-правових механізмів оформлення угод; 4) вдосконалення механізмів державного регулювання земельного ринку на різних рівнях управління. Земельні ресурси досі не інтегровані до ринкової системи. Відсутність ряду законодавчих актів щодо регулювання ринку сільськогосподарських земель та наявність напівтіньових спекулятивних схем торгівлі землею в перспективі можуть призвести до катастрофічних соціально-економічних наслідків.

Разом з тим, штучне виключення земельних ресурсів із господарського обігу також становить значну загрозу національно-економічній безпеці. В зв'язку з чим, необхідність створення інституціональних підвалин майбутнього земельного ринку є незаперечною. Самого лише законодавчого декларування прав купівлі-продажу сільськогосподарських угідь замало для створення земельного ринку. Земельний ринок повинен мати гнучку і розгалужену інфраструктуру, що побудована із врахування специфіки товару, який являє собою земельні наділи – частини території суверенної держави. Інфраструктура на етапі формування земельного ринку, з одного боку, має виконувати свою активну, впорядковуючу функцію. З іншого, підтримувати сталість взаємозв'язків між елементами новоствореного ринку (первинна, пасивна функція інфраструктури). Активна функція інфраструктури на етапі становлення ринку проявляється більш чітко, ніж при функціонуванні вже сформованих ринків. Специфіка інфраструктури ринку земель сільськогосподарського призначення впливає з природи об'єкту купівлі-продажу на цьому ринку – земельного наділу. Земельний наділ може змінювати цільове призначення, форму власності тощо, але при цьому не може бути фізично переміщений.

Отже, роль інфраструктури земельного ринку полягає виключно в переміщенні фінансово-грошових та інформаційних потоків, пов'язаних зі здійсненням операцій із землею, а також в гармонізації взаємодії між продавцями і покупцями на ринку. Інфраструктуру майбутнього ринку земель сільськогосподарського призначення мають сформувати такі основні інститути, як: земельний банк, кадастрові центри, землеоціночні та землевпорядні організації, товарні біржі, інвестиційні та девелоперські компанії, банки, страхові організації тощо. Виходу продавців на ринок повинна передувати масштабна роз'яснювальна робота щодо їх прав та можливостей.

Список використаних джерел

1. Кириленко І.Г., Кравчук В.П. Актуальні проблеми земельного ринку в Україні // Економіка АПК. – 2012. – № 5. – С. 26 – 29.

2. Мамчур В.А. Інституції та «суспільний розмір» аграрного ринку // Економіка АПК. – 2011. – № 10. – С. 161 – 166.
3. Мартин А.Г. Регулювання ринку земель в Україні: Наукова монографія. – К.: 2011. – 252 с.

Василишен Сергій Васильович,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Оптимізація системи соціального захисту дітей в Україні

На сьогоднішній день залишається проблемним питання соціального захисту дітей в Україні. Соціальна робота пов'язана з соціальним захистом дітей, є одним з пріоритетних напрямів діяльності служб у справах дітей та служб дотичних до охорони дитинства. В зазначеному напрямку роботи одним з найголовніших чинників є раннє виявлення сімей, діти яких потребують сторонньої допомоги, з метою профілактики сімейного неблагополуччя, своєчасного виявлення проблем та надання відповідної якісної допомоги.

Сучасний стан соціального сирітства, дитячої безпритульності та бездоглядності в Україні дає підстави стверджувати, що державі не вдається вживати ефективних заходів щодо попередження та подолання такого явища. В умовах несприятливої соціально-політичної та економічної ситуації, особливе значення набувають превентивні заходи держави щодо профілактики соціального сирітства, дитячої безпритульності та бездоглядності. Недостатня увага до дітей з боку держави призвела до збільшення росту бездоглядності, безпритульності, вчинення насильства та жорсткого поводження з дітьми. Дана проблема існує в багатьох країнах світу і сучасна Україна нажалі - не виняток, адже має високі показники з вище перерахованих тенденцій.

Проходження стажування у службі у справах дітей Одеської обласної державної адміністрації дало змогу ознайомитись з основними причинами, які зумовлюють проблеми у сфері соціального захисту дітей, до яких слід віднести наступні:

- невідповідність організації роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування;
- не своєчасне виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- зменшення кількості усиновлення дітей сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування в порівнянні з минулими роками;
- низька результативність роботи органів опіки та піклування, недосконала система виявлення неблагополучних сімей.

У магістерському дослідженні, необхідно розглянути роботу органів та служб відповідальних за здійснення соціального захисту дітей та приділити особливу увагу питанням, які пов'язані з оптимізацією роботи даних служб та органів у системі державного управління. Зокрема щодо:

- аналізу системи адміністративно-правового забезпечення прав дітей відповідно до вимог міжнародних стандартів;
- дослідити стан проведення державної політики у сфері охорони дитинства;
- розглянути здійснення галузевих та регіональних програм поліпшення становища дітей у розрізі регіонів;
- здійснення моніторингу становища дітей, які тривалий час перебувають в складних життєвих обставинах.

Упродовж останніх років в нашій державі у сфері соціального захисту прав дітей відбулось ряд позитивних зрушень, зокрема прийнято низку нормативно-правових актів, що

регулюють діяльність відповідних органів державної влади, розпочато реформу державних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Однак результати функціонування в Україні діючого механізму щодо покращення сфери соціального захисту дітей, є не достатньо ефективними.

Зважаючи на проблеми, які існують в системі соціального захисту дітей в Україні, необхідно сформувати систему, що забезпечуватиме реагування на порушення прав кожної дитини без будь-якої дискримінації. Враховуючи досвід зарубіжних країн, одним із способів подолання проблеми з даного напрямку може бути об'єднання всіх існуючих органів, які відповідальні за охорону дитинства та їх соціальний захист в єдиний державний інститут, що буде опікуватись дітьми.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-14 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – 2001. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
2. Закон України «Про органи и службы у справах дьтей» від 24.01.1995 № 20/95-ВР [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – 1995. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/20/95-vr/page>
3. Воднік В.Д. Проблеми профілактики безпритульності дітей в умовах побудови громадянського суспільства в Україні / В. Д. Воднік // Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія : Політологія. - 2016. - № 2. - С. 113-128. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuuaup_2016_2_10

Васильєва Світлана Олегівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Особливості державного регулювання пасажирських перевезень в Україні

Згідно Стратегії сталого розвитку "Україна-2020" до першочергових пріоритетів реалізації стратегії відноситься реформування транспортної інфраструктури України в рамках чотирьох векторів руху реалізації цієї стратегії, а саме вектор розвитку, вектор безпеки, вектор відповідальності, вектор гордості.[2]

Транспорт - це одна із найважливіших галузей суспільного виробництва. Він має задовольняти потреби населення та суспільного виробництва у перевезеннях.

Транспорт розвивається і вдосконалюється відповідно до транспортної політики держави, яка втілена в комплексній програмі дій за різними програмами діяльності транспортно-дорожнього комплексу, включаючи його технічну модернізацію, адаптацію до ринкових умов господарювання, інституціональні перетворення у сфері форм власності, економічні відносини, системи управління, інтеграції до європейської та світової транспортних систем, кадрової та соціальної політики, економічної безпеки держави.

В Україні згідно чинного законодавства визначено основні завдання державного регулювання в галузі транспорту: своєчасне, повне та якісне задоволення потреб населення і суспільного виробництва в перевезеннях; захист прав громадян під час транспортного обслуговування; безпечне функціонування транспорту; додержання потрібних темпів і пропорцій розвитку національної транспортної системи; захист економічних інтересів України, законних інтересів підприємств та організацій транспорту і споживачів транспортних послуг; створення однакових умов для розвитку господарської діяльності підприємств транспорту; обмеження монополізму то розвиток конкуренції; координація роботи різних

видів транспорту; ліцензування окремих видів діяльності в галузі транспорту; охорона довкілля від шкідливого впливу транспорту.[1]

Державне регулювання діяльності транспорту в Україні здійснюється за допомогою реалізації системи заходів: правового та адміністративного регулювання, а також податкової, фінансово-кредитної, тарифної, інвестиційної, соціальної політики. Підприємства транспорту виконують перевезення та надають послуги на підставі державних контрактів, державних замовлень і договорів на перевезення пасажирів та вантажів з урахуванням економічної ефективності провізних і переробних можливостей транспорту.[5]

Функції центральних та місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування щодо регулювання діяльності підприємств транспорту загального користування реалізується через системи податків, податкових пільг, запроваджених нормативних та інших економічних засобів відповідно до чинного законодавства України.

Також з іншого боку, органи управління транспортом сприяють органам державної влади і місцевого самоврядування у виконання ними своїх повноважень щодо соціального та економічного розвитку транспорту, спільно з ним виконують програми захисту довкілля, розробляють узгоджені заходи для забезпечення безперебійної роботи транспорту в разі стихійного лиха, війни, аварій, катастроф та під час ліквідації їх наслідків, координують роботу щодо запобігання аваріям і правопорушенням на транспорті, а також організовують взаємодію різних видів транспорту з метою ефективнішого їх використання, підвищення якості обслуговування.

Одним із завдань органів державної влади та місцевого самоврядування є планування перевезень пасажирів. У процесі планування обсягу пасажирських перевезень у великих містах, зокрема в обласних центрах, використовують дані про численність населення міста, його рухомість, а також грошові доходи. Показники рухомості населення визначають вартість перевезень у пасажирокілометрах, що припадає на одного жителя в місцевості. Для визначення кількості пасажирів, яких перевезитиме внутрішній міський транспорт, крім планової кількості населення міста, враховують середню кількість поїздок усіма видами транспорту в розрахунку на одного жителя на рік. Це показник транспортної рухомості міського населення. Його розраховують на підставі фактичних даних про середню кількість поїздок за минулі роки, прогнозованих змін у соціальному складі та кількості населення, площі території міста, зміни його інфраструктури тощо. Періодичні обстеження пасажиропотоків використовують для визначення змін середньої відстані поїздок у містах.[6]

Сьогодення транспортної галузі на тлі посилення внутрішньоекономічних інтеграційних процесів характеризується досить активним обговоренням на місцевому та центральному рівнях, існуючих окремих недоліків в основних нормативно-правових документах, що регулюють діяльність автомобільного транспорту та розробкою рекомендацій щодо внесення суттєвих змін до них, зокрема до:

а) Закону України “Про автомобільний транспорт” щодо спрощення умов діяльності на ринку пасажирських перевезень;

б) Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008 р. № 1081 (зі змінами);

в) Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. № 176 (зі змінами).[4]

Упорядкуванню ринку послуг пасажирського автомобільного транспорту в регіоні передують прийняття ряду стратегічних рішень. Однією з головних проблем при здійсненні комплексу заходів, спрямованих на розвиток транспортної системи регіону, є проблема наявності автомобільних перевізників, які здійснюють власну діяльність на ринку послуг автомобільного транспорту всупереч вимогам норм чинного законодавства. Унаслідок наявних недоліків у чинному законодавстві, поруч з легальними автоперевізниками працюють нелегальні перевізники, частка яких інколи перевищує легальних у рази. Варто відмітити, що нелегальні перевізники, користуючись послугами невідповідальних інформаційно-

диспетчерських служб, призводять до підриву економіки легальних перевізників, поширення недобросовісної конкуренції та більш того – поширення необґрунтованого тарифоутворення. Вирішення порушеного питання на регіональному рівні без ініціатив щодо внесення змін до Закону України “Про автомобільний транспорт” є надзвичайно складним. Нелегальні пасажирські перевезення автобусним транспортом є, безумовно, небезпечним явищем, оскільки перевезення пасажирів відбувається за відсутності будь-якого контролю з боку держави. Більше того, аварійні ситуації на дорогах та навіть дорожньо-транспортні пригоди за участю пасажирських автобусів найчастіше відбуваються з вини осіб, які не проходять медичного огляду та нерідко перебувають у стані алкогольного чи наркотичного сп’яніння під час керування транспортним засобом.

Удосконалення державного регулювання транспортної системи в регіоні в першу чергу потребує визначення основних відмінностей та особливостей того чи іншого регіону України, які безпосередньо впливають на розвиток транспортної галузі.

Ключовим і головним завданням крайової виконавчої влади є організація і надання громадянам безпечних послуг пасажирського транспорту.

Список використаних джерел

1. Про автомобільний транспорт : Закон України від 5 січня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.
2. Стратегія сталого розвитку "Україна-2020", затверджена Указом Президента України від 12.01.2015 року - № 5/2015 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
3. Стратегія реформування державного управління України на 2016-2020 роки, затверджена розпорядженням Кабінета Міністрів України від 26.06.2016 року № 474-р [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>
4. Павлюк А.В. Напрями вдосконалення державного регулювання транспортної системи в регіоні//Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку.//Теорія і практика державного управління - Вип.2(41)
5. Ковалев Д. И. Проблемы Единой транспортной системы Украины / Д. И. Ковалев // Вісник економіки транспорту і промисловості : зб. наук. пр. Спец. випуск. – Х. : УкрДАЗТ, 2006. – № 14. – С. 21–22. Теорія та практика державного управління. – Вип. 2 (41) 8
6. Мищенко Г. И. Реформирование автотранспортных услуг в условиях рыночной экономики / Г. И. Мищенко, А. Н. Сергиенко // Соціальний менеджмент і управління інформаційними процесами : зб. наук. пр. ДонДУУ. – Донецьк, 2003. – . Т. IV. – Вип. 21. – Серія “Державне управління”. – С. 229–238.

Волошина Вікторія Вікторівна,
слухачка денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Співпраця органів державної влади та громадськості у сфері протидії торгівлі людьми (на прикладі Одеської обласної державної адміністрації)

Торгівля людьми є одним із найтяжчих злочинів проти людини, вона позбавляє людину одного з головних її прав – свободи, руйнує принцип гідності усіх людей та верховенства права. Відповідно до статті 1 Закону України «Про протидію торгівлі людьми» особа вважається постраждалою від торгівлі людьми, якщо вона стала об’єктом торгівлі людьми й визнана відповідно до положень цього Закону. За різними оцінками, щорічно від торгівлі людьми страждає від 700000 до мільйона людей. Україна є однією з найбільших у Європі

країн –постачальниць жертв торгівлі людьми. За оцінками МВС України, за останні 10 років із України було вивезено понад 400000 людей. Останнім часом Україна все частіше становиться транзитною країною для жертв торгівлі людьми з інших країн СНД. Міжнародні експерти вважають, що громадяни України стають жертвами торгівлі людьми як у самій країні, так і в Російській Федерації, Польщі, Іраку, Іспанії, Туреччині, Кіпрі, Сейшельській Республіці, Португалії, Чеській Республіці, Ізраїлі, Італії, Об'єднаних Арабських Еміратах, Чорногорії, Великій Британії, Республіці Казахстан та Тунісі.

Аналіз проблеми свідчить, що торгівля людьми стрімко розвивається по усьому світу в силу таких основних причин: можливість швидкого отримання великого прибутку без стартового капіталу; отримання цього прибутку тривалий час від експлуатації одних і тих же жертв; незважаючи на те, що торгівля людьми є правопорушенням, ризик переслідування законом за цей злочин незначний. З ініціативи Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту в регіонах було створено 20 антикризових центрів для родин у кризовому стані, але багато з них не працюють на повну потужність. У 14 областях, окрім антикризових центрів, засновано притулки. Центри та притулки можна використовувати для обслуговування жертв торгівлі людьми, однак, за словами представників Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, досі до цих установ направлялось дуже мало таких постраждалих. Однією з причин невикористання цих послуг може бути недостатня підготовленість персоналу соціальних служб на обласному та місцевому рівнях, невміння ідентифікувати жертв торгівлі людьми та оцінити їхні потреби. Закон України «Про соціальні послуги» не містить положень щодо надання спеціалізованої допомоги жертвам торгівлі людьми, а робота з протидії торгівлі не є складовою офіційно затверджених повноважень державних установ з надання соціальних послуг, тому ці установи не можуть вирізнити жертв торгівлі людьми з/поміж інших своїх клієнтів та задовольнити їхні особливі потреби.[3] В областях, де працюють неурядові організації (НУО), що протидіють торгівлі людьми, органи влади тісно з ними взаємодіють. Зокрема, у галузі співробітництва між правоохоронними органами і НУО, які діють під егідою МОМ, дедалі більше запроваджується чіткий порядок перенаправлення, що забезпечує потерпілим від торгівлі людьми доступ до отримання послуг.[2] В Одесі правоохоронні органи направляють усіх постраждалих до НУО Громадський рух «Віра, Надія, Любов».

Стосовно торгівлі дітьми існує співробітництво між Службами у справах неповнолітніх/Службами у справах дітей органів публічної влади та підрозділами МВС. В Одесі правоохоронні органи надсилають списки депортованих до України не тільки до місцевих НУО, але й до Управління у справах сім'ї та молоді Одеської обласної державної адміністрації. Окремі види партнерства не обов'язково спрямовані конкретно на потерпілих від торгівлі людьми, але все одно залишаються доречними у цьому контексті. Одеський обласний Департамент охорони здоров'я та соціального захисту населення тісно взаємодіє з регіональним підрозділом боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, особливо в рамках діяльності комісії з моніторингу ліцензованих компаній. Через те, що на обласному рівні тільки кілька організацій можуть долучитись до процедур повернення, співробітництво у цій галузі досить обмежене. У цій сфері НУО переважно співпрацюють з МОМ, «Ла Страда/Україна», особливо у питаннях повернення негромадян України, які постраждали від торгівлі людьми, до їхніх країн походження. Інші сфери співробітництва з приводу навчальних заходів багато респондентів з регіональних органів влади відповіли, що тісно співпрацюють з міжнародними організаціями та «Ла Страда/Україна», а також певною мірою з місцевими НУО. Ці питання активно регулює Одеська обласна державна адміністрація.

Одеське обласне Управління у справах сім'ї, молоді та спорту, Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і Центр соціально/психологічної допомоги загалом взаємодіють з Одеським обласним Департаментом охорони здоров'я та соціального захисту населення та підпорядкованими йому закладами. Служби у справах неповнолітніх, Служби у справах дітей тісно співпрацюють з Одеським обласним Департаментом освіти і науки та навчальними закладами. В Одеській області існують угоди між Центром соціально/психологічної допомоги та Управлінням освіти і його закладами. [4] Департамент охорони здоров'я та соціального

захисту населення здійснює моніторинг діяльності суб'єктів у сфері протидії торгівлі людьми згідно з яким на 1 січня 2016 року в області діє 9 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, 4 притулки для дітей служби у справах дітей обласної державної адміністрації, обласна комунальна установа «Обласний центр соціально-психологічної допомоги», реабілітаційний центр «Софія» для дівчат та молодих жінок, які постраждали від різних форм насильства, в тому числі сексуального, НУО «Віра, Надія, Любов». [1]

Підсумовуючи все це можна сказати що подолання такого ганебного явища як торгівля людьми можливе за умови консолідації зусиль уряду України, органів публічного управління, міжнародної спільноти та громадськості.

Список використаних джерел:

1. Закону України «Про протидію торгівлі людьми» № 3739-VI від 20 вересня 2011 року.
2. Закон України «Про соціальні послуги» № 966-IV від 19.06.2003 року
3. Андрій Сьолькнер Звіт дослідження «Оцінка потреб національного механізму перенаправлення постраждалих від торгівлі людьми в Україні» Київ 2008 стр.45-85.
4. Постанова КМУ № 783-2012-п від 22.08.2012 Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми

Газіян Габріел Арменович,
*слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Проблеми залучення іноземних інвестицій в туристичну галузь країни

Серед різноманітних напрямів індустрії відпочинку і розваг – без сумніву, однією з найприбутковіших у світі є туризм. Сьогодні, це не просто мандрівки, змістовний і приємний відпочинок, а й в першу чергу, туризм – категорія економічна, яка формує бюджети багатьох країн.

Сталий та всебічний розвиток регіонів безпосередньо пов'язаний з підвищенням їхньої економічної активності, яка потребує відповідного ресурсного забезпечення. Ведучи мову про ресурси, маємо на увазі не лише природний потенціал, а й фінансову підтримку, якої потребують як державні підприємства, так і приватний бізнес, зокрема у сфері надання рекреаційних послуг та туризму, який може здійснювати значний вплив на розвиток території.

Об'єктивно сьогодні держава не має реальної можливості задоволення усіх наявних потреб рекреаційно-туристичного комплексу за рахунок бюджетних коштів. Тому виникає потреба пошуку інших механізмів залучення фінансових потоків, головні з-поміж яких – інвестування, кредитування, створення відповідних фондів тощо.

Часом інвестиції у туризм породжують ріст темпів інфляції. Туристи вкладають свої гроші, зароблені в іншому регіоні або країні, в економіку даного туристичного регіону. До переваг від інвестицій у туристичну індустрію для кожної країни, регіону можна віднести:

- збільшення готівкового потоку в регіон, в тому числі надходження іноземної валюти;
- ріст валового національного продукту (ВНП);
- створення нових робочих місць;
- реформування структури відпочинку, яка може бути використана як туристами, так і місцевими жителями;
- залучення капіталу, в тому числі й іноземного;
- збільшення податкових надходжень приймаючого регіону.

Однак, розвиток української туристичної галузі стримується низкою гальмівних чинників:

- більшість туристичних фірм зорієнтовані на закордонний туризм, тобто організацію відпочинку для заможніших українців на середземноморських курортах улітку та європейських гірськолижних курортах узимку. Такий бізнес не потребує значних інвестицій і забезпечує стабільні прибутки;

- наявна інфраструктура туристичної галузі (готелі, ресторани, шляхи і транспортні засоби, курортне обладнання), як правило, застаріла й занедбана;

- розвиток туристичної інфраструктури у певних місцевостях не узгоджується з розвитком та актуалізацією їхньої історико-культурної спадщини;

- рівень сервісу в туристичній галузі в Україні практично на всіх рівнях залишається переважно радянським за якістю;

- туристична індустрія потерпає не лише від браку інвестицій, а й від їхнього хаотичного, неконтрольованого характеру, наслідком чого стає руйнування наявного туристичного потенціалу.

В українській туристичній індустрії практично не працюють європейські стандарти якості й асортиментів надання послуг, підготовки спеціалістів, законодавства щодо туризму. Тому якість послуг є досить невисокою, а ціни, зазвичай, перевищують середньоєвропейські.

Таким чином, можна визначити загальні причини, що перешкоджають залученню іноземних інвестицій, головні з яких:

- відсутність якісної інформації про туристичні регіони;
- нерозвиненість загальної інфраструктури, особливо в рекреаційних територіях;
- відсутність стабільної політичної та економічної ситуації;
- низький рівень законодавчого та інституційного забезпечення інвестиційної діяльності;

- втручання місцевих органів влади та організацій контролю у туристичний бізнес.

Створення високоефективної туристичної індустрії в регіонах сприятиме економічному та соціальному розвитку регіонів, збереженню навколишнього середовища, залученню інвестицій, створенню нових робочих місць.

Стратегічними цілями інвестиційної політики в галузі туризму мають бути:

- створення законодавчої бази регіонів в області забезпечення гарантій на іноземні інвестиції в туристичний бізнес;

- формування сприятливого іміджу регіонів в області надання рекреаційно-туристичних послуг;

- створення сприятливого інвестиційного клімату;

- стимулювання надходження капітальних вкладень у реконструкцію і будівництво сучасних туристичних комплексів, санаторіїв, готелів, відповідних до міжнародних вимог і стандартів;

- розробка нових турів, які повинні ураховувати етнокультурні, геополітичні, екологічні чинники туристичних регіонів.

Отже, інвестиційна політика в сфері туризму держави – це мобілізація і концентрація інвестиційних ресурсів на рішенні пріоритетних задач соціально-економічного розвитку, а також надання інвестиційної допомоги галузям і територіям. Ефективним способом залучення зовнішніх інвестицій у розвиток рекреаційної сфери могли б бути кошти від продажу цінних паперів, фінансові позики, іпотека, лізинг тощо. При чітко побудованій системі вдосконалення загального туризму України, держава зможе уникнути багатьох вищеперелічених проблем і вивести вітчизняну туристичну галузь на рівень світових стандартів.

Для стимулювання залучення іноземних інвестицій та усунення негативних тенденцій в економіці України слід: досягти стабільності основних законодавчих актів щодо умов іноземного інвестування, створити прозоре законодавство; спиратись на принцип диференційованого підходу до податкових та інших пільг для іноземних інвесторів з урахуванням обсягів і форм інвестування, а також пріоритетних напрямів розвитку економіки

України; запобігати проявам недобросовісної конкуренції, враховуючи особливості української сучасності; розробити регіональні плани підвищення інвестиційної привабливості областей з урахуванням індивідуальних особливостей; боротися з корупцією та реформувати фінансовий сектор.

Список використаних джерел

1. Бабарицька В. Менеджмент туризму. Туроперейтинг: Понятійно-термінологічні основи [Навчальний посібник] // В. Бабарицька, О. Малиновська. – К.: Альтерпрес, 2004. – 286 с.
2. Мальська М. Планування діяльності туристичних підприємств [Навчальний посібник] // М. Мальська, О. Бордун,. – К.: Знання, 2005. – 241 с.
3. Любщева О.О. Туристичні ресурси України [навч.посібник] // О.О. Любщева – К. : Альтерпрес, 2007. – 369 с.
4. Оцінка інвестиційного забезпечення розвитку туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourlib.net>.

Дяченко Вадим Анатолійович,
*слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Сучасний стан та перспективи інтеграції України у Європейський Союз

Вступ до Європейського Союзу залишається великою національною метою для України. Слід виділити 3 головні причини прагнення України до ЄС:

1. Європейський Союз - це система цінностей, на які орієнтується Україна - демократія, заможність, стабільність;
2. Європейський Союз - це найбільші в світі інвестори;
3. Європейський Союз - це вплив на світовий розвиток.

Політика України щодо розбудови відносин з Європейським Союзом впроваджується на основі Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010. Відповідно до статті 11 вказаного Закону однією з основоположних засад зовнішньої політики України є «забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в ЄС».

Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на свігові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід’ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов’язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдження зброї масового знищення, дасть змогу активізувати співробітництво в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, наркобізнесом тощо.

Як відомо, Європейський Союз й Україна почали переговори щодо Угоди про асоціацію у 2007 р., а в 2008 р. – щодо поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ЗВТ) як невід’ємної складової частини Угоди про асоціацію.

Довгі роки плідної роботи дали змогу Верховній Раді України та Європейському парламенту 16 вересня 2014 р. ратифікувати Угоду про асоціацію між ЄС та Україною, що дало можливість розпочати тимчасове застосування відповідних положень Угоди про асоціацію з 1 листопада 2014 р., водночас застосування розділу про ЗВТ розпочалося з 01 січня 2016 року.

Курс на євроінтеграцію та підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ЄС) є предметом пильної уваги як українського суспільства загалом, так і багатьох політиків, дипломатів та фахівців з різних галузей знань. Аналіз свідчить, що переважна більшість інформаційних матеріалів та досліджень присвячені політичним та економічним процесам у об’єднанні відображає суть та сучасний стан реалізації європейського проекту. Слід констатувати, що в ЄС поряд з економічними та політичними відбуваються процеси, спрямовані на створення європейського суспільства, а відтак і спільного європейського соціокультурного простору. Це означає, що поряд з інтеграцією в політичній, економічній, правовій та інституційній сферах пріоритетності набувають спільні європейські освітня, мовна, культурна, інформаційна, спортивна та інші політики нееконімічного блоку.

Наслідком недооцінки позаекономічних та неполітичних аспектів у співробітництві країн-членів ЄС є, з одного боку, фактична відсутність євроінтеграційних процесів в Україні, а з іншого - соціокультурна ізоляція держави від об’єднаної Європи. Більшість громадян України, підтримуючи вступ України до ЄС, не відчувають себе причетними до європейської культури та історії, а відтак не ідентифікують себе як європейці. За результатами соціопитувань Центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова більшість громадян України не відчувають себе європейцями, не усвідомлюють свою належність до культури та історії європейського співтовариства. Лише третина (32,4 %) опитаних тією чи іншою мірою ідентифікують себе як європейці; понад половина (60,5 %) – не вважають себе причетними до європейської спільноти. У суспільній свідомості Україна за ключовими параметрами не сприймається як європейська країна.

Причинами такого становища є неінтегрованість держави до європейського соціокультурного простору:

- існування «мовного бар’єру» між Україною та ЄС;
- слабка залученість до європейського інформаційно-комунікаційний простір.
- повільні темпи реформ у сфері освіти та науки, спрямованих на створення єдиного європейського освітнього та наукового простору.
- Україна залишається поза європейськими культурними процесами.
- частина Плану дій Україна - ЄС 2005-2007, присвячена соціокультурному співробітництву між Україною та ЄС, була непропорційно вузькою.

Європейський вибір України відкриває нові перспективи співробітництва з розвинутими країнами континенту, надає можливості економічного розвитку, зміцнення позицій України у світовій системі міжнародних відносин. Це – найкращий спосіб реалізації національних інтересів.

Список використаних джерел

1. Інтеграція України у європейський соціокультурний простір: стан та перспективи - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/November09/01.htm>.
2. І. Беззуб. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції. - [електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1209:suchasniy-stand-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=350.

3. Європейська інтеграція України: громадська думка // Національна безпека і оборона. – 2007. - № 5.
4. Відносини Україна - ЄС - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/relations>
5. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» - [електронний ресурс] – Режим доступу <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/act/open/id/1697>.

Євтодій Ігор Миколайович,
*слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Сільська рада – представницький орган місцевого самоврядування

Сільська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування визначені Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», законом України «Про звернення громадян» та іншими законами, нормативно-правовими документами, що видаються Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Центральними органами виконавчої влади, обласної, районної державних адміністрацій, обласної та районної рад, регламентом сільської ради.

Представницькі органи місцевого самоврядування – виборчий орган, який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення, сільський голова, виконавчий комітет діють за принципом розподілу повноважень у порядку і межах, визначених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами.

Порядок формування та організація діяльності ради визначаються Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами. Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села.

Діяльність ради ґрунтується на колективному вільному обговоренні і вирішенні питань, гласності, відповідальності та звітностей перед радою уповноважених нею органів, вибраних чи призначених посадових осіб, законності, широкому залученні громадян до управління суспільними справами, реалізації волі виборців через своїх депутатів і безпосередньої їх участі у формуванні і діяльності ради, взаємодії з трудовими колективами і громадськими організаціями.

Загальні збори громадян за місцем проживання є формою їх безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення.

Сільська рада має печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, рахунки в установах банків України.

Порядок формування і організація діяльності сільської ради, виконкому сільської ради, депутатів сільської ради та посадових осіб визначаються Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про доступ до публічної інформації», іншими законами, а також регламентом сільської ради.

Регламент сільської ради, зміни і доповнення до нього прийнято сільською радою за пропозицією сільського голови, постійними комісіями, депутатами.

Регламент сільської ради затверджується рішенням сесії сільської ради відповідно до пункту 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Регламент сільської ради є нормативним актом, який передбачає порядок скликання сесії ради, підготовку і розгляд нею питань, прийняття рішень ради про затвердження порядку денного сесії.

Відповідно до пункту 7 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» затверджено план роботи сільської ради на 2016 рік. Основою для формування порядку денного сесії є план роботи ради на рік, затверджений сесією ради. План роботи на рік формується на підставі подань депутатів, постійних комісій, виконавчого комітету ради. План роботи включає проведення сесій сільської ради щоквартально, засідання виконкому сільської ради щомісячно, питання, які будуть розглядатись в постійних комісіях.

Обов'язково контролюється виконання: законів України, постанов Верховної Ради України, указів, розпоряджень та доручень Президента, постанов, розпоряджень та доручень Кабінету міністрів України, документів вищого рівня. Завданням контролю за виконанням документів є своєчасне та якісне виконання документів. Контролю підлягають зареєстровані документи, в яких встановлено завдання.

Перша сесія новообраної ради скликана сільською виборчою комісією. Для підготовки пропозицій щодо порядку проведення першої сесії новообраної ради і питань, які планувались на її розгляд, формування органів ради, сільська виборча комісія утворила робочу групу з числа новообраних депутатів і врахувала їх пропозиції.

Її відкрив і вів голова сільської виборчої комісії, який інформував раду про підсумки виборів депутатів та сільського голови і визнання їх повноважень.

Робоча група припинила свою діяльність після визнання повноважень сільського голови, який далі продовжив ведення першої сесії.

Наступні сесії скликаються та ведуться сільським головою.

Секретар сільської ради обирається таємним голосуванням.

Підготовку питань на розгляд сесії сільської ради організовує секретар ради.

Сесії ради скликаються сільським головою.

Виконавчим органом сільської ради є виконавчий комітет, який утворено сільською радою на строк її повноважень. Виконавчий комітет є підзвітним та підконтрольним сільській раді. Виконавчий комітет ради очолює голова ради.

Лисогірська сільська рада утворила три постійні комісії. Постійні комісії обрано із числа депутатів. Перелік, порядок організації роботи визначаються регламентом сільської ради та положенням, що затверджуються сільською радою.

Повноваження депутата розпочались з моменту офіційного оголошення сільською виборчою комісією на сесії ради, рішення про підсумки виборів та визнання повноважень депутатів та сільського голови, закінчуються в день першої сесії нового скликання.

Адмінкомісія Лисогірської сільської ради утворена за засідання виконкому сільської ради у складі трьох осіб.

Самостійність бюджету сільської ради гарантується власними та закріпленими за ними на стабільній основі законом загальнодержавними доходами, а також правом самостійно визначати напрямки використання коштів місцевого бюджету відповідно до закону.

Звіт про виконання та прийняття сільського бюджету попередньо розглядаються на засіданнях постійних комісій та виносяться для затвердження на сесію ради.

Підготовка та затвердження програм, звіти про виконання програм розглядаються в комісіях, на виконкомі та затверджуються сесією ради.

Посадові особи сільської ради діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені чинним законодавством, прийнятими у межах їхньої компетенції.

Правила внутрішнього трудового розпорядження для працівників сільської ради, затверджені розпорядженням сільського голови. Це документ, який регулює питання праці та поведінки працівників сільської ради. Розпорядження доведено до відома всіх працівників сільської ради.

Право власності громади захищається законом на рівних умовах з правами власності інших суб'єктів.

Лисогірською сільською радою відповідно до закону встановлено місцеві податки та збори. Види місцевих податків та зборів, їх граничні розміри та порядок обчислення визначаються чинним законодавством та затверджуються сільською радою і спрямовуються на зміцнення сільського бюджету.

Сільська рада є органом реєстрації місця проживання, зняття особи з реєстрації місця проживання, місця перебування зареєстрованої особи. Керівником є сільський голова, відповідальною особою є секретар виконкому сільської ради.

Сільською радою ведеться по господарський облік відповідно до Наказу Держстату України «Про затвердження типових форм первинної облікової документації для сільських, селищних та міських рад» від 24.11.2015 р. № 340 (форма № 1).

Сільська рада розглядає звернення громадян.

Виконує функції у питанні здійснення нотаріальних дій.

Взаємодіє з районним військовим комісаріатом.

Лисогірська сільська рада проводить свою роботу відкрито і гласно, систематично інформує територіальну громаду про свою діяльність, прийнятті рішень та про хід їх виконання.

Сприяти проведенню децентралізації і створити спроможну громаду.

Список використаних джерел

1. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 (із змінами).
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 (із змінами).
3. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» № 2493-III від 07.06.2001 (із змінами).
4. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» № 93-IV від 11.07.2002 (із змінами).
5. Закон України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.1996 (із змінами).

Інякіна Олена Олексіївна,
*слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України*

Молодіжна політика в Європейському Союзі

Молодіжна політика, що реалізується в рамках європейського інтеграційного об'єднання, вважається сьогодні найефективнішою у світі.

При розробці і реалізації молодіжної політики враховуються принципи та положення загальноєвропейського законодавства, які містяться в офіційних документах Європейського парламенту і Ради Європи [1].

Грунтуючись на учасниках молодіжного сектора, молодіжному законодавстві та способах координації молодіжної політики, розвинуті країни Європи можна класифікувати за наступними категоріями:

– з розвинутим молодіжним сектором: молодіжну політику безпосередньо сконцентровано в добре визначеному молодіжному секторі, який домінує (прикладами є Австрія, Люксембург, Іспанія, Греція, Португалія);

– з обмеженим молодіжним сектором: молодіжну політику частково передано до спеціалізованого молодіжного сектора, а частково розподілено серед традиційних секторів, таких як: освіта, працевлаштування, охорона здоров'я та ін. (Нідерланди, Франція, Бельгія, Ірландія, Фінляндія, Швеція, Норвегія);

– без спеціального молодіжного сектора: молодіжну політику розподілено за традиційними секторами без явно вираженого центру (Великобританія, Ісландія, Італія, Данія) [2].

У березні 2005 року був ухвалений Європейський Пакт в інтересах молоді, як частина Лісабонської стратегії зайнятості та зростання. Мета цього документу - розвивати участь молоді в освіті та професійній підготовці, соціальній інтеграції молоді у суспільство.

Одним з головних інструментів у здійсненні молодіжної політики в країнах-членах Європейського Союзу була програма «Молодь в дії».

У 2014 році Програма «Молодь в дії» разом з іншими напрямками діяльності (в т.ч. освіта, тренінги, спорт та ін.) була об'єднана в єдину програму дій Європейського Союзу, що отримала назву «Еразмус Плюс» і розрахована на 2014-2020 роки.

Основними завданнями Програми «Еразмус Плюс» по відношенню до молоді є:

- поглиблення стратегічної співпраці між молодіжними організаціями та органами державної влади країн-партнерів, представниками бізнесу та ринку праці;
- розширення можливостей молодіжних рад, молодіжних платформ на місцевому, регіональному та державному рівнях;
- посилення співпраці та обмінів між учасниками Програми і державами-партнерами з різних регіонів світу;
- підвищення якості та визнання молодіжної роботи, неформальної освіти і волонтерської діяльності в країнах-партнерах, підвищення їх взаємодії, інтеграції та взаємодоповнюваності з іншими освітніми системами, ринком праці та суспільством;
- сприяння транснаціональній мобільності неформальної освіти між учасниками Програми та країнами-партнерами;
- посилення взаємодії в питаннях управління, інноваційних можливостей і інтернаціоналізації молодіжних організацій в країнах-партнерах;
- розширення прав і можливостей молодих людей в суспільстві, сприяння в їх участі в процесах прийняття рішень [4].

На сьогоднішній день, в країнах Європейського Союзу дія стратегія ЄС стосовно перспективи розвитку молодіжної сфери на період 2010-2018 рр. «Стратегія для молоді: інвестиції та розширення можливостей», прийнята 27 листопада 2009 року за підсумками проведення конструктивного діалогу, в якому взяли участь приблизно 40 тисяч молодих громадян.

Зазначена стратегія визначає такі цілі європейської співпраці в області молодіжної політики, як:

1) створення якомога більше рівних можливостей для молоді у сфері освіти і працевлаштування;

2) заохочення активної громадянської позиції та соціальної інтеграції.

Згідно з цією стратегією серед пріоритетів розвитку молодіжної участі в Європейському Союзі на найближчу перспективу слід віднести:

- забезпечення повноправної участі молоді в житті суспільства за допомогою її залучення в громадське життя на місцевому та регіональному рівнях;
- залучення молоді до процесу її участі в різних формах представницької демократії;
- підтримку молодіжних організацій;
- стимулювання участі неорганізованої молоді;
- забезпечення якості інформаційних послуг.

Для вирішення поставлених завдань Єврокомісія визначила план дій на короткострокову перспективу, де серед іншого можна виділити:

- розробку стандартів якості молодіжної участі, інформування і консультування;
- подальшу політичну та фінансову підтримку молодіжних організацій, національних і місцевих молодіжних парламентів;
- подальший розвиток можливостей для діалогу між європейськими національними інститутами та молодими людьми [3].

Вивчаючи трохи глибше досвід Європейського Союзу стосовно реалізації молодіжної політики можна зробити висновок, що Європейський Союз намагається не тільки всебічно підтримувати молодь, а й відкриває перед молодими людьми нові горизонти та заохочує їх досягнення.

Список використаних джерел

1. Європейський союз (2002). Договір про заснування Європейського Співтовариства // Офіційний журнал Європейських співтовариств.
2. Study on the State of Young People and Youth Policy in Europe 9 (Final report). – UN, 2001.
3. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - An EU Strategy for Youth : Investing and Empowering - A renewed open method of coordination to address youth challenges and opportunities. Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52009DC0200>.
4. «Еразмус Плюс»: Підтримка проектів та заходів в галузі освіти, підготовки кадрів, молоді та спорту. Режим доступу: <http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/>.

*Казанський Георгій Аркадійович,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України*

Особливості тлумачення категорії «юридична відповідальність» в ретроспективному значенні: теоретичний аспект

Трансформаційні зміни в українському суспільстві, перехід до ринкової економіки та визначений євроінтеграційний курс нашої держави, формують нові вимоги та бачення щодо формування апарату державних службовців. На кшталт, сьогодні словосполучення «міжнародні стандарти», «європейські стандарти» у контексті реформування правового статусу державного службовця використовуються політиками та юристами досить часто. І це виправдано, оскільки проблеми реформування державної служби, зокрема впровадження європейських стандартів статусу державних службовців, постали дуже гостро. Особливої уваги заслуговує такий елемент правового статусу державного службовця, як «юридична відповідальність» та у поєднанні з чималими дискусіями серед науковців, зумовлює необхідність пошуку найбільш вдалого визначення цієї дефініції.

Проблемним питанням дослідження юридичної відповідальності присвятили роботи такі відомі науковці, як: К.В. Басін, А.Б. Венгеров, В.В. Лазарєв, О.С. Іоффе, С.Н. Братусь, О.Є. Лейст, І.І. Лукашук, І.С. Самощенко, А.А. Собчак та ін.

В сучасній науковій літературі немає одностайності думок серед вчених, щодо визначення юридичної відповідальності, тому у працях вчених можна зустріти різні інтерпретації її розуміння.

Слід зазначити, що серед науковців поширеними є три підходи до розуміння юридичної відповідальності: у негативному (ретроспективному) аспекті; у єдності двох аспектів - негативного та позитивного; в аспекті сприйняття як цілісного правового явища з різними формами реалізації.

Найпоширенішим підходом у вітчизняній правовій науці є розгляд юридичної відповідальності, як заходу державного примусу, прихильниками якого були С. Братусь, О. Йоффе, О. Лейст, М. Шаргородський та ін.

Вважаємо за необхідне зазначити, що для права зарубіжних країн не властива позитивна відповідальність. Хоча визначений зміст, що лежить в ідеї такої відповідальності, усе-таки є. Це стосується цивільно-правових, торговельних, комерційних відносин, тощо. Цей зміст, як демонструє міжнародна комерційна практика, реалізується через принципи «сумлінності» і «чесної ділової практики» [1, с. 55].

Так, О. Йоффе, розглядаючи категорію «юридична відповідальність», зазначає, що юридичну відповідальність є насамперед санкцією за правопорушення, як наслідок, передбачений нормою права на випадок її недотримання. Ця санкція, стверджує вчений, виражається в примусових заходах до дотримання норм права і застосовується органами держави до тих, ким ці норми порушуються [2, с. 95].

З точки зору С.С. Алексєєва, юридична відповідальність – це обов’язок особи зазнати заходів державного примусу, покарання за порушення закону [3, с. 266].

С.Н. Братусь під відповідальністю розуміє заходи державного або суспільного примусу [4, с. 115].

Однак на нашу думку, вказане визначення не розкриває сутність поняття «юридична відповідальність», а зводиться лише до ототожнення останньої з заходами державного примусу та злиття понять «санкція» і «відповідальність», адже на державному примусі ґрунтується будь-яка санкція, передбачена нормативним актом.

На думку Л. І. Спиридонова юридична відповідальність є мірою державного примусу, яка виражається в негативних наслідках для правопорушника, що наступають у вигляді позбавлень особистісного або майнового характеру [5, с. 286].

Вітчизняні вчені І. С. Самощенко і М. Х. Фарукшин зазначають, що юридичну відповідальність слід розглядати як реалізацію санкції, та її суть полягає зовнішній суспільній реакції стосовно особи, яка несе відповідальність [6, с. 75].

Слушною є думка А. С. Шабурова, який визначає юридичну відповідальність як застосування до правопорушника передбачених санкцією юридичної норми заходів державного примусу, що виражаються у формі позбавлень особистого, організаційного або майнового характеру. Разом з тим, вчинення особою дій, заборонених кримінальним законом, ще не тягне за собою юридичної відповідальності і особа до відповідного рішення (вироку) суду вважається невинною, а значить, і не підлягає кримінальній відповідальності [7, с. 418].

Однак, повністю погодитися з вказаною думкою не можна, оскільки існування відповідальності обумовлене виникненню правового обов’язку, якого раніше не існувало, і який виникає внаслідок вчинення правопорушення.

В.М. Горшенков, розглядає юридичну відповідальність як визнану державою здатність особи (громадянина, установи, органу держави, посадової особи тощо) звітувати про своє протиправне діяння і зазнавати на собі заходів державно-примусового впливу у формі позбавлення благ, які безпосередньо їй належать [8, с. 157].

На нашу думку, вказане розуміння юридичної відповідальності носить суб’єктивний характер, оскільки зводиться до розгляду її лише з позицій особистості.

Деякі науковці, зокрема М. С. Малєїн, Л. П. Чірков ототожнюють юридичну відповідальність з покаранням. Так, М.С. Малєїн зазначає, що покарання – це і є відповідальність. Чірков Л.П. розглядає юридичну відповідальність як залучення особи методами державного примусу до дотримання нормативних вимог і робить висновок, що її краще іменувати «каральною».

Таким чином, враховуючи відсутність одностайності думок вчених, щодо визначення поняття «ретроспективної юридичної відповідальності» та враховуючи вищевикладене, пропонуємо наступне визначення юридичної відповідальності в ретроспективному значенні – це врегульований нормами матеріального і процесуального права обов’язок винної особи (правопорушника) зазнати заходів державного примусу у: особистій (позбавлення волі), майновій (штраф), або організаційній (звільнення) формах, які застосовуються органами держави, внаслідок вчинення протиправного діяння.

Список використаних джерел та літератури:

1. Аземша І.Б. Юридична відповідальність: сучасні погляди, дискусії та концепції / І. Б. Аземша // Теорія та історія держави та права. Філософія права. – 2010. - № 2. – с. 54-57.;
2. Иоффе О. С. Обязательственное право / О.С. Иоффе. - М.: Юрид. лит.. - 1975. - 880 с.;
3. Алексеев С.С. Общая теория права: в 2-х т / С.С. Алексеев. – М.: Юрид. лит., 1981. – Т. 1. – 360 с.;
4. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и законность (очерк теории) / С.Н. Братусь. – М.: Городец-издат, 2001. – 208 с.;
5. Спиридонов Л. И. Теория государства и права / Л. И. Спиридонов. – М.: Юрид. лит. - 1995. - 302 с.;
6. Самощенко И. С. Ответственность по советскому законодательству / И. С. Самощенко, М. Х. Фарукшин. – М. : Юрид. лит., 1971. – 240 с.;
7. Шабуров А. С. Юридическая ответственность. Теория государства и права / А. С. Шабуров ; под ред. В. Д. Первалова. – М. : НОРМАИНФРА-М, 1998.- 418 с.;
8. Горшенев В. М. К вопросу о понятии юридической ответственности в советском праве / В.М. Горшенев // Вопросы советского права. – Новосибирск. - 1966. - 370 с.

Карнаков Михайло Євгенович,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентах України

Шляхи вирішення проблем місцевої громади Малиновського району м. Одеси в відношенні питань опіки та піклування

Громада Малиновського району міста Одеси була сформована у період інтенсивної індустріалізації міста, наприкінці 50-х початку 70-х років ХХст. Розвивалось місто, активно формувались промислові райони, разом з ними з'являлись нові житлові масиви, мешканці яких – переважно колишні колгоспники, працівники різноманітних підприємств, та мешканці «старої Одеси», що були розселені з комунальних квартир, підвалів, аварійних будинків тощо.

Період розквіту району прийшовся на початок й середину 80-х років, коли цілком була сформована інфраструктура південно-західного житлового масиву «Черьомушки». Також, в цей час відбувалось збільшення обсягів промислового виробництва всіма промисловими підприємствами міста, а через це й виражене зростання добробуту більшості представників місцевої громади.

На початку 90-х років, внаслідок деструктивних процесів в економіці та розпаду СРСР, відмічаються стрімкі зниження темпів й обсягів виробництва, ще через декілька років – масово банкрутують підприємства через руйнування галузевих виробничих ланцюгів, ринків збуту, зростання гіперінфляційних процесів, відсутності менеджменту як економічного інституту та конкурентноспроможності на зовнішньому ринку. Спостерігається збільшення безробітних осіб, відсутність впевненості у майбутньому й зниження народжуваності яке, до речі, за темпами росту, відновилось тільки на початку 2000-х рр.

Весь набір негативних процесів в економіці країни наклав дуже великий вплив на «якісний» склад місцевої громади:

- почалось масове «змішання» громади району вихідцями з інших регіонів країни, в тому числі країн СНД (вірмени, азербайджанці, грузини, чеченці, абхазці, молдовани, гагаузи тощо;
- знизився культурний рівень та рівень освіти на цьому фоні;

- змінився рівень професійної спрямованості більшості з «науково-промислового» на «торгівельно-виробничий»;

- почало більш гостро ставитись житлове питання, особливо в молодих сім'ях, що мешають у гуртожитках колишніх підприємств, що й досі формує певну соціальну напруженість в відповідному сегменті громади;

- через масове закриття дошкільних навчальних закладів у 90-х, що були підвідомчі вже збанкрутілим підприємствам міста, значна частина дітей не отримала відповідних знань та виховання в своєму віці;

- більшість з покоління цих дітей, якому в наш час виповнилось більш ніж 20-25 років, значно контрастує з поколіннями більш старших або більш молодших представників громади за рівнем розвитку, виховання та життєвих й професійних компетенцій.

Всі ці наслідки суттєво впливають на рівень та характер сімейних взаємостосунків в громаді. Часто між батьками виникають конфлікти та майнові спори. Іноді, має місце тенденція до девіантної складової з боку батьків у сім'ях, особливо молодих, де батькам приблизно 20-27 років.

В цьому випадку проблемні питання вирішується за допомогою органів місцевого самоврядування, безпосередньо – районним органом опіки та піклування та службою у справах дітей та молоді, які реалізують наступні завдання:

- реалізує на території району державну політику з питань опіки та піклування, соціального захисту дітей та громадян, які за рішенням суду визнані недієздатними або обмежено дієздатними;

- забезпечує у межах своїх повноважень дотримання та виконання законодавства щодо соціально-правового захисту, забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян, дітей та громадян, які за рішенням суду визнані недієздатними або обмежено дієздатними;

- надає громадянам, підприємствам, установам та організаціям юридично-правові консультації з питань соціально-правового захисту

громадян, дітей та громадян, які за рішенням суду визнані недієздатними або обмежено дієздатними;

- координує взаємодію відділів та служб з питань соціально-правового захисту прав громадян, які за рішенням суду визнані недієздатними або обмежено дієздатними [1].

Ефективність роботи цих органів значно була б ефективнішою, як щоб були вирішені наступні питання:

1. Більш активна робота з боку правоохоронних органів району;
2. Збільшення пільгових місць для дітей у закладах дошкільної освіти;
3. Збільшення квот на безкоштовне утримання дітей у спеціалізованих навчальних закладах та якості навчання й виховання;

4. Додаткове збільшення коштів з місцевого бюджету на харчування дітей з малозабезпечених та неблагополучних сімей у загальноосвітніх закладах;

5. Цілеспрямоване, безоплатне оздоровлення дітей з малозабезпечених та неблагополучних сімей у закладах охорони здоров'я та ліпніх таборах міста Одеси та області;

6. Надання вакансій службою зайнятості для батьків з неблагополучних сімей та контроль за підприємствами, що прийняли їх на роботу, для запобігання незаконному звільненню або неналежних умов праці (порушеннями КЗоТ з боку роботодавця);

7. Постійний моніторинг ситуацій з опікунами та піклувальниками, для запобігання зловживання своїми правами, відносно майнових прав недієздатних осіб та неповнолітніх дітей.

Виходячи з вищезазначеного, якщо методично виконувати дані шляхи щодо вирішення найгостріших соціальних питань, й безпосередньо проблеми опіки та піклування, можна частково «розвантажити» соціальне напруження у певних верствах місцевої громади, за допомогою міських заходів й поступово налагоджувати внутрішню розбудову соціального середовища у рамках району.

Список використаних джерел

1. Правила опіки та піклування Наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України № 34/166/131/88 від 26.05.99; м.Київ // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0387-99>

*Касьянова Наталія Миколаївна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Сучасні аспекти державного регулювання у соціальній сфері

Конституція України визначає, що наша країна є соціальною державою. Це означає, що політика держави має бути спрямована на створення умов, які забезпечують гідне життя та вільний розвиток людини. Реалізацію цієї функції соціальна держава здійснює через соціальну політику.

Соціальний захист населення є одним з найважливіших показників функціонування держави у світі. На теперішній час він розглядається в контексті розвитку ринкових відносин. Особливістю цього періоду є відставання розвитку нормативної бази та стандартів правового регулювання повсякденних потреб суспільства. Тому саме розвиток соціальної політики забезпечує високий рівень захисту прав людини, створює передумови для розширеного відтворення людиною своєї діяльності, а також суспільної системи в цілому.

В умовах формування в Україні соціально орієнтованої економіки основний тягар соціального захисту покладається на державу, але водночас зростає роль ринкового механізму у проведенні такої політики.

Соціальний захист – це державна підтримка верств населення, які можуть зазнавати негативного впливу ринкових процесів, з метою забезпечення відповідного життєвого рівня. Тобто заходи, що включають надання правової, фінансової, матеріальної допомоги окремим громадянам (найбільш вразливим верствам населення), а також створення соціальних гарантій для економічно активної частини населення. Важливу роль у розвитку суспільства та СЗН відіграє державне соціальне страхування. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування – це система гарантій, які надаються з метою впровадження соціального захисту громадян за рахунок державних страхових коштів.

Станом на 1 січня 2016р. в органах Пенсійного фонду в Біляївському районі знаходилося на обліку 26919 пенсіонерів, що на 70 осіб або на 0,9% більше порівняно з відповідним періодом попереднього року. Загальна сума призначених їм пенсій з цільовою грошовою допомогою з урахуванням індексації склала 476,2млн. грн. Середній розмір пенсій на 01.01.2016р. становив 1442,17 грн., що на 114,8грн. або 9,2% більше, ніж рік тому.

За умов сьогодення особливої гостроти набувають питання визначення напрямків реформування механізму СЗН, пошуку граничної ефективності його параметрів.

Механізм СЗН є комплексним і складається з універсальних інструментів, які поширюються на зайняте населення, та спеціальних, які мають обмежену сферу застосування (регіон, галузь, підприємство, певні верстви населення). В умовах трансформації економіки України забезпечення соціального захисту потребують майже усі верстви населення країни. Мінімальні соціальні стандарти виконують скоріше симво- лічну, а не реальну функцію соціального захисту. Проблема бідності залишається надто актуальною.

Згідно даних Міністерства соціальної політики України у I півріччі 2015 р. рівень бідності за відносним показником сягав 24,3% (у I півріччі 2014 р. – 23,9%). Рівень бідності за відносним показником крайньої бідності становив 10,4% (за відповідний період 2014 р. –

10,0%). Рівень бідності за абсолютним показником (доходи нижче прожиткового мінімуму) знизився на 2,9% і склав 8,2% (у I півріччі 2014 р. – 11,1%). Рівень бідності за вартістю добового споживання 5 доларів США дорівнював 3,7% (у I півріччі 2014 р. – 2,0%). Рівень бідності серед працюючих за відносним показником склав 19,7% (у I півріччі 2014 р. – 18,9%). Рівень бідності серед дітей до 18 років за відносним критерієм знизився на 1,2% і становив 30,2% (у I півріччі 2014 р. – 31,4%).

Отже, рівень бідності населення залишився практично незмінним. Це пов'язано в свою чергу з недостатньо ефективною соціальною політикою держави. Результат соціальних програм є низьким, проте суспільна підтримка вразливих верств (неповносправних, пенсіонерів, дітей, безробітних на ін.) забезпечується за першочерговим принципом і на визначеному рівні. Функціонування системи СЗН не є дієвим.

Серед сучасних проблем виокремлено наступні:

- надання пільг часто здійснюється залежно від статусу особи, а не від її потреби в соціальній допомозі. Це не сприяє вирівнюванню доходів і бідні не отримують належного соціального захисту;
- зайнятість населення є основою його соціального захисту. У кризових умовах він суттєво обмежується і здійснюється за залишковим підходом;
- укорінення у багатьох ланках суспільного життя протиріччя між очікуваннями населення щодо патерналістської ролі держави відносно забезпечення його інтересів і потреб та недотриманням реалізації проголошених гасел у соціальній практиці;
- посилення майнового і соціального розшарування; низький рівень та якість життя; високий рівень безробіття тощо.

З метою посилення ефективності системи соціального захисту основними напрямками її реформування повинна стати реалізація ряду заходів, а саме:

- удосконалення законодавства у сфері соціального захисту, скоротити кількість нормативно-правових актів, які регулюють цю сферу; ухвалення законів, що будуть визначати основний перелік соціальних послуг в державі, прозоро описуватимуть функції, цілі та напрями роботи відповідних інститутів;
- заміна надання соціальних пільг на систему адресної соціальної допомоги, яка забезпечуватиме надання соціальної підтримки тим, хто її дійсно потребує, а також відбудеться економія значної частини державних коштів;
- запровадження системи штрафів для громадян, які користуються пільгами, що їм не належать.
- пенсійна реформа з метою розширення мережі недержавних пенсійних фондів нарівні з основним державним, що у свою чергу знизить навантаження на державний бюджет.

Отже, на основі цього можна сказати, що у системі соціального захисту населення України є низка проблем, які потребують термінового вирішення. Система соціального захисту потребує реформування, яке має бути направлено на зменшення видатків державного бюджету та сприяти підвищенню добробуту незахищених верств населення, впровадження нових шляхів та методів (мотивація та заохочення), котрі без додаткових затрат коштів, матеріальних засобів дозволять працювати більш результативно на користь тих, хто потребує соціального захисту.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Офіційний вісник України. – 2010. №72/1.
2. Кашуба Я. Концептуальні засади трансформації механізму соціального захисту населення в умовах становлення ринку праці в Україні / Я. Кашуба // Україна: аспекти праці. – 2015. №3. С. 3-7.
3. Юрчик Г. Соціальний захист зайнятого населення України в умовах економічної нестабільності / Г. Юрчик // Україна: аспекти праці. – 2015. №1. С. 34-41.

4. Антонюк В. Сучасна проблема бідності України, її наслідки для нагромадження людського капіталу та забезпечення економічного зростання/ Г. Юрчик // Україна: аспекти праці. – 2015. № 5. С. 3-11.

5. Звіт Міністерства соціальної політики України «Інформація щодо основних показників рівня життя населення у січні-листопаді 2015 року»/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.mfsp.gov.ua/labour/населення_у_січні-листопаді_2015_року»/control/uk/publish/category?cat_id=141688

Койчева Олена Федорівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Сучасний стан та проблеми реформування органів юстиції України

Виконавча влада є самостійною і незалежною в тій же мірі, що і дві інші гілки влади - законодавча і судова. Встановлені конституційними і законодавчими нормами повноваження органів виконавчої влади притаманне тільки їй, і жоден орган не має права втручатись в її компетенцію.

Центральним органом виконавчої влади є Міністерство юстиції України (Мін'юст України), діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Мін'юст України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної правової політики, політики з питань банкрутства та використання електронного цифрового підпису, з формування та забезпечення реалізації політики у сфері архівної справи, діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації, у сфері нотаріату, у сфері виконання кримінальних покарань, у сфері захисту персональних даних, у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), з питань державної реєстрації актів цивільного стану, з питань державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, з питань державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, з питань реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів, друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності.

В 2015 році Міністерство юстиції розпочало процес реформування у системі органів юстиції. Так, Відповідно до п. 1. Постанови Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 17 «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції», ліквідовано Державну реєстраційну службу та Державну виконавчу службу, покладено на Міністерство юстиції України завдання і функції з реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), з питань державної реєстрації актів цивільного стану, речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, договорів комерційної концесії (субконцесії), з питань реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо їх реєстрація передбачена законами, статуту територіальної громади м. Києва, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності.

Міністерство юстиції України є правонаступником Державної реєстраційної служби та Державної виконавчої служби, що ліквідуються, в частині реалізації державної політики у сферах, зазначених у пункті 1 цієї постанови.

Ліквідація Державної реєстраційної служби та Державної виконавчої служби стало

першими кроком реформи, перехідним етапом у реформуванні інституту виконавчої та реєстраційної служби в Україні.

В ході реформи відбулося скорочення центрального апарату Міністерства юстиції на 20% і територіальних органів юстиції на 10%. Проведено скорочення підрозділів системи юстиції, з 45 залишилося 25 підрозділів, зменшилась кількість керівників, відбулось укріплення підрозділів.

Нині головними проблемами відомства є відсутність належної мотивації у співробітників, висока забюрократизованість, побутова корупція на місцях, неефективна організаційна структура головних управлінь юстиції, а також надлишкова кількість управлінського апарату. Окрім того необхідно усунути колізій та прогалин в численних нормативно-правових актах, що забезпечують діяльність органів Міністерства юстиції України, визначити і закріпити статус та повноваження всіх відповідних органів.

Список використаних джерел

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
2. Указ Президента України від 06.04.2011 № 395/2011 «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» - [Електронний ресурс] -- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/395/2011/page>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 17 «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» - [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/17-2015-p>

Куртіян Олена Вікторівна,
*слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Роль інновацій в економічному розвитку регіонів

Зарубіжний досвід свідчить, що інноваційний розвиток регіонів є запорукою економічної безпеки і розвитку країни. Однак, як показує досвід, темпи інноваційного розвитку та рівень технологій виробництва, не відповідають вимогам сучасного наукового і технологічного забезпечення. В державі тривалий період застосовували короткострокове кон'юнктурне планування, спрямоване на покращення економічної кон'юнктури впродовж одного року. За роки незалежності України інноваційному розвитку регіонів практично не приділялася увага, оскільки державна регіональна політика не мала чіткого оформлення на загальнодержавному рівні, а кожен регіон самостійно визначав стратегію розвитку в умовах трансформації соціально-економічної системи країни. Лише у 2001 р. була розроблена і затверджена президентом України «Концепція державної регіональної політики», спрямована на подолання територіальної диференціації економічного розвитку. У 2005 р. Верховна Рада прийняла закон України «Про стимулювання розвитку регіонів», а Кабінет Міністрів України у 2006 р. затвердив «Державну стратегію регіонального розвитку на період до 2015 року», яка передбачала подолання диспаритету регіонального розвитку та життєвого рівня населення.

Як свідчить перебіг інноваційних процесів в Україні протягом останніх років, далеко не всі регіони використовують свої ресурси та можливості щодо формування механізму становлення інноваційного потенціалу для свого розвитку. Тільки послідовний, систематичний і постійно функціонуючий процес формування інноваційного потенціалу регіону дозволить подолати розрив між потенційними можливостями та реальним станом інноваційної діяльності в регіонах. Таким чином, постає невідкладне питання поглибленого

дослідження регіону як самостійного суб'єкта щодо формування механізму становлення інноваційного потенціалу регіону. Саме інноваційний потенціал регіону найповніше та найсистемніше дозволяє відобразити досягнення макроекономічної рівноваги для прискорення переходу до інноваційної моделі на регіональному рівні. Ефективний та послідовний процес формування механізму становлення інноваційного потенціалу регіону є запорукою того, що інноваційна активність в ньому активізується.

Істотним фактором дієвості стратегії інноваційного розвитку регіонів є визначення пріоритетних завдань, до яких можна віднести наступні:

- ефективність інноваційної діяльності та висока інноваційна активність за певним стратегічним пріоритетом. В умовах нестачі інвестицій у інноваційну діяльність регіональна влада має підтримувати ті види економічної діяльності, котрі пропонують нововведення, створюють умови для їх розробки та комерціалізації;

- підтримка пріоритетних напрямів інноваційної діяльності. У стратегії пріоритетами можуть бути види економічної діяльності, що мають державну підтримку, і на реалізацію яких має вплив регіональна влада;

- орієнтація на використання власних ресурсів, тобто розвиток тих видів економічної діяльності, які створюють інноваційний продукт, продукцію та послуги, використовуючи власні інтелектуальні ресурси регіону;

- комплексність вирішення проблем регіону на інноваційній основі. Це стосується, насамперед, позитивних структурно-інноваційних зрушень у реальному секторі економіки регіону, створення інноваційної інфраструктури, розвитку ринку науково-технічних розробок;

- прогнозування економічних та соціальних результатів від реалізації запланованих заходів;

- розвиток регіональної інноваційної системи та її підсистем досягнення консенсусу між ними виконавцями завдань стратегії;

- інформування громадськості про плани, заходи та стратегію інноваційного розвитку регіону та її виконання.

Очевидно, що інноваційний потенціал регіонів, окремих населених пунктів, їх спроможність до інноваційної діяльності та інноваційних перетворень визначається такими складниками, як окреслені перспективи інноваційного розвитку; зацікавленість керівництва (посадових осіб) та населення відповідних територій в інноваційному розвитку; забезпеченість науково-технічним потенціалом; наявність кадрового потенціалу; сировинно-ресурсна база; розвиток ринкової інфраструктури, зокрема транспортної мережі, банківських установ тощо; наявність підприємств, установ та організацій, спроможних та бажаючих займатися інноваційною діяльністю; розвиток економічних зв'язків окремих територій, регіонів із суміжними регіонами, державами тощо. Ураховуючи інтереси держави, регіонів, окремих місцевостей та господарських суб'єктів, за допомогою використання спеціальних важелів управління інноваціями можна досягти значного ефекту, що проявлятиметься в усіх сферах суспільного життя.

Список використаних джерел

1. Закон України „Про інноваційну діяльність” від 04.07.2002 р. за № 40-IV (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

2. Герасимчук З. В. Проблеми та перспективи становлення інноваційного потенціалу в регіонах України / З. В. Герасимчук, Куцай Н. С. // Регіональна економіка. – 2010. - №1. – С. 48-52

3. Буркинський Б.В. Інноваційна стратегія у соціально-економічному розвитку регіонів / Б.В. Буркинський, Є.В. Лазарева /. – Одеса: ІПРЕД НАН Укр., 2007. – 140 с.

4. Місцевий розвиток, орієнтований на громаду: умови та перешкоди : посіб. – К. : МЦПД, 2011. – 57 с.

*Лавренюк Руслін Юрійович,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Селищна рада – представницький орган місцевого самоврядування

Селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування визначені Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», законом України «Про звернення громадян» та іншими законами, нормативно-правовими документами, що видаються Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Центральними органами виконавчої влади, обласної, районної державних адміністрацій, обласної та районної рад, регламентом сільської ради.

Представницькі органи місцевого самоврядування – виборчий орган, який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення, селищний голова, виконавчий комітет діють за принципом розподілу повноважень у порядку і межах, визначених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами.

Порядок формування та організація діяльності ради визначаються Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами. Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада селища.

Діяльність ради ґрунтується на колективному вільному обговоренні і вирішенні питань, гласності, відповідальності та звітностей перед радою уповноважених нею органів, вибраних чи призначених посадових осіб, законності, широкому залученні громадян до управління суспільними справами, реалізації волі виборців через своїх депутатів і безпосередньої їх участі у формуванні і діяльності ради, взаємодії з трудовими колективами і громадськими організаціями.

Загальні збори громадян за місцем проживання є формою їх безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення.

Селищна рада має печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, рахунки в установах банків України.

Порядок формування і організація діяльності селищної ради, виконкому селищної ради, депутатів селищної ради та посадових осіб визначаються Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про доступ до публічної інформації», іншими законами, а також регламентом сільської ради.

Регламент селищної ради, зміни і доповнення до нього прийнято селищною радою за пропозицією селищного голови, постійними комісіями, депутатами.

Регламент селищної ради затверджується рішенням сесії селищної ради відповідно до пункту 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Регламент селищної ради є нормативним актом, який передбачає порядок скликання сесії ради, підготовку і розгляд нею питань, прийняття рішень ради про затвердження порядку денного сесії.

Відповідно до пункту 7 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» затверджено план роботи селищної ради на 2016 рік. Основою для формування порядку денного сесії є план роботи ради на рік, затверджений сесією ради. План роботи на рік формується на підставі подань депутатів, постійних комісій, виконавчого комітету ради. План роботи включає проведення сесій селищної ради щоквартально, засідання виконкому селищної ради щомісячно, питання, які будуть розглядатись в постійних комісіях.

Обов'язково контролюється виконання: законів України, постанов Верховної Ради України, указів, розпоряджень та доручень Президента, постанов, розпоряджень та доручень Кабінету міністрів України, документів вищого рівня. Завданням контролю за виконанням документів є своєчасне та якісне виконання документів. Контролю підлягають зареєстровані документи, в яких встановлено завдання.

Селищна рада є органом реєстрації місця проживання, зняття особи з реєстрації місця проживання, місця перебування зареєстрованої особи. Керівником є селищний голова, відповідальною особою є секретар виконкому селищної ради.

Селищною радою ведеться господарський облік відповідно до Наказу Держстату України «Про затвердження типових форм первинної облікової документації для сільських, селищних та міських рад» від 24.11.2015 р. № 340 (форма № 1).

Селищна рада розглядає звернення громадян.

Виконує функції у питанні здійснення нотаріальних дій.

Взаємодіє з районним військовим комісаріатом.

Антонінська селищна рада проводить свою роботу відкрито і гласно, систематично інформує територіальну громаду про свою діяльність, прийнятті рішень та про хід їх виконання.

Список використаних джерел

1. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 (із змінами).
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 (із змінами).
3. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» № 2493-III від 07.06.2001 (із змінами).
4. Закон України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.1996 (із змінами).

*Лівчук Тетяна Іванівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України*

Державне управління у сфері охорони культурної спадщини України: проблеми та перспективи

Збереження національної культурної спадщини відіграє важливу роль у становленні України як незалежної держави. Це пов'язано з тим, що культурна спадщина є одним з головних чинників формування української національної ідентичності. Шанобливе ставлення до історії та культури, збереження та раціональне використання об'єктів культурної спадщини з боку держави та громадськості має позитивний вплив на імідж України та є показником рівня розвитку держави та духовної зрілості її громадян. Проте сьогодні недооцінка та нерозуміння процесів, що відбуваються в гуманітарній сфері загалом та в культурному житті зокрема, призводить до суттєвих утрат у культурній спадщині України.

В умовах пошуку шляхів удосконалення державного управління щодо збереження культурної спадщини увагу українських науковців останнім часом усе більше привертає розподіл повноважень, покликаних сприяти виконанню державної політики у цій сфері між органами влади різних рівнів. Це зумовлено необхідністю створення ефективності та реально діючої системи державного регулювання щодо збереження, охорони та збагачення культурної спадщини України.

Стосовно ступеня наукової розробленості даної теми можна відзначити, що вона розглядається українськими науковцями в різних аспектах. Так, науковець Т. Курило розглядає дану проблему за допомогою аналізу законодавства про охорону культурної спадщини [6]. В.Горбик, Т. Катаргіна, Ю.Шемшученко аналізують політичні та соціокультурні аспекти

культурної спадщини як об'єкта дослідження [4,5]. Г.О.Андрес зазначає про те, що існує реальна загроза фізичному існуванню пам'яток культури. В статті «Охорона культурної спадщини України в контексті свігових інтеграційних процесів (друга половина XX початок XXI століття)» він зауважує: «Культурна спадщина нашої держави втілена в 130 тис. нерухомих пам'ятках історії і культури, і тільки 35% з них знаходиться в задовільному стані. До того ж, на сучасному етапі, особливого значення набуває необхідність визначення стану охорони пам'яток в Україні в умовах реформування державної системи управління галуззю» [3]. Проте слід звернути увагу на те, що більшість досліджень проводилось у межах юридичної, історичної чи політологічної науки. Однак дана проблема має досліджуватися з погляду науки державного управління в контексті подальшого вдосконалення нормативно-правових основ та побудови конкретної схеми та вдосконалення механізмів взаємодії державних установ, органів влади, громадських організацій і приватних осіб у процесі збереження та охорони культурних надбань народу.

В Україні конституційні засади охорони, використання, відновлення української культурної спадщини ґрунтуються на загальновизнаних принципах збереження, відкритості та загальнодоступності об'єктів культурної спадщини, забороні їх незаконного відчуження, вивезення за межі України, повернення на Батьківщину незаконного вивезення об'єктів [1].

Відносини у сфері охорони культурної спадщини регламентовані Законом України «Про охорону культурної спадщини» від 08 червня 2000 р. До основних нормативно-правових актів, які регулюють правові, економічні, соціальні та організаційні засади діяльності та відносини у сфері охорони об'єктів культурної спадщини, належать також Закон України «Про культуру»; Закони України «Про охорону археологічної спадщини», «Про музеї та музейну справу», «Про природно-заповідний фонд України».

Як показує практика, в Україні, на жаль, норми законів часто не мають оформленого підзаконними актами механізму реалізації, а для прямої дії є надто розпливчастими. Маємо справу з нечітким визначенням понятійного апарату з питань державного управління про охорону культурної спадщини, недосконалим формуванням принципів побудови правового механізму, нечіткістю встановлених організаційно-управлінських засад, недостатнім визначенням джерел фінансування заходів з охорони культурної спадщини національного і місцевого рівнів тощо [7]. Також негативно на стан пам'яток культури впливає недостатній контроль за виконанням чинних законів, правових актів та прийнятих рішень. Системного характеру в усіх регіонах України набули порушення законодавства з питань охорони та використання культурної спадщини під час відведення земельних ділянок під забудову та інших комерційних проектів. Навіть у разі припинення такої протиправної практики, щодо порушників здебільшого не передбачено належної відповідальності [8].

Ще одним обов'язковим принципом для ефективної діяльності держави в даній сфері є наявність налагодженої організаційної системи. В Україні на державному рівні функції, пов'язані з охороною та збереженням історико-культурної спадщини, покладено на Міністерство культури. Згідно із Законом України «Про охорону культурної спадщини» та положенням про Міністерство, до його повноважень у зазначеній сфері належить здійснення державної політики у сфері охорони культурної спадщини та контроль за її виконанням, занесення об'єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру, надання дозволів на переміщення пам'ятників національного значення [2].

Безпосереднє виконання заходів зі збереження культурної спадщини здійснюється органами охорони культурної спадщини обласних державних адміністрацій та місцевого самоврядування. До їх повноважень належать організація розроблення відповідних програм охорони культурної спадщини, призначення відповідних охоронних заходів щодо пам'яток місцевого значення, укладення охоронних договорів, популяризація справи охорони культурної спадщини на відповідній території, організація досліджень об'єктів культурної спадщини [2].

Незадовільний стан пам'яток культури свідчить про те, що існуюча система органів державної влади не забезпечує належного управління у сфері охорони та збереженні культурної спадщини. Ряд повноважень дублюється, що знижує ступінь відповідальності за їх виконання. Брак

системності та координації в діяльності органів державної влади заважає ефективності виконання нагальних робіт зі збереження культурної спадщини.

Для вдосконалення функціонування механізмів державного управління даної сфери, на нашу думку, потрібно налагоджувати механізм співпраці органів публічної влади з громадськими організаціями, брати участь у програмах міжнародного та міжрегіонального співробітництва та стежити за раціональним використанням та збереженням культурного середовища. Лише створення єдиної системи управління забезпечить ефективну реалізацію політики щодо охорони, збереження та розповсюдження надбань українського народу, його культурної спадщини.

Список використаних джерел та літератури

1. Конституція України, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР
2. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 № 1805-III
3. Андрус Г.О. Охорона культурної спадщини України в контексті світових інтеграційних процесів (друга половина XX початок XXI століття) [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://gua.convdocs.org/docs/307/index-10764.html?page=3>
4. Горбик В.О. Проблеми дослідження і збереження пам'яток історії та культури в Україні/В.О.Горбик, Г.Г.Денисенко//Укр.іст.журн. – 2004 - №2 – с.133-144.
5. Катаргіна Т.І. Збереження культурної спадщини у Великій Британії, США, Канаді (історія і сучасність): монографія/Т.І.Катаргіна. – К: НАН України; Інст-т історії України, 2003.- 186с.
6. Курило Т.В. Становлення і розвиток законодавства про охорону культурної спадщини в Україні: історико-правове дослідження: автореф. дис. на здобуття наук.ступеня канд..юрид.наук.: 12.00.01/Т.В.Курило – К.,2003 – 15с.
7. Малишева О.В. Нормативно-законодавча база з питань охорони пам'ятників в Україні: проблеми та шляхи вирішення/О.В.Малишева//Актуал. Пробл.держ.упр. – Х: Магістр, 2006 - №1 (27) – с.109-116.
8. Опалько Ю.В. Збереження історико-культурної спадщини в сучасній Україні: проблеми та перспективи/Ю.В.Опалько// Стратегічні пріоритети – 2007-№1 (2) – с.83-88.

Лобанова Юлія Володимирівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Шляхи забезпечення оптимальної взаємодії між суб'єктами культурної діяльності щодо збереження, відродження і розповсюдження національної культури

Одним із етапів навчальної програми, яка спрямована на підготовку магістрів державного управління, передбачено стажування слухачів в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Основним стимулом розвитку туризму є бажання людей пізнавати інші цивілізації, країни їх побут та культуру. Це можливо через ознайомлення з культурною спадщиною інших країн, особливо з нерухомою її складовою – пам'ятниками історії та культури та пам'ятками археології.

У Манільській декларації світового туризму, Гаазькій декларації туризму, Хартії туризму закладені принципи розвитку туризму, засновані на толерантному ставленні до культур і традицій народів країн, які відвідуються, бережливому та шанобливому поведженні з об'єктами історико-культурної спадщини.

Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) з метою активізації зусиль світової громадськості на систематизацію, вивчення та збереження історико-культурних об'єктів, що опинилися під загрозою знищення та зникнення була

прийнята міжнародна Конвенція з охорони всесвітньої природної та культурної спадщини. Україна, як держава із самобутньою та тисячолітньою історією, яка має неповторну, колоритну культурну спадщину, яка є невід'ємною частиною світового культурного простору, являється не лише національним надбанням нашої країни, долучилася до європейських та світових законодавчих процесів ратифікувавши зазначену міжнародну Конвенцію та інші правові акти, прийняла низки національних нормативних і законодавчих документів:

1. Конституція України. Відповідно до ст. 54 культурна спадщина охороняється законом. Держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, вживає заходів для повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами.
2. Закон України від 08.06.2000 р. №1805-III «Про охорону культурної спадщини».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.09.2002 р. №1330 «Про затвердження Комплексної програми паспортизації об'єктів культурної спадщини на 2003-2010 роки».
4. Постанова Верховної Ради України від 27.11.2003 р. №1351-IV «Про інформацію Кабінету Міністрів України про сучасний стан та перспективи охорони об'єктів культурної спадщини України, а також пам'яток історії та культури Українського народу, що знаходяться за її межами».
5. Закон України від 20.04.2004 р. №1692-IV «Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004-2010 роки».
6. Постанова Верховної Ради України від 21.06.2005 р. №1680-IV «Про рекомендації парламентських слухань «Культурна політика в Україні: пріоритети, принципи та шляхи реалізації».

В зв'язку з недостатньою увагою суспільства та держави до збереження культурної спадщини та пам'яток пошкоджено, зруйновано та знищено багато з них. Понад 200 пам'яток історії та культур

Національного значення на сьогоднішній день потребують проведення негайних консерваційних та протиаварійних робіт, ще більше пам'яток місцевого значення зникає з карти країни. Запобігти цим процесам могли б такі заходи, прописані:

- Законами України від 08.06.2000 р. №1805-III «Про охорону культурної спадщини», від 20.04.2004р. №1692-IV «Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004-2010 роки»;

- Постановою Верховної Ради України від 27.11.2003 р. №1351-IV «Про інформацію Кабінету Міністрів України про сучасний стан та перспективи охорони об'єктів культурної спадщини України, а також пам'яток історії та культури Українського народу, що знаходяться за її межами»;

- розпорядчими документами Кабінету Міністрів України тощо.

Але цього не сталося через залишковий принцип бюджетного фінансування сфери культури, в тому числі, заходів щодо охорони та збереження об'єктів культурної спадщини, та одночасну відсутність дієвих механізмів залучення додаткових матеріальних і фінансових ресурсів на реставрацію, ремонт, охорону та використання об'єктів культурної спадщини. Власники пам'яток архітектури тишком-нишком доводять ці споруди до руйнування, потім будують на їх місцях сучасні об'єкти не цікаві для огляду туристами.

Пропозиції Міністерства культури для залучення інвестиційних коштів та законодавчого механізму на реалізацію програм культурного розвитку регіонів України та збереження пам'яток культурної спадщини (лист від 26.12.2005 р. №23-9793/13), своєчасні і направлені на формування правового поля сприятливого для залучення додаткових інвестицій спрямованих на збереження пам'яток культурної спадщини.

Неприбутковість, охоронний статус більшості об'єктів, значні витрати на збереження і охорону, значні обсяги необхідних витрат на реставрацію, консервацію та збереження таких об'єктів культурної спадщини, як фортифікаційні споруди, замки, палацово-паркові ансамблі.

Беручі до уваги перераховані особливості сфери культури запропоновані зміни до законодавства навряд чи зможуть покращити ситуацію та є недостатніми, тому необхідно не вносити окремі зміни до чинного законодавства, а розробити та ухвалити Закони України «Про меценатство», «Про інвестиційне забезпечення реалізації програм культурного розвитку регіонів України в межах місцевого самоврядування» тощо.

Інвестиційна політика держави у сфері збереження культурної спадщини матиме позитивний результат будучи масштабною та різноплановою. Політика, що підтримує привабливі інвестиційні умови, податкові пільги та вигідні загальні умови господарювання. А саме:

1. Розширення дії пільгового оподаткування прибутку підприємств згідно зі ст. 42 Закону України «Про охорону культурної спадщини» та п. 5.2.13 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» і доходів фізичних осіб, ст. 5 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб»), які направляються на фінансування наступних робіт:
 - Реставрації;
 - Консервації;
 - Реконструкції;
 - Музеєфікації;
 - Пристосуванні пам'яток архітектури.

Сьогодні діє норма, за якою не оподатковуються кошти благодійних внесків, пожертв на цільове використання з метою охорони культурної спадщини, яка не перевищує 10% оподаткованого прибутку для підприємств і 5% від оподаткованого прибутку для фізичних осіб.

Необхідно законодавчо збільшення пільгової відсоткової частки прибутків, спрямованих на збереження культурної спадщини, додатково треба активніше симулювати благодійницьку діяльність тих підприємств, які в значних обсягах, регулярно фінансують заходи щодо збереження та охорони пам'яток архітектури.

2. Першочергово повинні надаватися фінансуванню об'єкти, що віднесені до світової та національної культурної спадщини, що перебувають під загрозою знищення.

Цільові бюджетні кошти необхідно використовувати в першу чергу на об'єктах, що потребують термінових, невідкладних робіт з реставрації та ремонту або консервації.

Кабінету Міністрів України доцільно розробити і затвердити перелік першочергових заходів щодо охорони об'єктів культурної спадщини (пам'яток архітектури, археології та інших). Залучення інвестицій на виконання найневідкладніших цих робіт повинно здійснюватися на вигідніших умовах порівняно з інвестуванням в інші об'єкти культурної спадщини.

Доцільно якнайширше використовувати організаційні, фінансові та інші можливості міжнародних організацій з охорони культурної спадщини, кошти благодійних організацій та фондів.

3. Пам'ятки культурної спадщини, які є майновими об'єктами великої вартості (палацово-паркові ансамблі, замки та інші) і потребують масштабних інвестицій, тобто залучення кількох інвесторів, потребують відпрацювання правових механізмів передачі таких об'єктів для господарського використання.

Об'єкти культурної спадщини, які не віднесені до переліку пам'яток культурної спадщини, які не підлягають приватизації, у користування, потрібно передавати після проведення процедур, які б убезпечували від не цільового використання пам'яток, попереджали дії, які призводили до втрати об'єктом своєї історико-культурної цінності або руйнування пам'ятки.

Необхідно виконати наступні дії:

1. Укладання охоронного договору.
2. Обов'язкове проведення конкурс-програм використання реставраційних та інших робіт.

3. Умови оренди.
4. Інвестиційні зобов'язання майбутніх користувачів.
5. Правові процедури і підстави державного нагляду за охороною пам'яток.
6. Розробити інші додаткові умови згідно з діючим законодавством України.
7. Підстави та процедури анулювання договірних зобов'язань.

Необхідно передавати такі об'єкти у користування створеним закритим акціонерним товариством, до складу яких входили б основні інвестори і мали б входити відповідні організації що діють від імені держави та захищали б її інтереси.

Для цього необхідно розробити Закон України «Про організаційні форми господарського використання об'єкти культурної спадщини».

Необхідно розглянути питання про доцільність внесення відповідних змін до діючого законодавства, що покращить умови залучення інвестиційних коштів на реалізацію програм культурного розвитку регіонів, зокрема збереження культурної спадщини.

Необхідно сформуванати правове поле залучення інвестиційних коштів на використання та збереження об'єктів культурної спадщини, що збільшить їх привабливість як туристичних об'єктів та приносить прибуток місцевим бюджетам, а також впливатиме на розвиток регіонів України.

Список використаних джерел та літератури

1. Бурден Б. Культурное наследие и экономика // Ориентиры культурной политики. - 2000. - №3. - С.6-9.
2. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма: Справочник. - М.: Финансы и статистика, 2000. - С.135-136.
3. Поливач К.А. Историко-культурна спадщина як фактор розвитку регіонів та населених місць України // Український географічний журнал. - 2005. - №1. - С.55-62.
4. Туризм і охорона культурної спадщини: український та польський досвід: Монографія / В. Вакуленко, І. Валентюк, В. Грибан, С. Коротич та ін. - К.: К.І.С., 2003. - 176 с.
5. Максаковский В.П. Всемирное культурное наследие как объект географического изучения / Материалы Междунар. форума «Молодежь. Спорт. Туризм» (18-20 февраля 2004 г., г. Москва). - М.: Советский спорт, 2004. - С. 43-48.
6. Конституція України.
7. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. №1805-III // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.
8. Манильская декларация по мировому туризму // Материалы Всемирной конференции по туризму. - Мадрид, 1981. - 250 с.
9. Хартия туризма // Туризм в Україні: Збірник нормативно-правових актів у п'яти томах. Т.5. - Ужгород: ІВА, 2000. - С.148-151.
10. Гаагская декларация по туризму // Туризм в Україні: Збірник нормативно-правових актів у п'яти томах. - Т.5. - Ужгород: ІВА, 2000. - С.130-136.
11. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (Париж, 1972) // Правові акти з охорони культурної спадщини: Додаток до щорічника «Архітектурна спадщина України». - К., 1995. - 149 с.

Система надання соціальних послуг в Україні та її реформування в умовах децентралізації

Найвищою цінністю будь-якої держави, у т.ч. й України, є людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека.

Отже, кожна держава зобов'язана охороняти ці цінності та забезпечувати їхнє відновлення. Одним із пріоритетних напрямів політики України є соціальне забезпечення та підтримка осіб, які опинилися в складних життєвих обставинах. Держава декларує виділення матеріальної допомоги, забезпечення притулку та надання інших соціальних послуг для підтримання та відновлення повноцінної життєдіяльності таких осіб, захист їхніх прав та законних інтересів [1].

Необхідно констатувати, що вітчизняна система соціального обслуговування та надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, за багатьма параметрами не відповідає вимогам сьогодення, міжнародним нормам і стандартам.

Аналізуючи роль держави в моделях соціального захисту населення, розуміємо, що наявні соціальні заходи у сфері соціального захисту населення, не задовольняють потреби українського суспільства. Загалом існуюча система соціальних послуг залишилася доволі громіздкою та неефективною. Вона характеризується надмірною централізацією і державною монополізацією надання соціальних послуг, базується на непрозорих пільгах і неефективних соціальних грошових виплатах, які надаються забюрократизованою широкою мережею державних і комунальних закладів соціального захисту та соціальних служб [3, с. 146].

Розгалужена мережа соціальних установ та закладів, які підпорядковані різним міністерствам і відомствам, обумовлює відсутність єдиного підходу до фінансування стаціонарних закладів, які надають соціальні послуги. Вони фінансуються з бюджетів різних рівнів, до того ж схеми фінансування значно відрізняються залежно від того, до системи якого розпорядника бюджетних коштів належить той чи інший заклад.

Сьогодні в Україні відбувається реформування системи соціального захисту з метою забезпечення належного рівня життя населення. Однією зі складових такої реформи є вдосконалення системи надання соціальних послуг. При цьому важливе значення має проведення вказаної реформи відповідно до міжнародних стандартів із одночасною децентралізацією влади та наданням широких повноважень органам місцевого самоврядування щодо соціального обслуговування населення. Адже, органи місцевого самоврядування найбільш наближені до територіальної громади, тому їх діяльність, особливо щодо надання послуг населенню, відчувається щодня [2].

В Україні органи державної влади не сприймають повною мірою громадянське суспільство як рівного партнера в системі організації та надання соціальних послуг і не готові передавати фінансові ресурси й частину повноважень у цій сфері недержавним громадським організаціям. Водночас успіхи окремих організацій, зростання довіри до недержавних організацій з боку влади та громадян свідчать про те, що формується тенденція до розширення впливу громадянського суспільства і в соціальній сфері. Підвищення ролі недержавних громадських організацій у реформуванні системи надання соціальних послуг є об'єктивною передумовою розбудови демократичного, соціально справедливого суспільства [4, с. 47].

Нині більшість вітчизняних центрів соціальних служб не співпрацюють або неефективно залучають ресурси недержавного сектора на місцях. Іншою причиною недостатнього залучення недержавних організацій є відсутність механізму ліцензування щодо надання соціальних послуг із боку державних органів виконавчої влади.

Водночас багато недержавних організацій мають досвід залучення додаткової фінансової та технічної допомоги з боку міжнародних донорів та організацій, приватного бізнесу, мають адаптовані новітні технології соціальної роботи і підготовлені людські ресурси. Отже, пріоритетною можливістю дієвого реформування вітчизняної системи соціальних послуг є роздержавлення соціальної сфери та децентралізація соціальних послуг, диверсифікація постачальників послуг усіх форм власності, залучення громадських, приватних і благодійних організацій на конкурсних засадах, що сприяє зменшенню нерівності громадян у доступі до соціальних, медичних, освітніх та інших служб, їх територіальне наближення до місця проживання людини.

Базовою можливістю покращити якість соціальних послуг є соціальне замовлення та ліцензування послуг. Держава контролює та регулює діяльність соціально спрямованих установ, організацій, закладів та підприємств незалежно від форм власності та їх підпорядкування шляхом соціального замовлення та ліцензування, що обумовлює конкуренцію і стимулює до підвищення якості послуг. Це виявляється у контролі за умовами надання послуг, висуванні вимог до рівня кваліфікації працівників та якості надання соціальних послуг тощо.

Основними загрозами реалізації в Україні позитивного європейського досвіду децентралізації соціальних послуг можуть бути: некомпетентність і неефективність системи державного управління; суперечливість нормативно-правової бази соціального спрямування, безсистемність і непослідовність у законодавчій сфері; схильність до корупції; ресурсний дефіцит (фінансово-економічний, управлінський, інституційний) одночасно з нераціональним його використанням; патерналістський світогляд значної частини громадян на соціальну політику; механічне застосування іноземного досвіду без врахування національних особливостей; відсутність аналізу соціальних наслідків при прийнятті управлінських рішень [3, с. 148].

Насамперед необхідно подолати безсистемність і непослідовність у законодавчій сфері – доцільно створити дієві нормативно-правові та організаційні передумови для передачі адміністрування соціальних послуг на місцевий рівень підприємницьким структурам, приватним фізичним особам, недержавним організаціям, а роль держави залишити як замовника і контролера за дотриманням стандартів якості надавачами соціальних послуг, виконання функцій із стандартизації та ліцензування соціальних послуг і регламентування інспекційно-наглядової діяльності щодо їх надання [4, с. 48]. Держава має контролювати та регулювати діяльність соціально спрямованих установ, організацій, закладів та підприємств незалежно від форм власності та їх підпорядкування шляхом соціального замовлення та ліцензування, що обумовить конкуренцію і стимулюватиме до підвищення якості послуг. Це виявляється у контролі за умовами надання соціальних послуг, висуванні вимог до рівня кваліфікації працівників та якості надання соціальних послуг тощо.

Список використаних джерел

1. Міністерство соціальної політики України [електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.mlsp.gov.ua>.
2. Концепція реформування системи соціальних послуг: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 квіт. 2007 р. № 178-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://mlsp.kmu.gov.ua>
3. Кравченко М. SWOT-аналіз реформування вітчизняної системи соціальних послуг// Ефективність державного управління. Збірник наукових праць. — 2015. — Вип. 43.
4. Кравченко М. Механізм децентралізації соціальних послуг в Україні// Демократичне врядування. Науковий вісник. — 2014. — Вип. 14.

*Марченко Катерина Геннадіївна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Державна інформаційна політика в Україні. Проблеми інформаційного законодавства України

Сучасний національний інформаційний простір як сфера інформаційних обмінів має складатися з розгалуженої системи структур, що забезпечують створення нової інформації, зберігання та захист наявної, а також організацію її використання за допомогою мережі засобів комунікації усередині країни та за кордоном з метою забезпечення інформаційних інтересів та потреб громадян і з рештою – інформаційної безпеки держави. Виходячи з зазначеного, держава повинна всіляко захищати свій національний інформаційний простір та забезпечити його розвиток та використання в інтересах власного суспільства та громадян. Саме тому розвинуті держави розглядають розбудову власного інформаційного простору як основу свого соціально-економічного, політичного й культурного розвитку та здійснюють цілеспрямовану державну інформаційну політику з урахуванням стрімких змін і тенденцій розвитку у глобальному інформаційному просторі.

Щодо реалізації державної інформаційної політики в Україні, як сукупності напрямів діяльності держави в інформаційній сфері, то аналіз наявної ситуації засвідчує, що інформаційна сфера в цілому досі залишається позбавленою цілісної системи регулювання.

Аналіз нормативно-правового поля України засвідчує, що в нашій державі наявна низка законодавчих та інших нормативно-правових актів спрямованих на регулювання, захист та розвиток вітчизняного інформаційного простору. Державну інформаційну політику розробляють і здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні органи спеціальної компетенції. [1]

Проте поряд з тим, що в Україні прийнято низку законів та нормативно-правових актів, які регламентують діяльність в галузі інформації на означеному напрямі. Важливою проблемою залишається певна несистемність вітчизняної правової політики в інформаційній сфері, зокрема з огляду на те, що часто законодавчі акти ухвалюються з метою вирішення тактичних завдань, без урахування стратегічних орієнтирів та об'єктивних українських умов. Окрім того, частина інформаційних відносин регулюється підзаконними, а подекуди й відомчими нормативними актами.

Як наслідок, значна кількість питань функціонування інформаційної сфери в Україні залишається досі недостатньо врегульованою на законодавчому рівні – це стосується як проблем інфраструктури, так і діяльності ЗМІ, інформаційно-аналітичних установ тощо.

Зокрема свого вирішення потребують такі проблеми в сфері створення, поширення та використання інформації як:

- формування правових умов для забезпечення плюралізму, прозорості та неупередженості діяльності ЗМІ;
- унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет;
- вдосконалення захисту інтелектуальної власності в умовах поширення Інтернет-технологій;
- вдосконалення правових вимог щодо дотримання журналістами професійних етичних стандартів;
- узгодженість термінології в інформаційному законодавстві;
- з метою унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет, введення в правове поле діяльності новітніх засобів масової інформації, Інтернет- та інших електронних видань, надання їм відповідного правового статусу, розробити та прийняти окремий закон «Про засоби масової інформації в мережі Інтернет», у відповідності до міжнародних принципів та стандартів, в якому зокрема передбачити: визначення правового статусу та

принципів діяльності Інтернет-ЗМІ як нового, нетрадиційного ЗМІ; визначення прав та обов'язків вітчизняних та зарубіжних суб'єктів інформаційних відносин в національному сегменті мережі Інтернет; недопущення цензури Інтернет-ЗМІ тощо); [3, с.274]

- для вдосконалення правових вимог щодо дотримання журналістами професійних та етичних стандартів, а також з метою забезпечення інформаційних прав громадян та суспільства на отримання повної і об'єктивної інформації, розробити та внести зміни в чинне законодавство України спрямовані на підвищення відповідальності журналістів при здійсненні своїх професійних обов'язків.

Наступним етапом вдосконалення українського інформаційного законодавства має стати його систематизація та кодифікація – розробка та прийняття, наприклад, Інформаційного кодексу України, який чітко визначить суб'єктів, максимально врахує їх права та законні інтереси, забезпечить єдині підходи та принципи до регламентації відносин в інформаційному просторі.

З огляду на суспільну чутливість питань пов'язаних із вдосконалення українського інформаційного законодавства (особливо щодо діяльності ЗМІ), пропонується створити робочу групу з представників зацікавлених органів державної влади, Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, ЗМІ та їх професійних об'єднань, правозахисників та юристів задля підготовки пропозицій до вищезазначених проектів законів та Інформаційного кодексу України. Інституціонально така робоча група може бути утворена при Координаційній раді з питань розвитку громадянського суспільства.[2]

Отже, вдосконалення правового забезпечення державної інформаційної політики передбачає формування нормативно-правової бази, спрямованої на регулювання інформаційних відносин у суспільстві, забезпечення рівності всіх учасників інформаційної взаємодії та контролю за дотриманням законодавства у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Про інформацію: Закон України № 2657-ХІІ від 02.10.1992 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>;
2. Конах В.К. Проблеми інформаційного законодавства України в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення. Аналітична записка: Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1189/>
3. Пазюк А.В. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика. Монографія/ Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. – Дніпропетровськ, 2015. – 447 с.

Олійник Ольга Ярославівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Діяльність відділів зв'язків з громадськістю щодо попередження конфліктогенних ситуацій в регіоні

У світі нових викликів сьогодення перед нашою країною постала гостра необхідність у проведенні реформування, здійсненні якісних перетворень в державі. Це стосується, у тому числі, і реформи державного управління. Проте, незважаючи на значний попит зі сторони суспільства на здійснення змін, проведення реформ, експерти фіксують дедалі зростаюче невдоволення з боку громадськості щодо того, як вони проводяться. Однією з причин такої ситуації є недоліки у комунікації державних органів з суспільством. Для того, щоб демократія

працювала повною мірою, влада повинна постійно комунікувати з громадянами. Однак завдання комунікації – налагодження двостороннього процесу, в ході якого державні органи не лише поширюватимуть інформацію, але й вивчатимуть потреби та інтереси громадськості та враховуватимуть їх в процесі прийняття рішень.

Ключовою ланкою, у налагодженні комунікаційних процесів між органами державної влади та громадськістю є підрозділи комунікацій з громадськістю. Саме на ці структурні утворення органів державної влади покладено обов'язки щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, створення належних умов для діяльності інститутів громадянського суспільства. Переконатися в цьому та ознайомитися з практикою діяльності такого підрозділу було можливо під час стажування в секторі комунікацій апарату Одеської обласної державної адміністрації.

Стажування допомогло більш ґрунтовно зрозуміти сутність та способи реалізації державної інформаційно-комунікативної політики та набути практичних навичок у таких сферах, як способи взаємодії з громадськістю, підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів щодо суспільно-політичної ситуації в області. Підґрунтям для цього було здійснення моніторингу регіональних ЗМІ та сторінок в соціальних мережах з метою вивчення громадської думки щодо діяльності органів влади. Основним завданням при цьому було виявлення та недопущення виникнення зон соціальної напруги шляхом інформування керівників обласної адміністрації для своєчасного реагування влади на конфліктоутворюючі чинники.

Зібрані матеріали, досвід участі у конкретних заходах, навички аналізу робочих ситуацій у подальшому будуть використані для написання магістерської роботи.

У магістерському дослідженні планується звернути увагу на те, що основним завданням діяльності підрозділу комунікацій з громадськістю є створення позитивної репутації (позитивного іміджу), доброзичливого ставлення громадськості до влади. Однак, загальним недоліком усіх таких підрозділів в цілому по країні є те, що їх переважно посередницька діяльність у більшості випадків має ситуаційний характер. Вона відрізняється короткостроковістю акцій, розрахованих на моментальний, одноразовий ефект. Функції підрозділу зводяться переважно до інформування громадськості.

Основна проблема підрозділів зі зв'язків з громадськістю органів державної влади в цілому найчастіше зводиться до спостереження за подіями, просто реагуючи на них (функція реагування), замість того, щоб випереджаючи можливі негативні наслідки, розробляти й здійснювати тривалі програми, розраховані на перспективу (проектуюча функція), на створення стійкої позитивної репутації (іміджу) своєї організації чи держави в цілому. Загалом, наявні державні служби зв'язків з громадськістю в Україні сприймаються як «групи швидкого реагування», основним завданням яких стає «зняття» напруженості в суспільній думці з найгостріших проблем.

Отже, у магістерському дослідженні, розглядаючи удосконалення роботи підрозділів по зв'язкам з громадськістю, необхідно проаналізувати наступні питання, що пов'язані з оптимізацією роботи цих підрозділів в системі державної служби:

- Розглянути кадрове забезпечення відповідного підрозділу у співвідношенні з покладеними на нього функціями та обов'язками;
- Дослідити використання різних моделей зв'язків з громадськістю для більшого взаєморозуміння та дієвого зворотнього зв'язку;
- Розглянути напрямки (методи) оптимізації залучення представників громадськості до участі у комунікативних заходах, організованих підрозділом по зв'язках з громадськістю.

Зв'язки з громадськістю є відповідальною та важливою сферою діяльності органів державної влади. Без відкритих відносин між громадськістю та органами державної влади їхня робота може бути проблематичною та не ефективною.

Список використаних джерел та літератури

1. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-ХІІ [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – 1992. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Указ Президента України від 26.02.2016 № 68 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/68/2016>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>
4. Практичний посібник для працівників комунікаційних структур в органах влади [Електронний ресурс] // Інститут світової політики. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://imi.org.ua/docs/posibnyk.pdf>
5. Інформаційна відкритість органів державної влади України. / За загальною редакцією М. Лациби. — К.: Український незалежний центр політичних досліджень, 2005. - 156 с.

Охременко Юлія Олександрівна,
*слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Сучасний стан і перспективи реформування органів державної виконавчої служби в Україні

Всім нам відомо, що вступ до Європейського Союзу проголошено стратегічною метою України. Для нашої країни - це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій та безмірна кількість переваг.

Серед першочергових реформ, які необхідно впровадити на шляху до Європейського Союзу, особлива увага приділяється судовій реформі, метою якої є утвердження такого правопорядку, який ґрунтується на високому рівні правової культури в суспільстві, діяльності всіх суб'єктів суспільних відносин на засадах верховенства права та захисту прав і свобод людини, а в разі їх порушення - справедливого їх відновлення в розумні строки.

Так, Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015 схвалено «Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки» (далі - Стратегія).

У розділі третьому Стратегії, що має назву: «Аналіз нинішнього стану правосуддя», визначаються істотні проблеми, що існують у системі виконання судових рішень, зокрема:

- гранично низька частка фактичного виконання судових рішень;
- відсутність ефективної системи мотивації державних виконавців;
- системні недоліки у взаємодії державних виконавців з іншими державними та недержавними установами.

Вважаю, що на сьогоднішній день вказані проблеми досягли критичного стану. Навантаженість на одного державного виконавця у середньому досягає 150 виконавчих проваджень у місяць, це значно знижує ефективність та своєчасність проведення виконавчих дій, внаслідок чого зменшується відсоток фактичного виконання рішень.

Проблемою залишається також відсутність належного матеріально-технічного забезпечення державних виконавців: відсутність паперу та відповідного обслуговування

комп'ютерної техніки, недостатнє забезпечення відділів державної виконавчої служби марками та конвертами для своєчасного направлення документів виконавчого провадження сторонам, відсутність службового транспорту, тощо. Ці проблеми вирішуються держаними виконавцями за власний рахунок, або не вирішуються взагалі, що також призводить до зниження рівня виконання.

Додаємо до вищевказаного ще й низький рівень заробітної плати державного виконавця і, як слідство, маємо ще одну проблему - проблему плинності кадрів. Досвідчені та кваліфіковані спеціалісти вимушені залишати посади, а новопризначені молоді спеціалісти частіше всього не справляються з навантаженням та умовами праці. Чи доречно говорити сьогодні про ефективність виконавчого провадження? Вважаю, що ні.

Про реорганізацію державної виконавчої служби говорять декілька років і лише 02.06.2016 Верховною Радою України прийнято низку законів, що стосуються реформування системи правосуддя, серед яких, зокрема: Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016 та, відповідно, Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016. Вказані закони набирають чинності 05.10.2016.

Відповідно до вищевказаних нормативно-правових актів запроваджується змішана система виконання рішень, а саме вводиться інститут приватних виконавців, які будуть працювати паралельно з державними виконавцями. Це дасть змогу оптимізувати процес виконання шляхом, з одного боку, розвантаження органів державної виконавчої служби, з іншого — надання стягувачу права самостійно вирішувати, до якого виконавця звертатися.

До осіб, які збираються працювати приватними виконавцями законодавством встановлено доволі високі кваліфікаційні вимоги, запроваджується жорсткий та багатосторонній контроль за їх діяльністю. Передбачено, що до повноважень приватних виконавців не буде віднесено виконання рішень, які містять значні соціальні ризики та стягнення на користь чи з держави в особі їхніх органів чи підприємств. Також гарантії захисту боржників від свавілля виконавця, як це присутнє в діяльності колекторських фірм. Отже змішана система виконання судових рішень за участю приватних виконавців створить здорову конкуренцію в цій сфері.

Разом з цим з'явиться мотивація роботи працівників виконавчої служби, а витрати бюджету на утримання органів державної виконавчої служби будуть зменшені, оскільки частину функцій заберуть на себе приватні виконавці.

Очікується також впровадження якісної системи постійно діючої підготовки і підвищення кваліфікації виконавців відповідно до чітко визначених і належно систематизованих цілей і завдань, перегляд вимог до виконавців, вдосконалення етичних і дисциплінарних правил щодо виконавців, тощо.

Реформу щодо запровадження інституту приватних виконавців вже здійснили та вдало реалізують такі країни, як Франція, Німеччина, Польща, Естонія, Латвія, Литва, Грузія та Казахстан, чий досвід для України має бути позитивним прикладом.

Проте, нещодавно, а саме 02.09.2016 до Верховної Ради України було подано законопроект № 5056, у якому пропонується відкласти реформу примусового виконання рішень строком на п'ять років. Автори законопроекту вважають, що Україна ще не готова до інституту приватних виконавців, та вказані реформи можуть породити ще одне поле для корупції, яка розпочнеться за видачу ліцензій, а також бюджет буде втрачати кошти, що надходили від органів державної виконавчої служби у вигляді стягнутого виконавчого збору.

На мою думку, це можна визначити як «крок вперед та два назад». Держава вже визнала необхідність реформування органів примусового виконання рішень і цей шлях має бути подоланим як можна скоріше.

Список використаних джерел

1. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки, схвалена Указом Президента України від 20 травня 2015 року

№ 276/2015 - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>;

2. Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016 № 1403-VIII - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>;

3. Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 № 1404-VIII - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>;

4. Проект Закону про внесення змін до розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів" (щодо уточнення дати набрання чинності) від 02.09.2016 № 5056 - [електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59913;

5. Приватні виконавці – гарантія виконання судових рішень?// Юридична газета, публікація від 18.11.2015 - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/vikonavche-provazhennya/privatni-vikonavci--garantiya-vikonannya-sudovih-rishen-.html>;

6. Реформу исполнения судебных решений могут отложить на пять лет//Судебно-юридическая газета, публікація від 05.09.2016- [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sud.ua/news/2016/09/05/94932-reformy-ispolneniya-sydebnikh-reshenij-mogyt-otlozhit-na-5-let>.

Паламарчук Євгенія Олександрівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Проблеми та шляхи удосконалення Пенсійного фонду України

Пенсійний фонд України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики. Основним джерелом формування коштів на реалізацію Державної системи пенсійної виплати є власні надходження, що формуються за рахунок єдиного соціального внеску. В той же час, для реалізації різних пенсійних програм цих коштів не вистачає, і вони залучаються із Державного бюджету України.

Чинна модель не надає жодних соціальних гарантій захищеності для пенсіонерів і, зрештою, ця модель є застарілою та не матиме майбутнього. На даний час пенсійна система не дає можливості накопичувати на особистих рахунках пенсійні кошти, адже мінімальна пенсія не відповідає реальним витратами і є неспівставною, в порівнянні з тими ж спецпенсіями, що сягають десятків тисяч гривень. Причинами є як зростання навантаження на працюючих, що забезпечують пенсіонерів, так і збільшення дефіциту Пенсійного фонду [2, ст. 15]. На сьогоднішній день в Україні, стан пенсійного забезпечення – один з ключових показників діяльності держави у сфері соціального захисту. На нього спрямовуються всі ресурси Пенсійного фонду України та значна частина видатків Державного бюджету України. Разом із тим, в умовах нестабільності економіки та стрімких інфляційних процесів, рівень соціальних гарантій значно падає. У зв'язку із цим виникає необхідність всебічного вивчення цього питання, задля виявлення шляхів вдосконалення державного пенсійного забезпечення, як з точки зору мінімізації витрат, так і максимізації доходів пенсіонерів. Важливо зазначити, що кількість пенсіонерів зростає, а рівень тих, хто працює – зменшується. До того ж, за прогнозами, до 2020 року в Україні на одну працюючу особу будуть припадати вже два

пенсіонера [3]. І це притому, що вже з цього року передбачається переломний тренд зменшення кількості самих працюючих, а до 2050-го року, ця кількість працездатних осіб ще зменшиться до 14,4 млн (2007-го їх було 22,4 млн). На даний час, проведення радикальних реформ в Україні є однією з ключових умов МВФ для фінансування України. Тож при зволіканні з пенсійною реформою, можна зашкодити як і іміджу України, так і уповільнити стабілізацію економіки країни [4, ст.23]. Тому, реформування має відбуватися якнайшвидше і вже сьогодні необхідно прийняти такі зміни, як реструктуризація першого солідарного рівня (очищення й аудит структури ПФУ), налагодження й запуск другого накопичувального рівня, включаючи всі супутні реформи, а також, необхідно допустити до участі в управлінні персоналізованими накопиченнями громадян на конкурентній ринковій основі пенсійних фондів і приватних інституцій із міжнародним досвідом та капіталом. Окрім цього, необхідне стимулювання третього добровільного рівня, зокрема, пенсійного страхування.

Отже, система державного пенсійного забезпечення в Україні, що носить солідарний характер, неспроможна задовольнити інтереси усіх категорій осіб у сучасних ринкових умовах. Особливо гостро це можна помітити в періоди економічної кризи, що ми й можемо спостерігати сьогодні. Нинішній стан державного пенсійного забезпечення характеризується значною диференціацією пенсій, наявністю великої кількості несправедливих спеціальних пенсій, що вносять диференціацію між доходами різних категорій пенсіонерів, значною відмінністю між обсягами сплачених внесків і обсягом отриманої пенсії та ін.

У зв'язку із цим, запропоновано шляхи вдосконалення системи державного пенсійного забезпечення України, зокрема:

- Скасувати ряд пенсійних пільг для певних категорій осіб, зокрема депутатів, суддів, багатодітних батьків (останнім краще надавати певні доплати на період їхньої працездатності, оскільки при досягненні пенсійного віку, їхні діти вже є дорослими і не потребують такої кількості витрат).
- Уніфікація пенсійного законодавства, разом із закладанням додаткових доходів для тих осіб, котрі нині претендують на пільгові пенсії.
- Переклад навантаження ЄСВ з роботодавців на працівників, задля посилення контролю за використанням коштів Пенсійного фонду України.
- Поступовий перехід від солідарної системи пенсійного забезпечення до накопичувальної, (за рахунок солідарного пенсійного забезпечення гарантувати лише мінімальну пенсію).

За допомогою цих заходів можна сформувати оптимальну систему пенсійного забезпечення, котра дозволить як мінімізувати витрати Державного бюджету України, так і забезпечити необхідний дохід пенсіонерам. Хоч і складно буде провести всі ці реформи, це треба зробити для української економіки та системи соціального забезпечення.

Список використаних джерел та літератури

1. Інформація про виконання бюджету Пенсійного фонду України за 2012-2015 рр. / Пенсійний фонд України / і/ [Електронний ресурс]. — Режим доступу :http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/category?cat_id=95533.
2. Пенсійна система України, за редакцією доктора економічних наук, професора Грушка В.І. : навч. посібник / [Грушко В.Н., Н.В. Грушко, О.В. Бевзенко та ін.]. — К. : Кондор, 2006. — с.26
3. Середній розмір пенсій відповідно до чинних законодавчих актів за січень 2015 року, грн. / Пенсійний фонд України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу :<http://www.pfu.gov.ua/pfu/doccatalog/document;jsessionid=CCC88B4F195FC01Capp1?id=22744>
- 5.
4. Сова Е. Ю. Проблеми та перспективи розвитку страхового бізнесу в Україні / Е. Ю. Сова // Наука й економіка. — 2015. — № 1 (37). — С. 47.

Пасулько Євген Васильович,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Подвійне громадянство в Україні

Питання, щодо подвійного громадянства набуває все більшої актуальності в Україні через вплив як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. У законодавців немає єдиної точки зору щодо вирішення проблеми подвійного громадянства й пропонуються зовсім протилежні підходи до її врегулювання – від доцільності запровадження в Україні подвійного громадянства до повної заборони такої можливості. Аргументи «за»: подвійне громадянство надасть можливість об'єднати українців по всьому світу; позитивно вплине на приток трудових ресурсів до України та на залучення економічних можливостей країн другого громадянства українців; сприятиме посиленню впливу України в країнах другого громадянства та успішності процесу євроінтеграції; сприятиме спрощенню ведення бізнесу для підприємців; покращить правовий та соціальний захист українців за кордоном. Водночас є і негативні наслідки цього кроку: гальмуватиметься процес формування спільних національних цінностей, пріоритетів розвитку українців, та, відповідно, єдності народу. Інститут подвійного громадянства унеможливило б створення міцного стійкого юридичного зв'язку, який існує між громадянином і державою, послаблюючи один з головних інститутів державної системи – інститут громадянства. Наслідком поширення практики набуття подвійного громадянства можуть стати міжнародні конфлікти, послаблення спроможності держави впливати на своїх громадян, а також захищати їхні інтереси за кордоном. Також, подвійне громадянство часто використовується для ухилення від обов'язків громадянина перед державою (*військова служба, сплата податків*), для полегшення кримінальної діяльності.

Так, з одного боку подвійне громадянство в нашій країні - заборонено і це чітко передбачено нормами:

- Стаття 4 Конституції України говорить, що в Україні існує єдине громадянство [1];
- Стаття 2 Закону України «Про громадянство України», передбачає принцип єдиного громадянства в нашій державі [2];
- Стаття 19 вищезгаданого Закону, встановлює відповідальність у вигляді втрати громадянства України в разі добровільного набуття громадянства іншої держави громадянином нашої країни, що досяг повноліття [2].

Але, з іншого боку, в тій же статті 2 Закону України «Про громадянство України» визначено, що якщо український громадянин придбав підданство (громадянство) іншої держави, то він все одно визнається лише громадянином України у всіх правових відносинах з Україною. А та ж стаття 19 Закону уточнює, що моментом припинення громадянства України у зв'язку з добровільним отриманням іноземного громадянства вважається дата видання певного указу Президента України, що на практиці практично не має реалізації [2]. Тому, не дивлячись на існування в Україні норм, що заперечують подвійне громадянство - на сьогодні не до кінця продумана і реалізована сама процедура припинення громадянства і тому ця норма відповідальності за друге громадянство українців, по суті, не працює. Наведене дає змогу внести пропозиції для подальшого нормативно-правового та організаційно-управлінського вдосконалення інституту громадянства в Україні. Ініціатива щодо їх практичного втілення могла би належати Президенту України та передбачати [3]:

- внесення змін до Закону України «Про громадянство України» в частині доповнення принципів, на яких ґрунтується законодавство України про громадянство, принципом недопустимості подвійного та множинного громадянства з одночасним законодавчим визначенням суті цих понять з метою їх однозначного розуміння суб'єктами

застосування, а також запровадження обов'язку громадянина повідомляти відповідні органи державної влади про отримання ним громадянства іншої держави;

- встановлення зобов'язання у Законі України «Про громадянство України» для Державної прикордонної служби України та Державної митної служби України у разі виявлення наявності іноземного паспорта у громадянина України повідомляти про цей факт та про реквізити документа Комісію з питань громадянства при Президенті України, Міністерство внутрішніх справ України та Міністерство закордонних справ України з метою відповідного реагування;

- внесення змін до Кримінального кодексу України у частині введення кримінальної відповідальності за приховування подвійного (множинного) громадянства;

- внесення змін до Закону України «Про правовий статус закордонних українців» шляхом розширення змісту та обсягів громадянських прав на території України для отримувачів статусу закордонного українця в трудовій, підприємницькій, соціальній, освітній, медичній сферах тощо;

- активізацію роботи Міністерства закордонних справ України щодо продовження та поглиблення практики укладання двосторонніх або багатосторонніх міжнародних угод стосовно запобігання випадкам подвійного громадянства.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr
2. Закон України «Про громадянство України» від 18.01.2001 № 2235-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>
3. О.В. Бараніченко, Подвійне громадянство в Україні: Проблеми та перспективи/ Вісник Університету «Україна»: Право. – К. : Університет «Україна», 2010. — №1. – 166 с.

Пітік Артур Валерійович,

слухач 2 курсу денної форми навчання

факультету державного управління

ОРІДУ НАДУ при Президенті України

Актуальні проблеми формування ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні

Землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей[3].

Землі сільськогосподарського призначення – найбільш важлива і значна частина земель України. З економічної точки зору землі сільськогосподарського призначення відрізняються від інших земель тим, що вони самі є засобом виробництва, виробничим потенціалом.

Реформування агропромислового комплексу України і забезпечення продовольчої безпеки держави вимагає розвитку ринку земель сільськогосподарського призначення, що передбачає передачу цих земель у приватну власність, формування багатоукладності економіки на основі забезпечення рівноправного розвитку різних форм господарювання, забезпечення умов щодо ефективного та раціонального використання земельних угідь.

В Україні наразі так і не створено прозорого ринку земель сільськогосподарського призначення; через неефективний перерозподіл власності виявилася зруйнованою матеріально-технічна база великого товарного виробництва, знизилася продуктивність

сільськогосподарського виробництва, посилюється ціновий диспаритет. Формування ринку земель сільгосппризначення супроводжується наступними негативними тенденціями.

Відбувається скорочення площі сільськогосподарських угідь, які використовуються для виробництва товарної сільгосппродукції. За 2015 рік площа сільськогосподарських земель в Україні зменшилася на 5100 га та станом на 01.01.2016 склала 42726,4 тис. га проти 42731,5 тис. га на аналогічну дату 2015 року.

Питома вага площі сільськогосподарських земель в загальній площі (території) України складає 70,8%.

Найбільше скорочення площ пройшло по таких категоріях: пасовища (зменшення на 6,9 тис. га до 5434,1 тис. га) перелоги (зменшення на 5,7 тис. га до 233,7 тис. га) та сіножаті (зменшення на 0,9 тис. га до 2406,4 тис. га) [6].

Серед найважливіших невирішених проблем у земельних відносинах залишається капіталізація землі як базового активу. Інвестувати у виробничу сферу за умови нерозвинутого земельного ринку України стає ризикованим. Вітчизняний та іноземний бізнес демонструє готовність до більшого економічного освоєння території України, розвитку її інфраструктури, проте лише за умови обґрунтованої територіальної організації господарства, гарантії стабільності земельної політики, досконалості правового базису землекористування, яких в Україні немає.

Сучасний земельний лад країни базується на правовій базі, яка унеможлиблює її застосування в конкуруючому економічному середовищі. Законодавство України гарантує право громадян на володіння, користування та розпорядження нерухомістю. Це право передбачене ст. 41 Конституції України, в ч. 4 якої проголошено, що "Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним". А в частині 1 вищезгаданої статті встановлено, що : «кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю»[1]. Мораторій на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення не узгоджується з цими положеннями, він суперечить змісту ст. 1 Протоколу 1 Конвенції про захист прав людини та основних свобод[2].

До невідкладного скасування мораторію на купівлю-продаж сільськогосподарських угідь України спонукає низка об'єктивних причин, вагомість яких постійно зростає:

- погіршення аграрної структури, що обумовлює зниження ефективності сільськогосподарського виробництва;
- виникнення в період земельної реформи маси недоліків землекористування, на подолання яких адміністративними методами за радянських часів були втрачені десятки років (черезсмулля, вкраплення, дрібноземелля тощо);
- необхідність запровадження іпотечних механізмів кредитування сільськогосподарського виробництва;
- негативна демографічна ситуація на селі, зубожілість маси селян похилого віку, які є номінальними власниками земельних ділянок у розмірі земельної частки (паю) та присадибних наділів

Основними загрозами від продовження дії мораторію є наступні:

1. В умовах мораторію ринок земель існує у викривленому вигляді. Мораторій фактично стимулює виведення земельних ділянок із сфери товарного сільськогосподарського виробництва, що негативно позначається на їхній вартості.
2. Мораторій перешкоджає оптимізації структури сільськогосподарського землекористування. Дрібну земельну ділянку неможливо обробляти із застосуванням прогресивних агротехнологій, сучасних технічних засобів.
3. Загрозливих масштабів набуває екологічно необґрунтована практика використання орендованих земель (насамперед, шляхом вирощування на них соняшника протягом багатьох років поспіль), що призводить до повного виснаження земельних ділянок.
4. Мораторій перешкоджає залученню інвестицій в АПК. Передумовою здійснення інвестицій є існування сталого землекористування, що неможливо при оренді.
5. Мораторій шкодить соціальним і економічним інтересам переважної більшості

власників земельних часток. Спадкоємці сільських жителів проживають переважно в іншій місцевості (у містах, в інших країнах) і не мають інтересу самостійно працювати на землі. Понад мільйон власників земельних паїв не мають спадкоємців [5].

Мораторій не вирішує поставлених перед ним завдань, породжуючи інші проблеми. За 25 років мораторію законсервовано вкрай неефективну аграрну структуру, яку адміністративними методами оптимізувати неможливо. Для вирішення проблем попередження обезземелення селян та запобігання спекуляції цілком можливо використати альтернативні механізми. Такою альтернативою є належне державне регулювання купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення, багатий досвід якого існує в країнах з ринковою економікою.

Разом з тим, вільний (нерегульований) ринок земель сільськогосподарського призначення також несе низку загроз ефективному використанню земельних угідь, серед яких слід виділити наступні.

1. Свобода подрібнення призводить до надмірної парцеляції земель, створення «карликових» земельних ділянок, які самостійно не можуть використовуватись в товарному сільськогосподарському виробництві.

2. Свобода спадкування, якщо вона не стримується законодавчими нормами, загрожує погіршенням структури аграрного землекористування. Фізичний розподіл землі між спадкоємцями призводить до натуралізації виробництва, зниження продуктивності угідь

3. Свобода застави невідворотно призводить до надмірного обтяження землі іпотечними боргами. У результаті неплатоспроможності іпотечного боржника відбувається або продаж землі на торгах, або прихована втрата землі, оскільки внаслідок надмірного обтяження землі боргом втрачається не сама земля, а чистий прибуток з неї, який іде на погашення основного боргу і відсотків [5].

Дискусії щодо доцільності скасування мораторію або необхідності його продовження тривають.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96ВР [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 20.03.1952 [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/994_535
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
4. Закон України «Про внесення змін до розділу Х "Перехідні положення" Земельного кодексу України щодо продовження заборони відчуження сільськогосподарських земель» від 10.11.2015 № 767-VIII [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/767-19>
5. "Актуальні завдання формування ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні". Аналітична записка [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/365/>
6. Інфографіка: Зміни в структурі земельного фонду України за 2015 рік [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://land.gov.ua/infohrafika-zminy-v-strukturi-zemelnoho-fondu-ukrainy-za-2015-rik/>

*Ратько Людмила Анатоліївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Особливості розгляду звернень громадян в органах місцевого самоврядування в умовах впровадження е-урядування

З метою вступу та повноцінного членства в Європейському Союзі, забезпечення реалізації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Президентом України 12.01.2015 видано Указ №5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020» (далі - Стратегія).

В Указі зазначено, що метою Стратегії є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції в світі [1]. Задля цього планується реалізувати 62 реформи, однією з яких за вектором безпеки є реформа електронного урядування.

Електронне урядування — це модель управління, у якій всю сукупність внутрішніх і зовнішніх зв'язків та процесів підтримують і забезпечують відповідні інформаційно-комп'ютерні технології. Необхідною умовою переходу до електронного урядування є широка інформатизація як внутрішніх, так і зовнішніх процесів у звичайній діяльності міністерств, відомств, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування[2].

З метою надання органам місцевого самоврядування можливості технічного рішення та пакету проектів місцевих нормативно-правових актів для забезпечення виконання норм Закону України від 02.07.2015 № 577-VIII «Про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо електронного звернення та електронної петиції», в рамках програми "Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади" (EGAP), що фінансується Швейцарською Конфедерацією та виконується Фондом Східна Європа, Фондом InnovaBridge у партнерстві з Державним агентством з питань електронного урядування України у жовтні 2015 року створено Єдину систему місцевих петицій [7].

Окрім того, для реалізації державної політики у сфері інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства створено Державне агентство з питань електронного урядування України (далі-Агенство), яке відповідно до п.п 12 п.4 Положення про Агенство «Розробляє і здійснює разом з іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування заходи щодо розвитку інформаційного суспільства» та відповідно до п.п.23 п.4 цього-ж положення «Сприяє впровадженню у державних органах та органах місцевого самоврядування технологій електронного урядування» [3].

Задля забезпечення реалізації права на звернення серед жителів територіальних громад сіл, селищ, міст, на сайтах деяких органів місцевого самоврядування з'явилась можливість залишити звернення в електронному форматі, але за умови виконання вимог ст. 5 Закону України «Про звернення громадян» [4]. Наприклад, сайт Одеської міської ради містить сторінку, яка працює в тестовому режимі «Єдиний центр звернень громадян міста Одеси», де кожна особа, яка ідентифікувала себе, може залишити звернення в електронному вигляді, а за наявності реєстраційного номеру можна перевірити хід розгляду раніше направленою на розгляд звернення; подивитись каталог публічних звернень; карту та фото фіксацію результату вирішення питань, порушених у зверненнях громадян [5].

Однак, у більшості сільських та селищних рад сайти або зовсім відсутні або на них розміщено інформацію із загальною характеристикою самоврядної територіальної одиниці. Так, наприклад, сайт Лиманської (колишньої Комінтернівської) селищної ради окрім загальної характеристики селища, інших даних не містить, тому залишити електронне звернення немає можливості [6].

Про існуючі недоліки в роботі з інформування населення з боку органів місцевого самоврядування свідчить відсутність відповідної інформації на сайті Одеської обласної ради. На сайті є посилання: «До відома громади» та «Реформа місцевого самоврядування» [9], але інформація на них відсутня. Статистичної інформації стосовно отриманих звернень громадян за останні 2 роки також не має (останній звіт за 2014 рік). Є графік особистого прийому громадян керівництвом обласної ради, але він не затверджений в установленому порядку, не зазначено його термін дії або дату публікації графіку, тому не зрозуміло чи є він чинним. Можливості залишити звернення громадян в електронному вигляді немає, але є можливість залишити повідомлення. Порядок реєстрації таких повідомлень в жодному із розміщених на сайті документів не опубліковано. В рубриці «Державні ресурси області» є посилання на 26 сайтів районних, 7 міських рад обласного значення, та 26 районних державних адміністрацій.

З метою усунення недоліків, Одеською обласною радою розроблено проект Концепції регіональної програми інформатизації області на 2017-2019 роки, яку планується затвердити на черговій сесії. Даною програмою передбачається:

- Розвиток регіональної системи електронного документообігу з використанням електронного підпису в структурних підрозділах Одеської обласної ради, Одеської облдержадміністрації, райдержадміністраціях, райрадах, сільських та селищних радах Одеської області.

- Створення та підтримка веб-сайтів органів влади та місцевого самоврядування населених пунктів Одеської області.

На сьогоднішній день майже всі органи державної влади та місцевого самоврядування Одеської області ведуть роботи із створення локальних обчислювальних мереж. Однак, на жаль, в органах влади та місцевого самоврядування не всі локальні обчислювальні мережі мають належний вихід до Інтернету, недостатньо розвинені програмні сервіси. Також існує значна частина комп'ютерів не об'єднаних структурованою кабельною системою. Все це не дозволяє в повному обсязі забезпечити повноцінне використання інструментів е-урядування та е-демократії.

Для покращення якості роботи державних службовців та представників влади протягом 2012-2015 років комунальним підприємством «Обласний інформаційно-аналітичний центр» створено єдину інформаційно-телекомунікаційну систему органів виконавчої влади та місцевого самоврядування (далі – ІТС ОБВ та МС), яка являє собою мультисервісну та багатофункціональну мережу.

Зокрема, в ІТС ОБВ та МС функціонують наступні базові сервіси:

- корпоративна електронна пошта у домені gov.ua;
- доступ до системи законодавчої бази;
- доступ до системи електронного документообігу;
- розміщення документів на файловому сервері;
- централізований антивірусний захист;
- хостинг веб-сторінок;
- GIS-картографія;
- корпоративна IP-телефонія з можливістю організації групових нарад;
- корпоративний клієнт миттєвих повідомлень;
- відео-конференція.

Користувачами ІТС ОБВ та МС на сьогоднішній день є структурні підрозділи Одеської обласної державної адміністрації та Одеської обласної ради, 26 райдержадміністрацій, 26 райрад, 36 територіальних управлінь праці та соціального захисту населення, окремі сільські та селищні ради. При цьому повноцінним доступом до сервісів мережі забезпечено більше ніж 1000 державних службовців та посадових осіб.

Основною причиною існуючих недоліків у справі інформатизації органів місцевого самоврядування Одеської області є недостатній рівень обсягів фінансування регіональних програм інформатизації Одеської області за період з 2014 по 2016 роки (тис. грн.):

Період	Планові обсяги фінансування, затверджені рішенням обласної ради "Про обласний бюджет Одеської області", тис. грн.			Фактичні обсяги фінансування, тис. грн.			% виконання
	Всього, тис. грн.	Капітальні видатки, тис. грн.	Поточні видатки, тис. грн.	Всього, тис. грн.	Капітальні видатки, тис. грн.	Поточні видатки, тис. грн.	
2014 рік	9731,50	5532,30	4199,20	595,10	-	595,10	6,10%
2015 рік	5017,00	2557,00	2460,00	1647,40	591,90	1055,50	32,80%
2016 рік	2880,50	1080,00	1800,50	674,50	99,50	575,00	23,40%

За результатами реалізації завдань регіональних програм інформатизації минулих років склалася ситуація тотального недофінансування крупних проєктів, що призводить до необхідності їх перенесення із запланованого року впровадження на наступні. Для уникнення таких перешкод у майбутньому концепція Програми побудована на принципах оптимізації завдань та розподілення бюджетного навантаження між обласним та районними бюджетами.

Протягом 2017-2019 років має бути організовано:

- придбання необхідної кількості ліцензій та впровадження єдиної системи електронного документообігу в структурних підрозділах облдержадміністрації, облради, 26 районних радах, сільських та селищних радах області;
- отримання всіма співробітниками органів влади та місцевого самоврядування області сертифікатів електронного цифрового підпису.

Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» суб'єкти владних повноважень повинні надавати доступ громадськості до публічної інформації, зокрема, шляхом розміщення її на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет. Однак в силу різних причин не всі органи влади та місцевого самоврядування населених пунктів області мають офіційні представництва у мережі Інтернет.

Метою створення та підтримки веб-сайтів населених пунктів Одеської області є надання громадськості можливості ознайомлення з інформацією про місце розташування органу влади або місцевого самоврядування, про його керівництво, про видані локальні нормативно-правові акти, про важливі події та заходи у населеному пункті.

Протягом 2017 року органам влади та місцевого самоврядування сумісно з КП ОІАЦ планується:

- забезпечити створення офіційних веб-ресурсів, які представлятимуть вищевказані органи влади та місцевого самоврядування у мережі Інтернет.[10, с.35]

Станом на 31.03.2016 в Одеській області кількість абонентів мережі Інтернет склала 1968,7 тис. осіб із них 1967,8 тис. осіб отримує широкопasmовий доступ до Інтернет. Із розрахунку на 100 жителів рівень забезпеченості населення до мережі Інтернет становить 82,4.

Аналізуючи інформацію про наявність сайтів органів місцевого самоврядування області в розрізі районів можна констатувати:

- всі районні та міські ради мають власні сайти;

- сайти сільських та селищних рад фінансувались із місцевих бюджетів та створювались самостійно;
- у зв'язку з недофінансуванням, програми з електронного врядування на території Одеської області впроваджуються в міру надходження коштів.

Тому для ефективного впровадження е-урядування в органах місцевого самоврядування, насамперед необхідно вирішити декілька проблем:

- ідентифікація громадянина при використанні он-лайн-послуг. Не всі українці мають електронний цифровий підпис, необхідний для підтвердження особи;
- труднощі, які виникають під час вирішення питань фінансування таких проектів;
- необізнаність з інтернет-технологіями людей похилого віку;
- розробка та впровадження надійних засобів безпеки від кібершахраїв [8].

Враховуючи викладене, можна зробити висновки, що хоча органами місцевого самоврядування здійснюються зусилля із налагодження взаємодії з жителями самоврядних територіальних одиниць шляхом впровадження елементів електронного урядування, однак на первинному рівні адміністративно-територіального устрою України спостерігається досить слабка тенденція до змін.

Вважаємо за необхідне рекомендувати керівникам органів місцевого самоврядування посилити роз'яснювальну роботу серед членів територіальних громад шляхом популяризації у засобах масової інформації питання впровадження інтернет – технологій органами місцевого самоврядування. Окрім того, вважаємо за доцільне наголосити, що керівникам органів місцевого самоврядування слід здійснювати особистий контроль за діяльністю сайту, систематичністю оновлення інформації про діяльність органу місцевого самоврядування та забезпечити реалізацію права жителів територіальної громади на звернення в нових реаліях сьогодення.

Список використаних джерел

- 1 Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. №5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
- 2 Електронний уряд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Електронний_уряд – Назва з екрана.
- 3 Про затвердження Положення про Державне агентство з питань електронного урядування України: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. №492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/492-2014-п>
- 4 Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>
- 5 Єдиний центр звернень громадян міста Одеси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://1535.odessa.ua/petition/add/>– Назва з екрана.
- 6 <http://rada.info/rada/04378652/>:- Назва з екрана.
- 7 Єдина система місцевих петицій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://e-dem.in.ua>– Назва з екрана.
- 8 Лоскутов А. Перші кроки e-government в Україні: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://kolokol.od.ua/2015/12/13/e-government-ukraine/>– Назва з екрана.
- 9 Одеська обласна рада: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://oblrada.odessa.gov.ua/pro-oblasnu-radu/do-vidoma-gromady/> Назва з екрана.
- 10 Концепція Регіональної програми інформатизації Одеської області на 2017 - 2019 роки «Електронна Одещина» («е - ОДЕЩИНА», «е - ODESA REGION») -76с.

Рогульський Олег Іванович,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Особливості становлення системи органів юстиції незалежної України

На сьогодні органи юстиції є одним із головних компонентів державної влади в Україні, що забезпечує формування й реалізацію державної правової політики, юридичну діяльність органів виконавчої влади та організацію надання правових послуг населенню. Важливість і відповідальність завдань органів юстиції, у тому числі й у площині євроінтеграції України, зумовлюють необхідність постійного вдосконалення їхньої організації й діяльності. При цьому варто зважати, що органи юстиції після відновлення незалежності України вже пройшли тривалий шлях інституалізації, численних, неоднозначних і неузгоджених реорганізаційних змін їхнього статусу, компетенції та структури, досвід чого безперечно має бути врахований у подальшому розвитку інституту органів юстиції України.

В юридичній літературі вивченню розвитку органів юстиції України присвячені праці В.В. Кривенко, В.Т. Маляренко, І.Є. Марочкіна, О.Р. Михайленко, В.Ф. Погорілко, Д.М. Притики, М.В. Руденко, М.І. Хандуріна, В.С. Стефанюка, М.І. Сірого, Г.Ф. Шершеневича, О.Г. Петрова, А.В. Чернушенко та інших. Проте ще немає узагальненого комплексного дослідження становлення системи органів юстиції України саме в період незалежності української держави із хронологічним наведенням масиву нормативно-правових актів, які вплинули на процес становлення цих органів, що є метою статті.

Адміністративно-правовий статус Міністерства юстиції України передусім визначався його Положенням, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.1991 р. № 386, як центрального органу державного управління, підвідомчого Кабінету Міністрів України. Серед недоліків Положення від 28.12.1991 р. одразу варто вказати неврегульованість ним принципів діяльності Міністерства юстиції України, його організаційно-штатної структури, компетенції структурних підрозділів, засад взаємодії з іншими державними та громадськими органами й установами, статусу Міністра юстиції України та інших керівників тощо. Положення про Міністерство юстиції України від 28.12.1991 р. за своєю сутністю було перехідним і багато в чому подібним до Положення про Міністерство юстиції УРСР від 04.09.1972 р.

На Міністерство юстиції України покладались повноваження щодо керівництва нотаріатом і судово-експертними установами, загального керівництва органами запису актів громадянського стану, адвокатурою та судовими виконавцями, розробка проектів законодавчих актів і урядових рішень, систематизація законодавства, узагальнення практики його застосування, організація юридичної допомоги населенню, координація правової роботи, а також визначення напрямів удосконалення правової роботи в народному господарстві.

Невизначеність статусу Президента України й Кабінету Міністрів України в перші роки після відновлення незалежності України, відсутність чіткого розподілу їхніх повноважень і суперечності в діяльності зумовили паралельне затвердження ними різних Положень про Міністерство юстиції України, зокрема, крім вище розглянутого Положення від 28.12.1991 р., також діяло Положення, затверджене Розпорядженням Президента України від 03.10.1992 р. № 154/92-рп. Така суперечність щодо адміністративно-правового регулювання статусу Міністерства юстиції України негативно позначався на інституалізації органів юстиції в Україні, виявляючи відсутність єдиного цілісного розуміння їхньої сутності й шляхів розвитку.

Відповідно до Указу Президента України від 18.05.1994 р. № 236/94 систему органів юстиції незалежної України, крім Міністерства юстиції України, також становили управління

юстиції Ради Міністрів Кримської АРСР і управління юстиції виконкомів обласних і Київської міської Рад народних депутатів.

Набуття Україною у 1995 р. членства в Раді Європи та прийняття 28.06.1996 р. Конституції України зумовили необхідність оновлення статусу й повноважень органів юстиції України, пріоритетного спрямування їхньої діяльності на проведення правової реформи, удосконалення практики правозастосування та чинного законодавства, його приведення у відповідність із законодавством Європейського Союзу. Наступним кроком на шляху встановлення системи органів юстиції став Указом Президента України від 18.09.1996р. № 840/96, який затверджував нове Положення про Міністерство юстиції України, яким вперше метою його діяльності чітко визначалась організація здійснення державної правової політики.

Незважаючи на визначені Конституцією України від 28.06.1996 р. принципи поділу державної влади та незалежності суддів, варто констатувати збереження в Міністерства юстиції України надмірних повноважень щодо координації судової реформи, організаційного забезпечення судів, забезпечення відбору й підготовки кандидатів у судді, перевірки адміністративної діяльності голів судів тощо. Основу ж компетенції Міністерства юстиції України, згідно з Положенням від 18.09.1996 р., становили його повноваження в нормотворчій сфері, а саме: організація систематизації законодавства, розробка законопроектів, здійснення правової експертизи, організація та контроль виконання актів законодавства тощо.

Положення про Міністерство юстиції України, затверджене Указом Президента України від 30.12.1997 р. № 1396/97, не передбачало істотних змін у статусі, компетенції й організації діяльності Міністерства юстиції України, хоча й були більш детально врегульовані його повноваження із реалізації державної правової політики. Згідно цього Положення закріплюється здійснення Міністерством юстиції України організації роботи нотаріату й органів реєстрації актів громадянського стану, формування у громадян правового світогляду та координації правової освіти населення.

Позитивною рисою організації системи органів юстиції України за п. 11 Положення від 18.09.1996 р. є виведення місцевих органів юстиції зі складу Ради міністрів Автономної Республіки Крим і відповідних місцевих державних адміністрацій. Також вперше до системи органів юстиції відносяться районні, районні в містах, міські (міст обласного підпорядкування) управління юстиції.

Система органів юстиції України була нормативно визначена Постановою Кабінету Міністрів України від 30.04.1998 р. № 592, за якою її становили Міністерство юстиції, головне управління юстиції в Автономній Республіці Крим, обласні, Київське та Севастопольське міські, районні, міськрайонні, міські (міст обласного значення), районні в містах, міськрайонні управління юстиції.

Створення Державної судової адміністрації України Указом Президента України від 27.12.2002 р. № 1233/2002 призвело до втрати повноваження Міністерства юстиції України щодо судів. Також відбувається становлення місцевих органів юстиції України, що супроводжується затвердженням їхніх Положень у 1998, 1999 і 2000 рр. Наказом Міністерства юстиції України від 02.02.1998 р. № 8/5 затверджувалось Положення про обласні управління юстиції, а Наказами Міністерства юстиції України від 01.06.1998 р. № 33/5 і від 05.02.1999 р. № 9/5 - нові Положення про обласні управління юстиції й Положення про районні, районні у містах і міські управління юстиції.

У зв'язку з проведеною у 2004 р. конституційною реформою та переданням уряду частини повноважень глави держави, наступне Положення про Міністерство юстиції України було затверджене вже Постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2006 р. № 1577. При цьому формально не було скасовано та діяло попереднє Положення про Міністерство юстиції України, затверджене ще Указом Президента України від 30.12.1997р. № 1396/97. Така неузгодженість негативно впливала на становлення і розвиток інститутів системи органів юстиції.

Відповідно до Положення від 14.11.2006 р., Міністерство юстиції України визначалось головним органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення реалізації

державної правової політики. Відмінність Положення від 14.11.2006 р. в порівнянні з Положенням від 30.12.1997 р зводилась лише до нового суб'єкта його затвердження, що безпосередньо не позначалось на тогочасній організації діяльності Міністерства юстиції України.

Після скасування у 2010 р. конституційної реформи 2004 р. було затверджено нове Положення про Міністерство юстиції України вже Указом Президента України від 06.04.2011 р. № 395/2011. Цим Положенням зберігались усталені завдання Міністерства юстиції України (систематизація й удосконалення законодавства, державна реєстрація, експертне забезпечення правосуддя, організація роботи нотаріату та виконання судових рішень, координація правової освіти населення тощо), а також покладається здійснення й деяких нових напрямів діяльності. Зокрема, ідеться про управління у сфері надання безоплатної правової допомоги, здійснення антикорупційної та гендерно-правової експертизи законодавства, забезпечення реалізації політики з питань банкрутства, використання електронного цифрового підпису й у сфері захисту персональних даних тощо.

На сьогодні організація та діяльність сучасного Міністерства юстиції України регламентується вже іншим Положенням, затвердженим Указом Президента України від 02.07.2014 р. № 228. При цьому попереднє Положення від 06.04.2011 р. також не було скасовано, що вказує на недосконалість і несистемність правового регулювання статусу органів юстиції України, які самі відповідальні за вдосконалення законодавства.

Можна підкреслити те, що процес інституалізації системи органів юстиції України є довгим і складним, містить у собі етапи зародження, становлення і розвитку органів юстиції, в процесі яких відбувалися зміни та перетворення. Кожен етап процесу інституалізації органів юстиції мав як позитивні так і негативні тенденції. Система органів юстиції протягом свого існування на кожному етапі інституалізації змінювалася залежно від завдань, що на неї покладалися, а також подій, що відбувалися в певний проміжок часу та мали вплив на розвиток органів юстиції.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.1991 р. № 386 І Верховна Рада України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/386-91-n>.
2. Про управління юстиції Міністерства юстиції України : Указ Президента України від 18.05.1994 р. № 236/94 ІІ Голос України. - 1994. - № 96.
3. Про Положення про Міністерство юстиції України : Указ Президента України від 18.09.1996 р. № 840/96 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/840/96>.
4. Про затвердження Регламенту Міністерства юстиції України : Наказ Міністерства юстиції України від 07.11.2007 р. № 1053/5 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/vl053323-07>.
5. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Указ Президента України від 06.04.2011 р. № 395/2011 // Офіційний вісник України. - 2011. - № 28. - Ст. 1162.
6. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228 // Офіційний вісник України. - 2014. - № 54. - Ст. 1455.

Рябоконь Світлана Миколаївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Роль громадськості у формуванні інвестиційної привабливості регіону

Демократичні перетворення в Україні майже ніколи не були результатом успішної державної політики, а відбувалися під тиском громадянського суспільства.

Отже здатність громадянського суспільства перейти на новий рівень діяльності для України є не менш критичним питанням ніж оновлення діяльності державних органів.

Україна має великий невикористаний потенціал людських ресурсів. Це службовці органів управління та громадськість. У зв'язку з цим, є два головних шляхи позитивного розвитку:

- громадськість має брати пряму участь у процесі прийняття рішень і через свою участь примушувати місцеві органи влади захищати інтереси територіальної громади, а саме встановлення тісного співробітництва між громадськістю, владою, бізнесом та українцями в світі;

- місцеві органи влади мають стати більш зорієнтованими на послуги, якщо вони будуть використовувати критерії оцінки діяльності, які повинні бути включені до бюджету.

Для будь-якого органу публічної влади дуже важлива підтримка з боку населення громади. А це можливе тільки тоді, коли влада задовольняє потреби населення у послугах, коли вона діє в інтересах громади і відповідає її потребам. Головний важіль в цьому – це місцевий бюджет. Якість щоденного життя громадян залежить від наповнюваності місцевого бюджету, від ефективності витрат, тому в здійсненні запропонованих варіантів вирішення питань поліпшення бюджетного процесу територіальних органів влади зацікавлені, як місцеві органи влади, так і громадськість. На жаль, ще існують керівники, які не хочуть змін і не мають бажання працювати більш ефективно та продуктивно на користь громади, але ж більшість людей, які працюють у місцевих органах влади, готові до впровадження позитивних змін, оскільки вони прагнуть служити задля добробуту населення своїх громад настільки добре, наскільки це можливо. У зв'язку з цим, зацікавленими сторонами є:

- усі територіальні органи влади;
- державні службовці, які бажають працювати краще;
- широка громадськість.

Одним з ключових завдань наповнення місцевого бюджету є проведення заходів щодо залучення вітчизняних або іноземних інвестиційних бізнес-проектів.

Я вважаю, що на місцевому рівні влада має підготувати каталог актуальних інвестиційних проектів, де даний продукт з якісною інформацією про можливості для інвестування буде представлений для обговорення з громадськістю та потенційним інвесторам і партнерам, що надасть змогу позитивно сприймати відкритість і готовність до діалогу, з метою подальшої співпраці для реалізації пріоритетних завдань.

Досвід демократичних держав світу засвідчує, що саме суспільна участь сприяє більшій ефективності державного управління, відкритості та прозорості діяльності державних органів, підвищує рівень довіри громадян до влади. На сьогодні прийняття низки законодавчих актів (Закони України «Про громадські об'єднання», «Про доступ до публічної інформації», "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки", Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо вдосконалення соціального діалогу в Україні», «Про План заходів щодо реалізації у 2013 році Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні», Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020", Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»») дає підстави стверджувати про розширення правового поля для взаємодії органів виконавчої влади та

громадськості, об'єктивною є орієнтація на діалог з суспільством, дедалі активніше залучення громадськості, зокрема інститутів громадянського суспільства, до формування і реалізації державної політики.

Однією з важливих умов проведення органами виконавчої влади на належному рівні роботи з громадськістю є відповідне організаційне та кадрове забезпечення. Функціонування в структурі центральних та місцевих органів виконавчої влади структурного підрозділу з питань взаємодії з громадськістю та його належне кадрове забезпечення передбачене низкою доручень Прем'єр-міністра України. Структурний підрозділ з інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю передбачений також у Рекомендаційному переліку структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012 року № 606. Сьогодні більшість органів виконавчої влади забезпечили функціонування структурного підрозділу з питань взаємодії з громадськістю, його належне кадрове та матеріально-технічне забезпечення. Переважна більшість органів виконавчої влади дотримується вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996.

Основними функціями відділів зв'язків з громадськістю, створених при органах публічної влади є: - зв'язки із засобами масової інформації; - зв'язки з місцевими осередками політичних партій і громадських організацій, населенням територіальної громади; - інформаційно-аналітична робота; - створення та підтримання узагальненого іміджу органу місцевого самоврядування; - робота на підвищення ролі й авторитету органу.

Зв'язки з громадськістю здійснюються з орієнтацією не на швидкий результат, а на довготривалий процес, ефект від якого має стратегічний характер. Чим більш значущою є владна структура, тим більше місце вона займає в інформаційних потоках. З метою оптимізації діяльності органів державної влади повинні залучитись підтримкою громадськості, встановити ефективний зворотній зв'язок. Саме тому варто використовувати різні методи, засоби та принципи зв'язків з громадськістю, які спрямовані на формування громадської думки, стимулювання громадської активності, підвищення довіри до органів місцевого управління.

Важливим фактором, який впливає на рішення потенційного інвестора є інвестиційна привабливість. Експертами Інституту економічних досліджень та політичних консультацій та Київським міжнародним інститутом соціології було розроблено презентацію індексу інвестиційної привабливості регіонів України.

В його основу були покладені наступні міркування.

По-перше, кількісні та якісні характеристики регіону (території) з позицій інвестора. Оцінка інвестором тієї чи іншої території – це фактично його **очікування отримати прийнятний дохід за умови прийнятного рівня ризику.**

Це принципово важливо, адже значна кількість експертів та держслужбовців свідомо або несвідомо говорять про інвестиційну привабливість галузі або регіону з формально-описових позицій (у нас гарна природа, розвинута промисловість, пам'ятки культури та історії) та досить суб'єктивних уявлень про те, що потрібно інвесторові (маємо інвестиційний паспорт регіону, сайт тощо). Іншими словами, з інвестором слід розмовляти на його мові та дивитись на себе його очима.

По-друге, остаточне рішення щодо розробки та реалізації конкретних інвестиційних проектів має свою специфіку, яка визначається стратегією (метою) компанії (інвестора), специфікою галузі (сектору) інвестування та розмірами компанії інвестора. Тому індекс інвестиційної привабливості – це оцінка цілого комплексу характеристик регіону, тобто середовища, яке впливає на рішення інвестора..

По-третє, оцінка інвестиційного клімату країни в цілому, а саме порівняння регіонів за відповідними характеристиками. Іншими словами, мова йде про те, як сьогодні реальні інвестори оцінюють ті чи інші області як місце для вкладення коштів.

І останнє. Індекс як інструмент аналізу та вироблення певних рішень спрацює лише тоді, коли він буде розраховуватись на регулярній основі. Я особисто впевнена, що без інвестування коштів у процес вироблення політики не можна вирішити жодної проблеми. З іншого боку треба усвідомити, що сьогодні інвестиційна активність зростає лише за умови реальних політичних дій, а не чергового обговорення проблем, перелік яких і так відомий.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. № 2939-VI (із змінами) [Текст] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. – К., 2013. – 9 с.
2. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» від 23 вересня 1997 р. № 539/97-ВР (із змінами) [Текст] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. – К., 2014. – 10 с.
3. Громадянське суспільство в Україні та «політика ідентичності» [Текст] / Ю. Тищенко, С. Горобчишина; Укр.незалеж. центр політ.дослідж. – К.: Агенство «Україна», 2010. – 76 с.
4. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку [Текст]: навч. посіб. / Кол. авт. За заг. ред. Н.Р. Нижник. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2003. – 288 с.
5. Почепцов, Г.Г. Паблік рилейшнз, или как успешно управляют общественным мнением [Текст] / Г.Г. Почепцов. – М.: Дело, 2008. – 352 с. 8. Юшина, Е. Организация связей с общественностью: теоретические аспекты [Текст] / Е. Юшина // Проблемы теории и практики управления. – М., 2010. – 126 с.
6. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535
10. Указ Президента України від 24.03.2012 року № 212/2012 «Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації» - [Електронний ресурс]//Офіційний веб-сайт Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/ru/documents/14621.html>

Савчук Ліна Ігорівна,

слухач 2 курсу денної форми навчання

факультету державного управління

ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Надання адміністративних послуг місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування: проблеми якості послуг

Комплекс послуг належної якості відзеркалює кінцевий соціально-орієнтований результат управління. Саме тут відбувається безпосередня взаємодія з людьми, а від результативності і якості цих відносин залежить насамперед імідж влади і визначається довіра до неї. Позитивним є той факт, що влада помітила: цей шлях – правильний, така реформа дає багато можливостей і для споживачів, і насамперед для надавачів послуг. Не дивлячись на проведену реформу системи адміністративних послуг (прийняття закону «Про адміністративні послуги», створення єдиного державного веб-порталу адміністративних послуг, поліпшення організації надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг та ін.), говорити про створення якісної та діючої системи адміністративних послуг передчасно. Соціологічні дослідження стосовно рівня задоволеності населення адміністративними послугами свідчать про те, що майже половина українців (47,5%) за останній рік зверталися до органів влади з метою отримання

адміністративних послуг. Але з них повністю задоволеними залишилися лише 6,9% опитаних. В цілому таке відношення суспільства до сфери адміністративних послуг пояснюється відсутністю загальних та єдиних для всієї держави (державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян та їх об'єднань) уявлень про якість та доступність адміністративних послуг. Ще нижче рівень інформованості громадян та юридичних осіб про свої права в цій сфері. Відсутня і відповідальність посадових та службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування за ненадання адміністративних послуг чи їх низьку якість.

Для споживачів уже з'явилися інтегровані офіси – Центри надання адміністративних послуг, – коли в одному місці громадянам надаватимуться різноманітні адміністративні послуги. Більшість європейських країн ішли саме таким шляхом – починаючи з Центрів надання адміністративних послуг і переходячи поступово до обслуговування споживачів через інтернет.

У “Центрі надання адміністративних послуг” громадяни можуть отримати низку соціальних послуг, а саме:

- Призначення допомоги при народженні дитини;
- Надання житлової субсидії;
- Виплата допомоги на поховання Учасника бойових дій або інваліда війни;
- Виплата допомоги на поховання окремої категорії осіб виконавцю волевиявлення померлого або особі, яка зобов'язалася поховати померлого;
- Призначення допомоги при усиновленні дитини;
- Призначення допомоги на дітей, які знаходяться під опікою чи піклуванням;
- Виплата одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;
- Збір документів для прийняття рішення департаментом соціального захисту населення Вінницької обласної державної адміністрації для поселення до будинку-інтернату загального типу людей похилого віку та інвалідів;
- Збір документів для прийняття рішення департаментом соціального захисту населення Вінницької обласної державної адміністрації для поселення до психоневрологічного будинку-інтернату для психохроніків людей похилого віку та інвалідів;
- Призначення і виплата одноразової матеріальної допомоги;
- Призначення та виплата компенсації на тверде паливо та скраплений газ ветеранам війни;
- Відшкодування вартості проїзду громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- Надання санаторно-курортних путівок особам, віднесеним до категорії 1, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (в т.ч. дітям-інвалідам);
- Призначення та виплата компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- Видача посвідчень громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- Видача довідки або проставлення штампу в пенсійному посвідченні про встановлення статусу «Дитина війни»;
- Реєстрація громадян в Єдиному державному реєстрі.

Також у ЦНАПі проводиться замовлення та видача довідок про доходи, отримані в управлінні та довідок про факт перебування (не перебування) на обліку як отримувачів державних допомог.

Наприклад, управління праці та соціального захисту населення Вінницької районної державної адміністрації протягом серпня місяця 2016 року звернулось 3949 суб'єктів звернень. Відповідно по типу питань:

Житлові субсидії – 1035 прийнятих відвідувачів;

Адресні державні допомоги – 1926 прийнятих відвідувачів;
Реєстр пільговиків – 786 прийнятих відвідувачів;
Соціальне забезпечення – 167 прийнятих відвідувачів;
Державні соціальні інспектори – 2 прийнятих відвідувача;
Матеріальна допомога – 32 прийнятих відвідувача;
Акти звіряння – 1 прийнятий відвідувач;

Двома найбільшими проблемами в сфері адміністративних послуг на сьогодні є складність процедури отримання таких послуг і довготривалість строків їх виконання. Тут можна виокремити такі недоліки: «поділ» однієї адміністративної послуги на кілька дрібних послуг; складність доступу і брак інформації про порядок отримання адміністративних послуг тощо. Без сумніву, усе це справляє негативний вплив на якість адміністративних послуг.

Так, у Великобританії у 1991 році була розроблена Хартія громадян – 10-річна програма, завданням якої було підвищення стандартів і корисності адміністративних послуг, покращення їх організації та розподілу. Хартія громадян встановила принципи, які покладаються в основу діяльності державних установ і організацій, серед яких: чіткі стандарти послуг, відкритість та повнота інформації, надання консультацій населенню та можливість вибору послуг, їх корисність та ефективність, право на апеляцію при незадовільній якості послуг. Відповідно до Хартії громадянина у Великій Британії впроваджено шість таких стандартів: 1) швидкість і зрозумілість надання органами влади відповідей на звернення; 2) стислий строк прийняття особи в офісі органу влади (протягом 10 хвилин); 3) надання чіткої відповіді про свої послуги та забезпечення зв'язку з особою, яка має повноваження з вирішення питання, що було предметом звернення; 4) регулярне консультування щодо послуг; 5) наявність щонайменше однієї процедури опрацювання скарг щодо послуг та забезпечення прозорості під час інформування про стадію її здійснення; 6) забезпечення доступності послуги. В цілому Хартія сприяла кращому розумінню населенням своїх прав при отриманні послуг, а також створила передумови для зміни психології і культури самих державних службовців.

Спрощення існуючих процедур, зміни в організації роботи, впровадження прогресивних технологій у процесі надання соціальних виплат дозволяють більш ефективно та максимально оперативно виконувати поставлені завдання.

Список використаних джерел

1. Закон України від 19.06.2003р. № 966-IV «Про соціальні послуги».
2. Закон України від 06.09.2012р. № 5203-VI «Про адміністративні послуги».
3. Оцінки населенням України якості надання адміністративних послуг. [Електронний ресурс].
4. Джеффри Садлер Повышение качества государственных услуг: опыт Великобритании / Джеффри Садлер // Международный журнал «Проблемы теории и практики управления». – 2000.
5. Тимошук В. П., Кірмач А. В. // Оцінка якості адміністративних послуг. – 2005.

Самборська Юлія Сергіївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Удосконалення форм та методів управління соціально-економічним розвитком регіону

Питання управління соціально-економічним розвитком регіонів займає ключове місце

у системі регіональної політики України. Незважаючи на те, що регіони часто кардинально відрізняються по показниках ресурсної забезпеченості та складу продуктивних сил, вважається, що їх подальший розвиток є безпосередньо пов'язаним з залученням внутрішніх і зовнішніх інвестицій, запровадженням прогресивних наукомістких технологій, технічним переозброєнням та модернізацією устаткування, виробництвом конкурентоспроможної продукції, підвищенням рівня зайнятості населення, якості його життя вимагають адекватного перетворення форм і методів управління регіональною економікою.

Діяльність в такому руслі розглядається принципово важливою для вироблення певного консолідованого підходу щодо здійснення і запровадження державної регіональної політики у всіх регіонах [1]. Однак, така політика не вичерпується лише переліком загальнодержавних цілей і стандартів. Її суттєвим елементом виступає мотивація самих регіонів щодо пошуку власних шляхів розвитку – таких, які б дозволяли більш повно розкрити їх наявний економічний потенціал.

Тому структура органів управління, ступінь деталізації функцій і вибір оптимальних методів управління багато в чому залежать від конкретних соціально-економічних умов концентрації виробництва, його спеціалізації, кількості суб'єктів економічної діяльності (основних, допоміжних, обслуговуючих), розгалуженості зв'язків, кількості високотехнологічних виробництв, наявності навчальних закладів та ін. Більш того, вироблення дієвих заходів регіональної політики є актуальним завданням науки і практики й вимагає нових підходів [2].

Поряд з тим, на становлення сучасної регіональної політики вплинули й історичні фактори, а саме те, як змінювалося бачення соціально-економічного розвитку регіонів в контексті макроекономічних тенденцій. У зв'язку з цим доцільно розрізняти наступні етапи:

Етап економічного підйому (2000—2007 рр.) характеризувався формуванням сприятливої зовнішньоекономічної кон'юнктури, збільшенням обсягів іноземних інвестицій та грошових переказів, активізацією процесу приватизації, високими темпами зростання економіки (підвищення валової доданої вартості становило щороку близько 5 відсотків або вище (винятком був 2005 рік), а у 2001 і 2004 роках — 13 відсотків), збільшенням обсягу експорту товарів (найвищий приріст був у 2004 році і становив 41,6 відсотка), зростанням інвестування економіки нерезидентами (щороку у межах 17,6—86,7 відсотка), зростанням чисельності приватних малих та середніх підприємств.

Етап світової фінансово-економічної кризи (2008—2012 роки) мав в Україні більш негативні наслідки, ніж в інших східноєвропейських країнах, і продемонстрував, що за часи незалежності, не зробивши якісних кроків у напрямі модернізації економіки, Україна стала державою, у виробництві та експорті якої домінує сировинна складова та низька додана вартість товарів і послуг. У 2009 році зменшився обсяг експорту товарів, зокрема вдвічі скоротився обсяг експорту металургійної продукції, що становить понад 25 відсотків загального обсягу експорту країни та промислового виробництва. Результатом таких тенденцій стало зниження валового внутрішнього продукту після десятирічного підвищення.

У подальшому, зазначені негативні тенденції поглибилися та посилювали їх вплив на економіку, що суттєво змінило не тільки ринкову кон'юнктуру, а й вимоги щодо змісту державної регіональної політики. У її складі помітно зросла складова антикризових заходів, що неминуче відбилося й на змісті програм соціально-економічного розвитку регіонів. Отже, шляхами вдосконалення форм та методів соціально-економічного розвитку регіону є:

1. Запровадження сучасних методів до планування та програмування розвитку, зокрема таких як

- стратегічний метод на основі участі;
- прозорий механізм залучення громадськості, експертів, бізнесу до розробки регіональних програм;
- впровадження у програмові документи елементу моніторингу та оцінки їх ефективності, зокрема громадського моніторингу.

2. Підвищення прозорості дій влади, вдосконалення форм

залучення громадськістю до вироблення регіональної політики.

3. Професійний розвиток управлінських кадрів, зокрема шляхом запровадження інтенсивних програм навчання:

- державних службовців;
- співробітників недержавних інституцій, діяльність яких пов'язана з реалізацією програм регіонального значення;
- керівників та фахівців бізнес-структур з питань комунікації та PR;
- сучасним методам формування місцевої політики, оволодіння інструментами стимулювання регіонального розвитку, стратегічного планування [3].

4. Інституційний розвиток неурядового сектору, зокрема шляхом формування веб-порталу неурядових організацій регіону.

5. Вдосконалення системи стратегічних програмних документів розвитку регіону - без цього неможливо забезпечувати макроекономічну стабільність і стійке економічне зростання на основі виважених, системних і послідовних кроків та ефективного використання бюджетних коштів;

6. Запровадження програмно-цільового методу розвитку регіону.

Список використаних джерел

1. Модифікація та вдосконалення механізму державного управління соціально-економічним розвитком України: регіональний вимір від 2010 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/4_2010/32.pdf

2. Модифікація механізму державного управління соціально-економічним розвитком регіонів України від 2010 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/St_pr14_15/1.pdf

3. Удосконалення процесу розроблення та реалізації стратегічного плану розвитку регіонів та окремих територій від 12 вересня 2012 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=20>

Сейко Денис Миколайович,

слухач 2 курсу денної форми навчання

факультету державного управління

ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

Реформування транспортної інфраструктури в Україні на засадах Державно-приватного партнерства

У ХХІ столітті базисом могутності, величі, процвітання та єдності країн світу є економіка. Кожна країна світу використовує свої можливі ресурси, такі як: людські, інтелектуальні, природні копалини (вуглеводень, золото та інші) задля зміцнення своєї економіки. На прикладі розвинутих та успішних економік країн світу потрібно відзначити, що кожна країна йде своїм шляхом задля досягнення економічного успіху.

Якщо ми розглянемо могутні економіки світу ми побачимо, що наявність природних копалин не гарантує сильну, заможну та успішну країну.

Російська Федерація є першою країною світу за площею території та, є першою країною з наявності природних копалин (вуглеводень, золото, ліс та інше). Враховуючи такі показники країна та населення повинно бути самим заможним у світі, але в дійсності Російська Федерація має тільки 3 % світового ВВП, та населення 150 мільйонів, з площею 1/8 частина світу. Африканський континент маючи великі природні ресурси у ХХІ столітті ні як не може побороти проблему голоду населення. В свою чергу країни які підходять до питань економіки зважено, інтелектуально та раціонально мають великі успіхи в економічному розвитку, який

як вже зазначалось є базисом та локомотивом для інших високих показників країни та забезпечує процвітання, особистий розвиток на всіх рівнях, її громадян.

Японія – населення якої складає 130 мільйонів, має площу країни 377972км² та взагалі не має природних копалин, географічне розташування країни (скаліста місцевість), націленість країни на розвиток людського потенціалу (інтелектуальний напрямок, передові технології) вивело країну на третє місце за показником економічної могутності.

Сполучені Штати Америки займають перше місце у світовій економіці та дають 25 % світового ВВП, напрямок розвитку цієї країни не визначається в одному напрямку, він охоплює всі можливі ресурси держави людський, природний, географічний. Промисловий, економічний, інтелектуальний розвиток, провідних країн світу випереджає Україну на багато десятиліть. Виникає питання, яким шляхом нашої країні досягти економічного стрибка, реалізації економічних програм які націлені на підняття рівня життя населення та демографічного зростання, не менш як двісті мільйонів населення, адже за рівнем життя Україна посідає останнє місце в Європі? Нашій країні залишився добрий спадок від радянського союзу, розвинута промисловість, великий інтелектуальний людський потенціал та великі за чисельністю та ціною збройні сили включно з ядерною зброєю. Всі ці показники повинні були забезпечити Україні міцне підґрунтя для розвитку власної економіки та країни в цілому, додаючи до цього географічне розташування (центр Європи) яка за природою є мостом між Азією та Європою. Неможливо викреслити з цього списку той факт, що Україна займає перше місце в світі по родючим чорноземам (за площею) та має багато природних копалин, омивається двома морями і має вихід у Середземне море. За аналітичними даними Європейського союзу Україна посідає перше місце у рейтингу «Транспортний потенціал країн Європи». Але використовується цей потенціал тільки на 15 %. Здавалось би що Україна приречена на успіх та процвітання, але недолуге керівництво державних діячів та службовців привело Україну до економічного краху, повного руйнування збройних сил, тимчасову втрату та окупацію своїх територій іноземною країною, населення країни за 25 років скоротилось з 52 мільйонів до 42 мільйонів що є дуже небезпечним для країни яка є першою країною за площею у Європі. Рівень життя населення впав до, рівня диких африканських країн, результат найбідніша країна Європи за рівнем життя на душу населення.

Виходячи з вищезазначеного ми знов задаємось питанням яким шляхом йти задля розвитку та збереження країни, підняття рівня життя населення та отримання негласного статусу країни суб'єкта геополітики? Відповідь на всі ці питання одне, економічне зростання країни в цілому та заможне суспільство нашої країни.

Одним з ключових важелів занепаду країни є непрофесійний та погано структурований склад державної служби. Надолужати країни з розвинутими економіками можливо і в цьому напрямку нам треба враховувати що вливання в нашу економіку безготівкового кредиту на модернізацію всіх напрямків економіки є нереальною мрією.

Таким чином визначим напрямок який би міг дати країні надприбутки з урахуванням того, що фактичного інтелектуального потенціалу в країні з кожним роком стає все менше, таким напрямком є транспортний потенціал нашої країни, який є природним даром, та у поєднанні з тими підприємствами, які залишились у спадок від радянського союзу (порти), складають велику перспективу розвитку економіки країни. На цьому шляху виникає потреба у професійній, злагодженій та спільній роботі центральних органів влади, місцевих державних адміністрацій та органів влади місцевого самоврядування. З огляду на тенденції поведінки світових економік та соціальних вимог населення провідних країн у економічному плані, ми бачимо, що навіть такі економічно розвинуті країни як Франція, підіймають рівень податків, у зв'язку з великим навантаженням на бюджет соціальних обов'язків країни перед власним населенням, таким чином робим висновок що сто відсоткова приватизація ключових підприємств країни які повинні стати двигуном розвитку країни, є недоцільною.

По перше визначимо основні двигуни розвитку транспортної інфраструктури та джерела фінансування беручи до уваги фінансову скруту в якій опинилась країна. Цим

двигуном повинна стати портова галузь, яка є важливою складовою у транспортному потенціалі країни.

Перше що потрібно зробити це змінити нормативно-правову базу, до розробки нової нормативно-правової бази треба залучити представників (робоча група, не повний склад, представники органів влади) від центральних органів влади в обличчі Міністерства інфраструктури (інших міністерств які у процесі розвитку транспортної інфраструктури потрібно буде залучити), Місцевих державних адміністрацій та органів влади місцевого самоврядування в територіальних одиницях яких розташовані порти (далі робоча група).

Для того щоб портова галузь почала давати у бюджети всіх рівнів надприбутки, потрібно модернізувати та реорганізувати портову галузь. Реорганізація потребує інституційної зміни управління, у змінах нормативно-правової бази потрібно зазначити що портова галузь повинна працювати у форматі державно-приватного партнерства з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін. На перших етапах робочої групи потрібно визначити за які напрямки буде відповідати кожний орган влади, отже відбувається розділення обов'язків, таким чином вищі органи виконавчої влади крім роботи в робочій групі лобіюють реалізацію реформи на вищому державному рівні, обласні державні адміністрації на рівні громад області, органи місцевого самоврядування в яких розташовані порти проводять роз'яснювальну роботу з власною громадою, таким чином навіть у цьому питанні є одним з багатьох питань які ми розглянемо, ми бачимо взаємодію органів влади усіх рівнів.

Центральні органи влади повинні забезпечити державні гарантії та захист прав інвесторів, запровадити стандарти ЄС для рівності перед законом державних та приватних партнерів, запровадити світові стандарти у напрямку управління та експлуатації, реалізувати передачу управлінських функцій інвестору, за умови 51% у власності держави, таким чином бюджети держави усіх рівнів отримають подвійну користь по-перше з частки власності, по-друге з оподаткування частки власності інвестора. Забезпечення ефективного державного регулювання спеціалізованих послуг, що надаються в портах суб'єктами природних монополій, та послуг, плата за надання яких включається до складу.

Децентралізацію податкових надходжень потрібно виконати за принципом 60% усіх існуючих податків повинні залишатись на місцях, завдяки цьому ми отримаємо дієвий стимулюючий фактор, як державних органів влади, так і для органів влади місцевого самоврядування.

Місцеві державні адміністрації повинні по-перше виконувати функцію мосту між державними інтересами та інтересами громад, лобіювати перед органами державної влади вищого рівня удосконалення системи документообігу, спрощення дозвільних процедур, зменшення часу обробки вантажів на митниці. Органи місцевого самоврядування повинні розробляти генеральні плани своїх міст з урахуванням розвитку зазначеної галузі, суміжних інфраструктурних об'єктів та транспортної галузі в цілому.

Залучити неурядові організації зацікавлені у вирішенні даної проблеми, світові організації судноплавства, неурядові організації безпосередньо задіяні в співпраці з портами (світові та регіональні об'єднання підприємців які займаються логістикою та експедицією), профспілки, які безпосередньо працюють в області портів. Після реалізації цієї частини заходів, ми отримаємо довіру інвесторів, модернізацію та реорганізацію портової галузі, та фінансовий двигун для розвитку транспортної інфраструктури країни. На цьому етапі потрібно створити договірні відносини між державними органами влади та органами влади місцевого самоврядування, за для ефективного співробітництва, з обов'язковою участю обласної державної адміністрації для того щоб враховувати інтереси області у напрямку розвитку транспортної інфраструктури, та виконувати місію «моста» між державою та місцевими громадами.

З моменту коли порти запрацюють на максимальну потужність, інфраструктуру міст, під'їзних шляхів (залізничні шляхи, автодороги місцевого та державного значення) потрібно буде розвивати за останніми зразками світових технологій, за таких обставин нам і потрібні договірні відносини з конкретним розподілом затратної частини реконструкції та модернізації

транспортної інфраструктури. За принципом наявного прикладу з'явиться можливість запровадження спільних проектів щодо розбудови в Україні великої мережі сухих портів за аналогами розвинутих вантажних аеропортів Голландії. Таким чином ми надали наглядний приклад з реалізації економічного стрибка країни на основі взаємодії усіх органів влади, де враховуються інтереси людини, громади, області, держави.

Спільні завдання які потрібно реалізувати усім органам влади є такі: провести реформу, забезпечити баланс інтересів між державою, громадським суспільством і бізнесом, просто та якісно гарантувати дотримання прав людини, держави та підприємців.

Семенюк Ганна Анатоліївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Мережа управлінських компетенцій місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у контексті політики модернізації публічної влади в Україні

Правильне визначення і адекватне законодавче закріплення компетенції місцевого самоврядування мають велике значення у розмежуванні компетенції органів державної виконавчої влади загальної компетенції та органів місцевого самоврядування. Однак факт прийняття відповідного законодавства про компетенцію тих чи інших суб'єктів публічної влади ще не є запорукою її здійснення, ефективності управлінської діяльності в цілому. Це, по-перше, обґрунтовується тим, що прийняті Закон України від 21 травня 1997 р. "Про місцеве самоврядування в Україні"[5] і Закон України від 9 квітня 1999 р. "Про місцеві державні адміністрації" [6] не вирішили у повній мірі питання розмежування компетенції і не створили дієвого законодавчого підґрунтя для ефективної взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування; по-друге, не менш важливою є діяльність суб'єктів місцевого самоврядування і виконавчої влади щодо практичного здійснення закріплених у нормативних актах повноважень, на які впливає велика кількість обставин. Саме у процесі реалізації компетенції проявляються об'єктивні та суб'єктивні фактори, які сприяють, або, навпаки, протидіють реалізації у житті нормативних положень, що дозволяє адекватно оцінити якість нормативного матеріалу про компетенцію. Тому питання про розмежування компетенції є необхідною складовою комплексного підходу до проблем, пов'язаних з компетенцією того чи іншого суб'єкта, у тому числі компетенції органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Важливими аспектами Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є диференціація повноважень органів місцевого самоврядування на власні (самоврядні) і делеговані (за природою – повноваження державної виконавчої влади), що в принципі відповідає приписам Європейської хартії місцевого самоврядування [4] про необхідність здійснення державних повноважень органами "найбільш близькими до громадян".

Також на місцевому рівні основами для взаємодії органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій виступають, окрім вищезазначених положень, ще два нормативні блоки. По-перше, конституційні норми про те, що "органи місцевого самоврядування з питань здійснення ними повноважень органів виконавчої влади підконтрольні відповідним органам виконавчої влади" (ст. 143 Конституції України), а місцеві державні адміністрації в частині делегованих їм повноважень обласними та районними радами – відповідним радам (ст. 118 Конституції України), а по-друге, конституційний обов'язок місцевих державних адміністрацій здійснювати "взаємодію з органами місцевого самоврядування" (ст. 119 Конституції України). Ці норми також виступають підставою для розмежування компетенції місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Особливістю даної сфери розмежування компетенції є те, що вона здійснюється на місцевому

рівні, де виконавчі повноваження є як у органів державної виконавчої влади, так і органів місцевого самоврядування і вони відповідно мають майже однаковий статус і можуть виступати рівноправними суб'єктами правовідносин взаємодії щодо вирішення сумісних питань на місцях.

На сьогоднішній день модель адміністративно-територіального устрою України, яка складалася десятиліттями не вважається вченими ідеальною і такою, що у повній мірі відповідає сучасному стану розвитку держави [2, с. 13]. Тому в спеціальній літературі підкреслюється, що серед завдань, які мають першочергове значення для успішної реалізації поточних і стратегічних цілей державно-регіональної політики, є реформа існуючої системи територіальної організації влади в Україні, без якої не можна розраховувати на успіх будь-якої реформи, у тому числі і регіональної [1, с. 21].

Особливість виконавчої влади в Україні полягає в тому, що на території адміністративно-територіальних одиниць діють дві різні за формою, структурою, принципами формування й механізмом функціонування гілки влади – місцеві державні адміністрації, що здійснюють державну виконавчу владу та місцеве самоврядування як публічна влада територіальних громад [3, с. 31]. У цьому і полягає природність питання щодо розмежування компетенції між цими двома гілками місцевої публічної влади.

Розмежування компетенції між місцевими органами державної виконавчої влади та місцевого самоврядування повинно здійснюватися за допомогою механізму розмежування повноважень, де критеріями розмежування виступатимуть: предмет відання, задачі та функції, завдання і повноваження органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, тобто склад компетенції як юридичного явища. Одночасно говорити про наявність у нормах Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації» всіх критеріїв, які повинні бути для повноти та чіткості розмежування компетенції даних органів неможливо. Законодавець безсистемно здійснює розподіл повноважень у даних нормативних актах, що призводить до компетенційних конфліктів.

Аналіз чинного законодавства показує, що Конституція України наділила місцеві державні адміністрації поряд з контрольно-наглядовими функціями щодо органів місцевого самоврядування також функціями з безпосереднього управління територіями. Порівняння компетенції органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій дає підставу говорити про те, що у них багато спільного. В першу чергу, це стосується об'єкту управління, яким виступає населення певної території, цілей та завдань, якими є соціально-економічний розвиток території та задоволення потреб місцевого населення; єдиного правового регулювання – у межах Конституції та законів України. Тому однією із складних та актуальних проблем є проблема оптимального розмежування компетенції на законодавчому рівні між місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування. У зв'язку з цим актуальними вбачається внесення змін до базових законів «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації» передусім щодо розмежування предметів відання, завдань, повноважень між виконавчою владою та органами місцевого самоврядування, усунення існуючих суперечностей, нечіткості та недосконалості окремих правових норм.

Отже, проблема законодавчого визначення розмежування компетенції місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади включає декілька аспектів. По-перше, розмежування повноважень між органами державної виконавчої влади і органами місцевого самоврядування. По-друге, визначення власних і делегованих повноважень.

Першим критерієм розмежування компетенції органів місцевих органів публічної влади виступає предмет відання. Аналіз законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації» не конкретизують окремо предмети відання ані тих, ані інших органів. Відсутність конкретизації будь-якого з елементів компетенції тягне за собою компетенційні колізії.

Стосовно предметів відання можна говорити при розгляді повноважень, які визначені у окреслених законах. Згідно з Законом України „Про місцеві державні адміністрації” предметами відання місцевої державної адміністрації є забезпечення: 1) законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян; 2) бюджету, фінансів та обліку; 3) управління майном, приватизації та підприємництва; 4) соціально-економічного розвитку відповідних територій; 5) промисловості, сільського господарства, будівництва, транспорту і зв'язку; 6) науки, освіти, культури, охорони здоров'я, фізкультури і спорту, сім'ї, жінок, молоді та неповнолітніх; 7) використання земель, природних ресурсів, охорони довкілля; 8) зовнішньоекономічної діяльності; 9) оборонної роботи та мобілізаційної підготовки; 10) соціального захисту, зайнятості населення, праці та заробітної плати [6].

Угода про асоціацію України з Європейським Союзом, визначення стратегічного курсу на вступ до ЄС актуалізує необхідність нового розуміння і трактування ролі та значення публічної влади як способу функціонування демократичного ладу. В умовах сучасного державотворення України процес пострадянської трансформаційної еволюції представницьких органів місцевого самоврядування потребує об'єктивного аналізу й осмислення соціальних, економічних, культурних, історичних та інших джерел, побудови ефективної системи місцевого самоврядування й робить актуальним дослідження основ його організації, особливо в єдності з процесами розбудови системи державного управління. Указ Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [9] Закон України від 17 червня 2014 року № 1508-VII «Про співробітництво територіальних громад» [7], Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [8] безумовно є нормативно – правовими актами, що сприяють здійсненню на нинішньому етапі розвитку України динамічного і складного демократичного переходу до нової якості політично організованого, відповідального громадянського суспільства, в якому поступово підвищується рівень політичної участі громадян, ступінь забезпечення їх прав і свобод.

Успішність започаткованих процесів суспільного реформування, які відбуваються у складних умовах економічної, соціальної кризи і військових дій на сході України, залежить від ефективності скерованості суспільних трансформацій. Звідси формуються імперативи розбудови нової системи державного управління на європейських принципах належного врядування, а саме – відкритості, участі, відповідальності, ефективності та узгодженості. Кожен із цих принципів має важливе значення для утвердження демократичного врядування через проведення державно-управлінських реформ, включаючи модернізацію системи державного управління.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до предметів відання органів місцевого самоврядування відносяться питання: 1) бюджету, фінансів і цін; 2) управління комунальною власністю; 3) житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, 4) транспорту і зв'язку; 5) будівництва; 6) освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту; 7) регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища; 8) соціального захисту населення; 9) зовнішньоекономічної діяльності; 10) оборонної роботи; 11) адміністративно-територіального устрою; 12) надання безоплатної первинної правової допомоги [5].

Значна частина предметів відання і у місцевих органах виконавчої влади збігається із предметами відання органів місцевого самоврядування. Сюди можна віднести соціальний захист населення, зовнішньоекономічну діяльність, будівництво, транспорт, зв'язок, охорона громадського порядку, охорона навколишнього природного середовища. Співпадіння предметів відання обумовлює й те, що значна частина повноважень місцевих державних адміністрацій збігається з повноваженнями органів місцевого самоврядування (маємо на увазі виконавчі органи сільських, селищних та міських рад). Виконкоми рад як і

місцеві державні адміністрації є органами загальної компетенції та здійснюють свої функції та повноваження за галузевим принципом. Закони «Про місцеві державні адміністрації» та «Про місцеве самоврядування в Україні» визначають повноваження цих органів у всіх сферах діяльності: соціально-економічного та культурного розвитку, управління майном, у галузі бюджету й фінансів, житлово-комунального господарства, торгівельного й побутового обслуговування, будівництва, транспорту, охорони здоров'я, науки, освіти тощо. Як у складі місцевих державних адміністрацій, так і у складі виконавчих органів рад створюються спеціальні органи галузевої компетенції, що здійснюють управління економічною, соціально-культурною та адміністративно-політичною сферами діяльності.

Навіть за назвою більшість структурних підрозділів Одеської міської ради та Одеської облдержадміністрації збігаються. Слід також зазначити, що Положення про управління (департаменти, управління, відділи) міської ради визначають їх в якості окремих виконавчих органів зі статусом юридичної особи.

У структурних підрозділів Одеської обласної держадміністрації та Одеської міської ради, які займаються однаковими напрямками діяльності, майже співпадають завдання. Так, основними завданнями Департаменту освіти та науки Одеської обласної державної адміністрації є: 1) участь у забезпеченні реалізації державної політики у сфері освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій та інтелектуальної власності; 2) забезпечення розвитку системи освіти з метою формування гармонійно розвиненої, соціально активної, творчої особистості; 3) створення в межах своїх повноважень умов для реалізації рівних прав громадян України на освіту, соціального захисту дітей дошкільного та шкільного віку, студентської молоді, педагогічних, наукових, інших працівників закладів та установ освіти і науки; 4) створення умов для здобуття громадянами повної загальної середньої освіти відповідно до освітніх потреб особистості та її індивідуальних здібностей і можливостей, реалізації їх права відповідно до законів України на здобуття вищої освіти; 5) забезпечення розвитку освітнього, творчого (інтелектуального), наукового та науково-технічного потенціалу з урахуванням національно-культурних, соціально-економічних, екологічних, демографічних та інших особливостей області; 6) здійснення контролю за дотриманням актів законодавства з питань освіти і науки, виконанням навчальними закладами усіх форм власності державних вимог щодо змісту, рівня та обсягу дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійно-технічної освіти, а також за дотриманням актів законодавства у сфері трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності; 7) координація діяльності навчальних закладів та наукових установ, що належать до сфери управління обласної державної адміністрації, організація роботи з їх кадрового, матеріально-технічного і науково-методичного забезпечення; 8) забезпечення моніторингу у сфері освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій та інтелектуальної власності, сприяння захисту прав інтелектуальної власності в області; 9) формування регіональної наукової та науково-технічної політики, впровадження інноваційних заходів, здійснення трансферу технологій, спрямованих на соціально-економічний розвиток області; 10) сприяння розробленню і використанню технологій та їх складових частин згідно з потребами області; 11) сприяння функціонуванню і розвитку системи науково-технічної та економічної інформації в області, місті, формуванню баз даних і фондів науково-технічної інформації про технології та їх складові частини, що відповідають потребам області; 12) сприяння інтеграції вітчизняної освіти і науки у світову систему із забезпеченням збереження і захисту прав інтелектуальної власності та національних інтересів [10].

Відповідно до Положення про Департамент освіти і науки Одеської міської ради завданнями є: 1) участь у забезпеченні реалізації державної політики в галузі освіти, наукової, інноваційної діяльності на території міста Одеси; 2) координація реалізації державної молодіжної політики на місцевому рівні; 3) забезпечення у межах наданих

повноважень доступності і безоплатності освіти, можливості навчання в школах державною та рідною мовами, вивчення рідної мови у комунальних навчальних закладах або через національно-культурні товариства; 4) забезпечення розвитку системи освіти з метою формування гармонійно розвиненої, соціально активної, творчої особистості; 5) створення в межах своїх повноважень умов для реалізації рівних прав громадян України на освіту, соціального захисту дітей дошкільного та шкільного віку, молоді, педагогічних, наукових, інших працівників закладів та установ освіти і науки; 6) створення умов для здобуття громадянами повної загальної середньої освіти відповідно до освітніх потреб особистості та її індивідуальних здібностей, реалізації їхнього права відповідно до законодавства України на здобуття освіти; 7) координація діяльності навчальних закладів та наукових установ з питань підбору, підготовки та навчання молоді; 8) сприяння функціонуванню системи науково-технічної інформації; 9) координація роботи підприємств, установ та організацій незалежно від їх підпорядкування і форм власності з навчання й виховання дітей дошкільного, шкільного віку та молоді; 10) контроль за дотриманням актів законодавства в галузі освіти, забезпечення закладами освіти міста державних вимог щодо змісту, рівня та обсягу освіти; 11) прогнозування у межах компетенції розвитку мережі закладів освіти у місті, його реалізація на основі чинного законодавства та здійснення міжнародного співробітництва; 12) управління закладами освіти, що належать до комунальної власності, організація їхнього матеріально-фінансового, кадрового і науково-методичного забезпечення; 13) координація діяльності з оперативного та організаційно-методичного управління дитячо-підлітковими клубами за місцем проживання комунальної установи «Міський підлітково-молодіжний центр»; 14) забезпечення належних умов соціального розвитку молодіжної верстви територіальної громади м. Одеси; 15) сприяння реалізації суспільних ініціатив громадських організацій, статутні цілі яких відповідають завданням державної молодіжної політики; 16) організація оздоровлення, відпочинку та дозвілля дітей та молоді [11] .

Як бачимо, діяльність структурних підрозділів освіти міськради та облдержадміністрації спрямована на вирішення фактично однакових завдань.

Аналіз повноважень, якими наділені ці структури також показує, що вони в повній мірі чи частково збігаються. Це такі, як: 1) впровадження в практику освітніх та наукових програми відродження та розвитку національної культури, національних традицій українського народу і національних меншин України; 2) підготовка в установленому порядку і надання статичних звітів про стан і розвиток освіти; 3) розгляд звернень громадян з питань, що належать до їх компетенції; 4) вживання заходів щодо захисту прав і інтересів неповнолітніх, у тому числі дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, що виховуються в родинах опікунів, школах-інтернатах, дитячих будинках незалежно від форм власності; 5) здійснення контролю за охороною здоров'я дітей і проведення оздоровчих заходів, організацією харчування дітей, створення безпечних умов для навчання і роботи учасників навчально-виховного процесу; 6) розробка регіональних програм розвитку освіти та науки, а також науково – технічної та інноваційної діяльності, організація та контроль за виконанням цих програм на місцях та інші. Із 60 повноважень, що належать Департаменту освіти міськради та 40 повноважень, належних управлінню освіти облдержадміністрації, 18 співпадають повністю, 3 - частково.

Таким чином, ми можемо говорити про значне співпадіння повноважень органів місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

У відповідності до положень Законів України «Про місцеві державні адміністрації» та Закону України «Про місцеве самоврядування», компетенцію належну місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування можна розділити на три види: а) виключну компетенцію місцевих державних адміністрацій (наприклад, контроль); б) суміжну компетенцію, коли місцеві держадміністрації та органи місцевого самоврядування наділяються повноваженнями в одній галузі суспільного життя, але мають

різні предмети відання. Більшість цих повноважень обох гілок місцевої влади, потребують розмежування як на законодавчому рівні, так і в процесі реалізації.

Розгляд питань розмежування функцій і повноважень між структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування доводить важливість проблем в теоретичному та практичному аспектах. В умовах самоврядування без чіткого розмежування функцій і повноважень двох місцевих гілок публічної влади не обійтися. Кожна з них має вирішувати свої питання, не допускати втручання в повноваження іншої, уникати паралелізму та дублювання, які згубно впливають на ефективність управління. Виконання одних і тих же функцій, дублювання повноважень призводять до надмірних управлінських витрат, не сприяють підвищенню відповідальності владних структур за доручену справу, розвитку самоврядування, зростанню правової культури населення. Оптимальне розмежування функцій між відділами і управління облдержадміністрації та органами місцевого самоврядування можливо шляхом чіткого визначення в нормативно-правових актах об'єктів управлінської діяльності цих органів. Тому, під час підготовки положень про ці органи, потрібно докладно розмежовувати об'єкти державного та місцевого управління, що призведе до структуризації компетенції органів самоврядування та держави, виключення з практики елементів дублювання компетенційних повноважень.

На місцевому рівні основами для взаємодії органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій виступають два нормативні блоки. По-перше, конституційні норми про те, що "органи місцевого самоврядування з питань здійснення ними повноважень органів виконавчої влади підконтрольні відповідним органам виконавчої влади" (ст. 143 Конституції України), а місцеві державні адміністрації в частині делегованих їм повноважень обласними та районними радами – відповідним радам (ст. 118 Конституції України), а по-друге, конституційний обов'язок місцевих державних адміністрацій здійснювати "взаємодію з органами місцевого самоврядування" (ст. 119 Конституції України). Ці норми також виступають підставою для розмежування компетенції місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Розмежування компетенції між місцевими органами державної виконавчої влади та місцевого самоврядування повинно здійснюватися за допомогою механізму розмежування повноважень, де критеріями розмежування виступатимуть: предмет відання, задачі та функції, завдання і повноваження органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, тобто склад компетенції як юридичного явища. Законодавець безсистемно здійснює розподіл повноважень у даних нормативних актах, що призводить до компетенційних конфліктів.

Список використаних джерел

1. Борденюк В. Деякі проблеми реформування інститутів публічної влади на місцях у контексті державно-регіональної політики /Василь Борденюк// Збірник наукових праць Української академії державного управління при Президентові України. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – Вип. 2. – Ч. 1. – С. 18– 25.
2. Державне управління: теорія та практика / [за ред. В.Б. Авер'янова]. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 432с.
3. Боса Н. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування: взаємодія і протиріччя/ Н. Боса // Збірник наукових праць Української академії державного управління при Президентові України. В 2-х ч. Ч.2. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – С. 29– 31.
4. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/page5>

6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

7. Закон України від 17 червня 2014 року № 1508-VII «Про співробітництво територіальних громад» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

8. Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

9. Указ Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

10. Положення про управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]//Управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації (сайт). – Режим доступу до ресурсу: <http://osvita.odessa.gov.ua/info/about/>

11. Положення про департамент освіти та науки Одеської міської ради [Електронний ресурс]// Офіційний сайт м. Одеса (сайт). – Режим доступу до ресурсу: <http://www.odessa.ua/ru/acts/committee/33412>

Семко Богдан Олександрович,
*слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Реформування державної виконавчої служби в Україні

Виконання судових рішень є невід'ємною складовою права на справедливий суд та одним із критеріїв, за якими громадяни оцінюють ефективність і спроможність держави дотримуватися своїх обов'язків. Та об'єктивні реалії сьогодення доводять, що на жаль система примусового виконання рішень в Україні потребує вдосконалення.

Україна знаходиться в стані здійснення численних реформ в сфері змін до законодавства, спрямованих на вдосконалення праворегулівних механізмів. А також оптимізації взаємодії органів державного управління, усунення корупційних передумов, збалансування повноважень між владними інститутами та органами місцевого самоврядування.

Одним з кроків вдосконалення законодавства є реформа органів Державної виконавчої служби та процедури виконання рішень судів (в тому числі і судів господарської юрисдикції), як суміжного правового інституту судоустрою та судочинства.

Основною метою процесу реформування органів державної виконавчої служби в Україні є підвищення ефективності діяльності органів державної виконавчої служби, стану примусового виконання рішень, а також виключення можливості подвійного підпорядкування регіональних та територіальних органів державної виконавчої служби: одночасно Департаменту державної виконавчої служби та відповідним регіональним та територіальним управлінням юстиції.

Найбільш суттєвими проблемами в сфері виконання судових рішень є гранично низька частка фактичного виконання судових рішень, відсутність ефективної системи мотивації державних виконавців, системні недоліки у взаємодії державних виконавців з іншими державними та недержавними установами.

Саме для покращення виконання рішень судів, а також інших виконавчих документів у 2005 році відбулося реформування органів ДВС України.

На даний час в Україні склалася катастрофічна ситуація, за якої близько 70 % судових рішень не виконується. Причинами такого стану речей є низька зарплата державних виконавців, які не мають реальної мотивації для нормальної роботи, відсутність чіткого та справедливого розподілу виконавчих проваджень, закритий процес примусового виконання судових рішень, серед законодавчих недоліків – відсутність ефективної електронної взаємодії з іншими органами влади щодо можливостей виявлення майна боржників, мораторії на звернення – стягнення на окремі види майна, заборона виконувати рішення щодо окремих боржників та багато інших факторів.

Сьогодні Україна має унікальний шанс скористатися досвідом, який набули наші найближчі сусіди, зважити на недоліки, помилки, прогалини, неузгодженості, конфлікти норм права та законодавства — з тим, аби перенести в національне законодавство все корисне та апробоване на практиці сусідніми державами, які трошки раніше зважилися засіяти те ж саме правове поле, проте, слід зазначити, що за кордоном виконавче провадження здійснюють різні державні органи та комерційні організації. Таким чином, новели українського законодавства 2005 року, якими ДВС було відділено в єдиний окремий урядовий орган, не мають аналогів у світовій практиці.

У законопроекті «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016 № 1403-19 чітко окреслений порядок набуття професії приватного виконавця, добору кандидатів та отримання ними ліцензії, створення єдиного реєстру боржників з відкритим доступом до його даних. Водночас буде розширено функції програми виконавчого провадження. У майбутньому планується ввести можливість заінтересованим особам надання можливості створення власного віртуального кабінету з усією необхідною для користувача інформацією. Даний законопроект передбачає запровадження в Україні змішаної системи виконання судових рішень за участю приватних виконавців. У результаті реформи стягувач отримає вибір: звертатися до державного чи приватного виконавця судових рішень. Отже змішана система виконання судових рішень за участю приватних виконавців створить здорову конкуренцію в цій сфері.

Список використаних джерел

1. Скомороха Л. В. Державна виконавча служба: історія і сучасність / Л. В. Скомороха, Л. Скомороха // *Право України*. – 2005. – № 8. – С. 94-98.
2. Про утворення урядового органу державного управління у складі Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2005 року № 320 / Кабінет Міністрів України // *Офіційний вісник України*. — 2005. — № 17. — Ст. 907.
3. «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки», Указ Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015 // *Офіційний вісник Президента України*, офіційне видання від 03.06.2015, № 13, стор. 33, стаття 864.

Семчинська Надія Анатоліївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Трансформація функцій держави під впливом процесів глобалізації

Цивілізаційний розвиток породжує нові явища, що мають значний вплив на буття держав, державних утворень, націй, народів та загалом усього світу. Одним із таких

масштабних явищ є процеси глобалізації. Саме це зумовлює підвищений інтерес науковців до осмислення цих процесів, спираючись на особливості розвитку національної держави та зміни світоглядних парадигм в умовах сьогодення. В контексті цього, особливо важливо дослідити вплив глобалізації на державу, державні інститути та їх функції.

Разом з тим, слід відзначити, що дана проблематика є вельми дискусійною, оскільки стосується явища нового, яке перебуває в стані становлення і постійних динамічних змін, значна кількість питань, пов'язаних із глобалізацією, є недостатньо розробленими, підходи до розв'язання багатьох проблем є суперечливими.

Глобалізація – це об'єктивний соціальний процес, змістом якого є дедалі більший взаємозв'язок та взаємозалежність національних економік, національних політичних і соціальних систем, національних культур, а також взаємодія людини й довкілля. В основі глобалізації лежить розвиток світових ринків товарів, послуг, праці й капіталу.

Прискорені темпи передачі інформації, інтеграція національних економік у глобальні фінансові ринки, прозорість кордонів, зростання обсягів міжнародної торгівлі та найголовніше – розширення кола суспільних відносин, що врегульовані на міжнародному рівні, – всі ці фактори поступово роблять держави дедалі більш взаємозалежними (а інколи залежними) від політико - економічних інститутів та сил за межами їхніх кордонів. Трансформація ролі, яку відіграють національні держави у міжнародних відносинах, у формуванні світової політики, зумовлює необхідність ґрунтовного аналізу сучасного стану державного розвитку та перспектив подальшого збереження провідної ролі держави на світовій арені [1].

Науково-теоретичною базою дослідження стали загальнотеоретичні праці таких вітчизняних та зарубіжних науковців, як Р.В. Войтович, С.В. Кухтик, С.С. Алексєєв, Н.Р. Бабаєва, В.М. Бебик, Р.В. Васильченко, Л.Е. Гринин, Т.В. Ігнат'єва, О.Ф. Самойлов та ін.. Водночас вивчення стану розробки теми засвідчує, що вагомі й актуальні напрацювання науковців не вичерпали можливостей дослідження широкого кола питань, що виникають у процесі розвитку держави в умовах глобалізаційних процесів. Зокрема, невирішеними або недостатньо опрацьованими можуть вважатись питання трансформації зовнішніх і внутрішніх функцій держави під впливом глобалізації, розвитку взаємовідносин між державою та громадянським суспільством, проблеми вдосконалення та оптимізації механізму держави, визначення сутності та значення державного суверенітету в умовах глобалізації тощо [2].

Необхідно зазначити, що державний суверенітет в умовах глобалізації має наступні характеристики:

- 1) є надзвичайно важливою та необхідною ознакою держави;
- 2) виражає та реально забезпечує суверенітет народу, нації;
- 3) зазнає певних обмежень під впливом глобалізаційних процесів, проте такі обмеження не призводять до втрати державою суверенітету, до нівелювання такої її ознаки, а лише певним чином впливають на здійснення державної влади (наприклад, обмеження, які застосовуються до держави-члена через вступ до міжнародної організації);
- 4) державний суверенітет існує поряд та залежить від наддержавних утворень (наприклад, Європейський Союз і його окремі держави-члени, які делегували частину своїх повноважень цій організації), наділених певними повноваженнями, які можна охарактеризувати як суверенні.

Глобалізація в сучасних умовах державотворення являє собою сукупність процесів, що впливають на державні інститути, породжуючи їх модернізацію, та зумовлює необхідність об'єднання зусиль національних держав з метою подолання загальнолюдських проблем, негативних процесів та явищ, що відбуваються у світі, та боротьба з якими на рівні окремої держави є недостатньо ефективною.

Перш ніж говорити про трансформацію функцій держави під впливом процесів глобалізації, необхідно розглянути самі функції держави, до яких належать:

- *внутрішні* (економічні, соціальні, екологічні, фінансові, функції розвитку науково-технічного прогресу і культури, функція охорони і правопорядку, функція фінансового контролю);

- *зовнішні* (підтримка взаємовигідного співробітництва з іншими країнами, функція оборони країни, функції по вирішенню глобальних проблем).

Що стосується внутрішніх функцій держави, то їх ознаками є те, що вони: здійснюються в межах території держави; спрямовані на реалізацію внутрішньої політики держави; є основними напрямками внутрішньої діяльності держави; визначають роль держави в житті суспільства; здійснюються у певних формах [3].

Вплив глобалізаційних процесів на внутрішні функції держави можна дослідити, окрема, на прикладі фінансової. Зміст даної функції, на перший погляд, має визначатись виключно державою, без будь-якого зовнішнього втручання. Водночас можна виокремити такі напрями впливу глобалізаційних процесів на фінансову функцію держави: наближення державою власної системи оподаткування до міжнародних стандартів; використання позитивного досвіду інших країн щодо здійснення податкового контролю; зростання кількості розміщених на території держави компаній та представництв та навпаки.

В умовах глобалізації зберігаються основні засади взаємодії держави та громадянського суспільства, проте наявні деякі особливості трансформації їх взаємозв'язків у сучасних умовах: 1) простежується тенденція до формування глобального громадянського суспільства – громадянське суспільство поступово стає дедалі більш незалежним від певної держави, однак основою для формування громадянського суспільства є держава; 2) посилення впливу міжнародних економічних (урядових і неурядових) організацій, транснаціональних корпорацій на державну політику, тому одним із першочергових завдань громадянського суспільства є необхідність своєчасно реагувати на можливі обмеження охоронюваних прав індивідів; 3) значна кількість глобальних проблем (наприклад, екологічні), які не можуть бути вирішені в рамках окремої держави і тому, відповідно, значна відповідальність за пошук способів подолання таких проблем покладається на громадянське суспільство (наприклад, залучення міжнародної природоохоронної організації Грінпіс її осередком в окремій країні); 4) активізація взаємодії інститутів громадянського суспільства та держави перед загальною загрозою збройного конфлікту та гуманітарної кризи [4].

Таким чином, можна визначити основні напрями модернізації механізму функціонування держави в умовах глобалізації:

1) основними напрямками трансформації завдань і функцій державних організацій є: поглиблення взаємозв'язків та співробітництва із аналогічними зарубіжними структурами, виконання зовнішніх зобов'язань держави, участь у міжнародних заходах (культурних, спортивних тощо);

2) нові структурні одиниці механізму держави під впливом глобалізаційних процесів створюються з метою: виконання державою взятих на себе міжнародних зобов'язань, розвитку та поглиблення співпраці з іншими країнами з метою розв'язання найважливіших проблем, створення позитивного іміджу держави на світовій арені;

3) удосконалення роботи державних органів, підприємств, установ, організацій, а також нормативних засад, що врегульовують діяльність цих органів в умовах глобалізації, відбувається шляхом: використання позитивного досвіду роботи організацій інших країн та міжнародних організацій, напрями діяльності яких збіжні з напрямками діяльності вітчизняних органів (установ, організацій); впровадження новітніх технологій, світових досягнень науки і техніки в забезпечення діяльності державних структур; поглиблення та зміцнення зв'язків органів державної влади з інститутами громадянського суспільства;

4) поглиблення взаємодії державних структур із недержавними. [5].

Список використаних джерел

1. Кухтик С. В. Сущность государства в условиях глобализации: теоретико-методологические основы / С. В. Кухтик // *Legea si viata. Revista stiintifico-practica*. – Кишинев, 2014. – № 1/2 (265). – С. 150–153.

2. Алексєєнко І. В. Трансформація інституту національної держави в умовах глобалізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / І. В. Алексєнко. – К., 2007. – 48 с.
3. Васильченко Р. В. Світоглядні трансформації у добу глобалізації як дійсність і теоретична проблема / Р. В. Васильченко // Грани. – 2012. – № 9. – С. 44–46.
4. Войтович Р. В. Вплив глобалізації на систему державного управління : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Методологія та методи соціологічних досліджень» / Р. В. Войтович. – К., 2009. – 36 с.
5. Самойлов О. Ф. Поняття глобалізації: її сутність та теоретичні підходи / О. Ф. Самойлов // Грани. – 2012. – № 7. – С. 117–121.

Сорочинський Олександр Олександрович,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Вплив глобалізаційних процесів на ринок праці України

Складний процес становлення ринкової економіки в Україні супроводжується кризовими явищами, які виявляються у спаді виробництва, зниженні інвестиційної активності, скороченні зайнятості, появі безробіття, що набуває застійного характеру, зниженні життєвого рівня більшості населення.

Наслідками системних економічних трансформацій є радикальні зрушення в структурі зайнятості, яка характеризується як позитивними, так і негативними тенденціями. Становлення ринку праці в Україні як підсистеми ринкової економіки відбувається під впливом загальних глобалізації, а також закономірностей її розвитку на етапі трансформацій і специфічних внутрішніх законів [1, с. 237].

Найважливішою передумовою та складовою частиною формування сучасних соціально-економічних умов в Україні є становлення нового ринку праці як методу регулювання зайнятості, сукупності економічних, організаційних та правових відносин, що складаються з приводу реалізації попиту та пропозицій робочої сили. Зайнятість — це не тільки індивідуальне право людини на працю, а й колективна економічна необхідність. Робоче місце — це не побічний продукт економічного розвитку.

Економічний, соціально-політичний, культурний розвиток людства в останній чверті ХХ ст. відбувається під знаком глобалізації. Її економічна складова пов'язана насамперед із джерелами, факторами, формами господарського поступу.

Нині глобалізація стає постійно діючим фактором майже всіх сфер внутрішнього і міжнародного економічного життя. В значній мірі торкнулася глобалізація і ринку праці як світового так і українського.

Вплив процесів глобалізації на стан ринку праці наочно простежується на прикладі нашої країни, де реальністю є «вимивання» з національного ринку праці робочих місць з високим і середнім «освітнім рівнем», створення робочих місць, що погіршують професійну структуру зайнятості, утруднення перспектив зайнятості в галузях, які можуть і мають стати пріоритетними, зростання незатребуваності накопиченого людського капіталу тощо.

Фактором, який все більш могутньо регулює зайнятість у сучасному світі, є глобалізація економіки, яка виражається у рості світової торгівлі, міграції капіталу, практично одночасному впровадженні технічних нововведень у різних країнах. Глобалізація економіки супроводжується ростом взаємозалежності як економік в цілому, так і таких їхніх частин як фінансові ринки, збільшенням спекулятивних валютних потоків між державами, незбалансованістю торгових і в цілому платіжних балансів окремих країн. Усе це в сукупності

різко обмежують можливість державного регулювання макроекономічних процесів на національних рівнях.

Особливо це стосується політики зайнятості, вплив глобалізації на яку приводить до двох негативних наслідків: нерівномірному розподілу ефекту глобалізації між країнами і перерозподілу доходів всередині країн. Глобалізація підсилює існуючу глибоку диференціацію в продуктивності праці, доходах, матеріальному добробуті, що зашкоджує рівності можливостей працівників різних країн на ринку праці. В результаті у 2014 році 30 % світової робочої сили (близько 820 млн. чоловік) були безробітними або не цілком зайнятими, у промислово розвинених країнах приблизно 35 млн. чоловік не мають роботи [2, с. 35-42].

Різні грані глобалізації, зокрема, дерегулювання ринків праці, приватизація державних підприємств і лібералізація міжнародної торгівлі і фінансів зробили значний вплив на світ праці: у багатьох країнах ми спостерігаємо процес інформатизації економіки і, отже, дезінтеграцію трудових відносин і погіршення умов праці; вражаючий прогрес, досягнутий інформатизаційними і комунікаційними технологіями, дає можливість все більшому числу людей виконувати роботу вдома; стратегія передачі частини своїх функцій іншим підприємцям, здійснюється багатьма компаніями з метою зниження виробничих витрат підсилює феномен «завуальованих трудових відносин», що означає повторне прийняття на роботу або звільнення працівників як «незалежних» субпідрядників, що не мають прав ні на які соціальні виплати і допомоги.

Серед основних форм впливу глобалізації на зайнятість населення слід виділити наступні [3, с. 22]:

- визнання міжнародних норм та імплементацію їх у національне законодавство;
- вплив та регулювання міжнародного ринку праці;
- міграції та мобільність населення світу;
- формування людського капіталу та підвищення продуктивності праці.

Найефективнішою політикою зайнятості робить її орієнтація на забезпечення максимальної мобільності робочої сили. Професійна мобільність передбачає готовність працівника при необхідності змінити місце роботи і навіть освоїти нову для себе професію. Вона пов'язана з наявністю у працівників додаткових професій, мірою їх освоєння, якісною базовою теоретичною підготовкою (як умовою швидкого освоєння нової професії), мотивацією, спрямованою на зміну видів трудової діяльності.

Враховуючи сучасні тенденції на ринку праці у зарубіжних країнах Україна в умовах глобалізації з метою регулювання зайнятості населення повинна вжити наступні заходи.

У контексті глобалізації має бути переглянуто існуючі погляди щодо потреби обмеження впливу держави на економіку ринкового типу. Не можна погодитися з тим, що глобалізація світової й зростання відкритості національної економіки призводять до зниження ролі державних інститутів та їхнього регулюючого значення.

Зміни, що мають відбутися в діяльності нашої держави за умов глобалізації, пов'язані не з применшенням її абсолютної ролі, а реструктуризацією напрямів її впливу на соціально-економічні процеси. Зростатиме участь держави у підвищенні конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників, розвитку потрібної для цього інфраструктури — науки, засобів зв'язку, фінансових інститутів тощо.

Список використаних джерел

1. Березюк Р. А., Шиманська О. А. Глобалізація і проблеми трудової міграції // Вісник ТАНГ. — 2012, № 8. — С. 234 — 243.
2. Василенко В. М. Оцінка впливу глобалізації на економічне зростання країни / В. М. Василенко // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія : Економічна. — 2014. — № 69. — С. 35—42.
3. Пухлій В. Т. Соціальні наслідки глобалізації в Україні. — К. : Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади, 2014. — 22 с.

Черний Богдан Борисович,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при президентіві України

Проблеми розвитку відновлюваної енергетики в Україні

Енергетичною стратегією України до 2030 року визначено, що освоєння альтернативної енергетики слід розглядати як важливий фактор підвищення рівня енергетичної безпеки та зниження антропогенного впливу енергетики на довкілля.[3] Масштабне використання потенціалу альтернативної енергетики в Україні має не тільки внутрішнє, а й значне міжнародне значення як вагомий чинник протидії глобальним змінам клімату планети в цілому, покращання загального стану енергетичної безпеки Європи, зокрема. Тому шляхи та напрями стратегічного розвитку альтернативної енергетики в нашій країні повинні сприяти солідарним зусиллям Європейської спільноти у галузі енергетики та відповідати основним принципам Зеленої книги «Європейська стратегія сталої, конкурентоздатної та безпечної енергетики» (Брюссель, 8.3.2006. COM(2006) 105).[2] Окрім цього, в Стратегії зазначено, що освоєння нетрадиційних і поновлювальних джерел енергії необхідно розглядати як найважливіший фактор підвищення рівня енергетичної безпеки і зниження антропогенного впливу енергетики на довкілля. Масштабне використання потенціалу нетрадиційних джерел енергії має не лише внутрішнє, але й важливе міжнародне значення як вагомий фактор протидії глобальним змінам клімату на планеті, покращення загального стану безпеки Європи. Стратегія передбачає, що розвиток відновлювальних джерел енергії забезпечить значний ефект скорочення використання традиційних джерел енергії, викидів шкідливих та парникових газів, покращить загальний екологічний стан навколишнього середовища.

Але, не дивлячись на достатньо динамічний розвиток нормативно-правової бази по розширенню використання джерел альтернативної енергії, розвиток альтернативних джерел енергії до 2009 був достатньо повільним. Більшість установок альтернативних джерел енергії будували приватні компанії та господарства. Держава сприяла цьому на законодавчому рівні, однак сама не здійснювала капіталовкладень для будівництва установок відновлювальних джерел енергії.

2009 рік можна назвати визначальним і переломним у розвитку альтернативних джерел енергії в Україні. Верховна Рада України ухвалила Закону про "Про внесення змін до деяких законів України" (щодо стимулювання використання альтернативних джерел енергії". Зазначеним законодавчим актом були введені революційні нововведення по запровадженню в державі "зеленого" тарифу на електричну енергію, отриману з альтернативних джерел з використанням енергії вітру, сонця, біомаси, а також вироблену малими гідроелектростанціями. Згідно з законом вся електрична енергія в країні, вироблена з відновлюваних джерел енергії, може коштувати у кілька разів дорожче, ніж отримана у традиційний спосіб (розщепленням урану, спалюванням імпортного газу чи вугілля).

Адже будівництво сучасної сонячної або віetroвої електростанції вимагає багатомільйонних інвестицій. Вони без введення спеціального тарифу не окупилися б навіть за 50 років. Тобто, держава запровадила спеціальний тариф розвитку альтернативних джерел енергії. Вартість однієї кВт/год для кожного окремого виду електроенергії, виробленої з альтернативних джерел, щомісяця встановлюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики. Розмір "зеленого" тарифу вираховується за формулою: роздрібний тариф, встановлений для споживачів другого класу (тобто юридичних осіб), помножений на "зелений" коефіцієнт.[7]

Водночас, запровадження зеленого тарифу та встановлення спеціальних пільгових режимів оподаткування не призвели до суттєвого збільшення інвестицій та бурхливого розвитку альтернативної енергетики в Україні. На кінець 2011 року частка нетрадиційних

відновлювальних джерел енергії в енергетичному балансі країни становить лише 7,2%[7]. А тому зазначена ситуація потребує змін шляхом проведення в державі відповідної енергетичної політики спрямованої на забезпечення виконання тих показників, які визначені Енергетичною стратегією України до 2030 року щодо розвитку альтернативної енергетики.[5]

Відповідно до Нового енергетичного плану ЄС, затвердженого Європейським Парламентом у 2007 році, внесок відновлювальних джерел енергетики в загальне енергоспоживання повинен скласти 20% до 2020 року.

Основними принципами державної політики в сфері альтернативних джерел енергії, перш за все, є:

- збільшення об'ємів виробництва і споживання енергії;
- покращення місцевого і глобального стану навколишнього середовища.[8]

Україна має хороші природно-кліматичні умови для розвитку альтернативної енергетики. Однак розвиток цієї галузі, як на державному рівні, так і з залученням інвестицій і технологій наповнюється на ряд проблем які стосуються, як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів. Розвиток на Україні сонячної енергетики, а також приплив інвестицій і передових технологій стримує непрозорість українського ринку. Про це заявили учасники круглого столу "перспективи розвитку сонячної енергетики України", що відбувся 29 березня організованого в Києві японською компанією Sharp.

Не дивлячись на достатньо динамічний розвиток нормативно-правової бази по розширенню використання джерел альтернативної енергії, розвиток альтернативних джерел енергії до 2009 був достатньо повільним. Більшість установок альтернативних джерел енергії будували приватні компанії та господарства. Держава сприяла цьому на законодавчому рівні, однак сама не здійснювала капіталовкладень для будівництва установок відновлювальних джерел енергії.[10]

Свої бачення висловив посол Японії в Україні Ідзава Тадеші, виділивши Україну серед європейських країн, яка викликає інтерес у іноземних інвесторів. Він привітав введення українським урядом "зеленого" тарифу на електроенергію і підписання з низкою країн угоди про "зелені" інвестиції. Водночас наголосив, що головною перешкодою для припливу передових технологій сонячної енергетики посол вважає "відсутність належних умов для ведення бізнесу іноземними компаніями".

Одною з головних проблем розвитку альтернативної енергетики в Україні на даний час являються низька вартість закупівлі одиниці (кВт) електроенергії державою у суб'єкта господарської діяльності. Ще на період 2010 року 1 кВт електроенергії за встановленим «зеленим тарифом» складав близько 8грн., на сьогоднішній день він складає від 3,2грн. до 5,34грн., в залежності від способу її вироблення.

З одного боку розвиток альтернативної енергетики йде згідно енергетичної стратегії України, де вказується ціна на закупівлю державою електроенергії згідно встановленого тарифу на кожен період часу. Проте нігде не йде мова про те що курс гривні на період 2016р. в порівнянні з 2010р. знизився втричі.

З 2015р. спостерігається стрімке підвищення цін на енергоресурси, причиною якого попри всіх подій спричинено нестабільністю курсу валюти.

Тому було б доцільно зробити перерахунок ціни на закупівлю енергопродукту державою в приватних домогосподарств. Що в свою чергу повинно дати значний поштовх розвитку альтернативної енергетики в країні.

Список використаних джерел

1. Тижневик «Дзеркало тижня» №47, 18.12.2010, «Отримати свою частину зеленого пирога», А.Святненко, В.Власов.
2. Закон України «Про енергозбереження» від 01 липня 1994 року (№74/94-ВР).
3. Закон України «Про альтернативні джерела енергії» від 20 лютого 2003 року (№555IV).

4. Енергетична стратегія України на період до 2030 року, затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 року №145-р.
5. Постанова Національної комісії регулювання електроенергетики України від 22 січня 2009 року №32 «Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності».
6. Закон України «Про електроенергетику» від 16 жовтня 1997 року (№575/97-ВР).
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 травня 2000 року №755- «Про утворення державного підприємства «Енергоринок»».
8. Збірник матеріалів II-го Всеукраїнського з'їзду екологів з міжнародною участю. «Аналіз сучасного стану альтернативної енергетики та рекомендації по екологізації паливно-енергетичного комплексу України». Петрук В.Г., Коцюбинська С.С., Мацюк Д.В.
9. План дій по Біомасі для України (електронна версія на вересень 2009 р.). – Доступний з http://esco-ecosys.narod.ru/2012_2/art137.pdf.
10. Нетрадиционная экология. Вызовы децентрализованного энергоснабжения России. Л.К.Малик (Электронный ресурс). – Доступний з http://search.forums.ng.ru/energy/2011-10-11/11_ecology.html.

Шатайло Анна Олександрівна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Система управління персоналом і управління людськими ресурсами в умовах децентралізації влади

Стажування тривало з 04 липня 2016 року по 26 серпня 2016 року відповідно до Положення «Про стажування», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2013 року № 255. Термін проходження стажування становив 8 тижнів. Метою мого стажування було дослідження проблем пов'язаних з управлінням персоналом і управлінням людськими ресурсами в умовах децентралізації влади.

Стажування проходило у відділі у справах інвалідів, ветеранів війни та надання пільг управління праці та соціального захисту населення Департаменту охорони здоров'я та соціального захисту населення Одеської обласної державної адміністрації.

На першому етапі стажування звернула увагу на необхідність удосконалення системи управління людськими ресурсами на державній службі.

Державна служба в Україні зазнає сьогодні надзвичайно глибоких перетворень, що зумовлено, насамперед, європейським вибором Української держави. Це підвищує рівень вимог до вітчизняних державних службовців, породжуючи все більшу кадрову кризу в системі державного управління та місцевого самоврядування. Адекватною відповіддю на нові виклики часу має бути реформування кадрової політики та системи кадрової роботи на державній службі. Важливими складовими цього процесу повинні стати професіоналізація управління персоналом в органах державної влади та місцевого самоврядування й істотне підвищення ролі таких структурних підрозділів, як кадрові служби.

Управління персоналом у теорії та практиці менеджменту організації традиційно розглядається як комплекс заходів, спрямованих на створення ефективної організації, спроможної вирішувати завдання діяльності. На відміну від традиційних підходів до управління персоналом, управління людськими ресурсами розглядає питання управління у більш широкому розумінні, як стратегічний розвиток організації, основною метою якого є не тільки підвищення ефективності праці, але й сприяння самореалізації кожного працівника.

Крім зазначеного, управління людськими ресурсами значну увагу приділяє розвитку організаційної (корпоративної) культури, навчанню персоналу, мотивації праці робітників.

Суть управління людськими ресурсами полягає у ставленні до людей як до конкурентної цінності, яку слід спрямовувати, мотивувати, розміщувати й розвивати разом з іншими ресурсами з метою безпосереднього сприяння досягненню стратегічної мети. Це визначення вдало відтворює істотність зв'язку між управлінням людськими ресурсами й цілями організації. Людські ресурси слід використовувати для задоволення потреби здійснення організацією свого призначення, а не просто заповнення вакансії.

Основною метою управління людськими ресурсами є поєднання ефективного навчання персоналу, підвищення кваліфікації та трудової мотивації для розвитку здібностей працівників і стимулювання їх до виконання функцій більш високого рівня.

Невирішені раніше частини загальної проблеми управління людськими ресурсами органів державного управління та місцевого самоврядування України полягають у тому, що у практичній діяльності інституту державної служби досить мало уваги приділяється управлінню людськими ресурсами на рівні організації (установи) в тому розумінні, яке характерне для світового менеджменту.

Таким чином використання теорії та практики управління людськими ресурсами може значно вплинути на підвищення ефективності діяльності органів державного управління, підвищити престижність та привабливість праці державного службовця.

Список використаних джерел

1. Нижник Н. Управлінець ХХІ століття: організатор чи термінатор? / Н. Нижник, Л. Пашко // Соц. психологія. – 2005. – № 5 (13). – С. 28–37.
2. Цуруль О. А., Менеджмент у державних організаціях, 2002, КНЕУ.
3. Лытов Б. В. Государственная служба: управленческие отношения : учеб. пособие / Б. В. Лытов. – М. : Изд-во РАГС, 2006. – 154 с.

Шуляк Галина Ігорівна,

*слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

Міграційна політика та міграційні процеси в Україні

В умовах глобальної інтенсифікації міграційних процесів, включення населення України до міжнародних переміщень - необхідність ефективного державного регулювання в цій сфері зростає. Воно є передумовою використання позитивного потенціалу міграції з метою розвитку, мінімізації її негативних наслідків, забезпечення прав і свобод мігрантів та усього населення. У зв'язку з цим удосконалення міграційної політики має бути одним із напрямів реформ.

Внаслідок того, що Україна одночасно є країною походження, призначення та транзиту мігрантів, ареною різнохарактерних, різноспрямованих та різномасштабних міграційних потоків, забезпечення державного регулювання у сфері міграції стає складним завданням, потребує комплексного, системного підходу, належного фінансування, кадрового та наукового забезпечення.

У перші роки після здобуття Україною незалежності завдяки масовій репатріації українців, кримських татар, вихідців з України інших національностей - населення країни зростало, незважаючи на негативні показники природного відтворення. Проте, в подальшому внаслідок низки об'єктивних та суб'єктивних причин потік імміграції суттєво зменшився, натомість Україна зазнала втрат власного населення в результаті еміграції за кордон, що

прискорює процеси депопуляції та старіння населення.

Масового характеру, особливо в прикордонних регіонах, набрав виїзд українців за кордон з метою працевлаштування. Частково він відбувається у формі сезонної, циркулярної трудової міграції, спрямованої здебільшого до сусідніх держав, проте частково призводить до тривалого, багаторічного перебування працівників за кордоном, переважно у більш віддалених країнах, поступового перетворення тимчасової трудової міграції на переселенську.

Трудова міграція, що є найбільш масовим міграційним потоком, справляє неоднозначний вплив на українське суспільство. З одного боку, вона зменшує напругу на ринку праці, сприяє підвищенню добробуту багатьох сімей, є джерелом валютних надходжень та нематеріальних трансферів нових знань та досвіду, які можуть сприяти розвитку країни, проте з іншого, - спричиняє дефіцит працівників в деяких галузях та регіонах, негативно позначається на сімейних стосунках, вихованні дітей, рівні народжуваності; заробітки мігрантів, спрямовані на споживання, провокують підвищення цін, інфляцію, зростання імпорту.

До найбільш гострих проблем, пов'язаних з трудовою міграцією, належить нелегальне працевлаштування значної частини українських працівників за кордоном, що спричиняє неналежний захист їхніх трудових та людських прав, соціальну незахищеність. Це також лягає додатковим тягарем на систему соціального захисту країни, оскільки члени сімей мігрантів вдома, а також і самі мігранти після повернення користуються гарантованими соціальними послугами, хоча відповідних соціальних внесків не робили.

Серйозні ризики пов'язані з еміграцією висококваліфікованих спеціалістів та молоді, у тому числі й унаслідок неповернення на Батьківщину після отримання освіти за кордоном. Тим більше, що і на Заході, і на Сході низка країн призначення розробили і здійснюють політику залучення висококваліфікованих іммігрантів, молодих спеціалістів з числа іноземних студентів. Натомість в Україні втрата цих категорій працівників негативно позначається на віковій та освітньо-кваліфікаційній структурі робочої сили, може гальмувати економічне зростання.

В умовах антитерористичної операції та економічної кризи є підстави для припущення щодо наростання еміграції, зростання мотивації до працевлаштування за кордоном та трансформації тимчасової трудової міграції на постійну, об'єднання сімей мігрантів у зарубіжних державах, водночас із збільшенням неврегульованого сегменту української еміграції за кордоном. Це може призвести до погіршення становища українців у зарубіжних державах, остаточну втрату для України багатьох мігрантів та їхніх нащадків, значне зменшення обсягів валютних надходжень від мігрантів.

Попри серйозні виклики, спричинені масовою трудовою міграцією, держава залишається пасивною у справі повернення працівників-мігрантів та сприяння їх реінтеграції в українське суспільство, заохочення переказів їхніх заробітків на Батьківщину та їх ефективного використання.

Недостатньо використовується могутній економічний та інтелектуальний потенціал і старих, і нових, тобто тих, що склалися внаслідок трудової міграції, діаспор, здатних за умов належної державної підтримки та конструктивної співпраці бути провідниками інтересів України за кордоном, сприяти розвитку міжнародних торгово-економічних та культурних зв'язків.

Україна вважається країною підвищеного міграційного ризику, пов'язаного з виїзною міграцією громадян України, втім реальні ризики містяться переважно не в площині високого міграційного потенціалу країни, а в низькій готовності держави сформулювати та втілити цілісну, сучасну, інституційно та нормативно забезпечену міграційну політику.

Список використаних джерел

1. Постанова Кабінету Міністрів № «Про утворення Державної міграційної служби України» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/643-2009-%D0%BF>

Яровенко Анатолій Валерійович,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАКДУ при Президентіві України

Проблеми культурної політики держави на регіональному рівні

Сьогодні українське суспільство переживає непростий момент своєї історії: на наших очах відбувається формування політичної нації, яка є конституюючим елементом держави. Одним з головних інструментом цього процесу виступає культура. Як вихідна умова існування нації, її самобутності та запорука національної безпеки, культура завжди потребує ретельної уваги з боку держави. Враховуючи актуальність питання, наголошуємо, що сьогодні Україна потребує інноваційної моделі розвитку культури, яка базуватиметься на комплексній програмі державної культурної політики.

Така програма, заснована на ідеології конкретних дій, конкретних термінів і персональної відповідальності, повинна базуватися на впровадженні національної ідеї в усі ланки суспільного життя: економіку, політику, освіту. Адже будь-які економічні моделі, соціально-культурні, освітні проекти можуть розроблятися виключно на основі ментальності нації і регіональної специфіки. Ми повинні виховувати національну інтелектуальну еліту, яка буде спроможна утвердити Україну у світовому економічному, політичному, культурному просторі як сильну, незалежну, економічно процвітаючу державу.

Культура є активною формою всіх відносин людей і соціальних груп у суспільстві, «мотором» змін в суспільному житті. Сучасні наукові дослідження показують, що всі процеси у суспільстві, в тому числі економічні, мають культурну мотивацію і є складовими «культурної екології». Існують американська, японська, французька, турецька і інші економічні моделі. Можна навести багато прикладів, коли ми запозичали певні «економічні зразки» на Заході, а у нас вони не тільки не приживалися, а й давали зворотній ефект. Це є культурна проблема, і в цьому плані ми кажемо про ментальність і національну економіку.

Звідси випливає необхідність створення таких економічних, соціальних, правових механізмів підтримки культури, які можуть працювати в «автоматичному» режимі. Ми повинні закласти довготривалий ринково-демократичний ефект в функціонуванні і розвитку національної культури, зробити культуру незалежною від суб'єктивного фактору — від бажань якогось чиновника, зміни міністрів чи віце-прем'єрів... Законотворення повинно ґрунтуватися на об'єктивному науковому аналізі і моделюванні соціально-культурних процесів.

Щодо фінансового забезпечення культурної політики держави, то фінансування повинно бути обґрунтованим, під конкретні культурні програми, з прорахованием економічним ефектом. Гучні мистецькі акції, які виснажують бюджет і не сприяють позитивним змінам в житті суспільства — не є культурною політикою, а лише її ерзацем. В центрі уваги держави повинні бути культурні і освітні програми для дітей та молоді, програми культурного будівництва на селі, інформатизації культури, підтримки обдарованої молоді в галузі мистецтва, науково-технічної творчості, програми розвитку внутрішнього туризму, будівництва екологічно чистих зон відпочинку, рекреації, парків. Такі програми повинні бути позбавлені декларативності, бути конкретними і мати науково обґрунтований культурний ефект - тільки у цьому випадку вони можуть фінансуватись. Результати мають бути прозорими, з обґрунтуванням кожної затраченої копійки.

Головним інвестором, безумовно, повинна бути держава, хоча велике значення надається іншим джерелам фінансування. Щодо власне державного регулювання, то воно, на нашу думку, повинно полягати у розробці загальнополітичної лінії культурної політики, правової, економічної підтримки культури, координації дій, контролі і аналізі отриманих результатів, витрачених коштів. З іншого боку, держава також повинна відстоювати свої позиції в культурі. Державна культурна політика передбачає врахування самого широкого спектру факторів - соціальних, економічних, політичних, правових відносно тих завдань, які повинні бути вирішені в галузі культури.

Повною мірою це стосується й реалізації культурної політики держави на місцях. Головною метою державної регіональної політики повинна бути інтеграція регіонів у єдиний український духовний, гуманітарний, політичний та економічний простір при збереженні регіонального різноманіття. Ключовою умовою її реалізації і є виважена культурна політика держави на регіональному рівні.

Ясніцька Вікторія Олександрівна,
слухачка 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Особливості проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування

Державна служба є ключовим елементом системи державного управління, від ефективного функціонування якого залежить додержання конституційних прав і свобод громадян, послідовний і сталий розвиток країни.

Поняття «спецперевірка» вже давно увійшло у вжиток державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування і донедавна не потребувало додаткових обговорень. Але ця процедура, яка регулюється Законом України 14.10.14 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції» та постановою КМУ від 25.05.15 р. № 171 «Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Згідно з Порядком спецперевірка проводиться стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком (крім випадків, передбачених законодавством), у тому числі щодо відомостей, поданих особисто.

Відповідно до Порядку спецперевірки підлягають відомості щодо наявності судового рішення, що набрало законної сили, згідно з яким особу притягнуто до кримінальної відповідальності, в тому числі за корупційні правопорушення, а також наявності судимості, її зняття, погашення; факту, що особа піддана, піддавалася раніше адміністративним стягненням за пов'язані з корупцією правопорушення; достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; наявності в особи корпоративних прав; стану здоров'я (в частині перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я), освіти, наявності наукового ступеня, вченого звання; відношення особи до військового обов'язку; наявності в особи допуску до державної таємниці (якщо такий допуск

необхідний згідно з кваліфікаційними вимогами до певної посади) та поширення на особу передбаченої Законом України «Про очищення влади» заборони займати відповідну посаду.

Спецперевірка проводиться за письмовою згодою претендента на посаду на її проведення за формою згідно з додатком 1 до постанови № 171, яка подається разом із заявою про призначення. У разі конкурсного добору згода подається протягом 3 днів з дати одержання кандидатом повідомлення про результати конкурсу.

У разі ненадання згоди претендента на посаду спеціальна перевірка не проводиться і питання про призначення на відповідну посаду не розглядається. Порядком встановлено строк, у який має спецперевірка бути проведена, термін встановлено 25 календарних днів з дати надання згоди на її проведення.

Довідка про результати спецперевірки додається до документів, поданих претендентом на посаду, або особової справи, якщо прийнято рішення про його призначення (обрання) на посаду. Документи, що подані претендентом на посаду для проведення спецперевірки, у разі призначення (обрання) його на посаду передаються для зберігання в особовій справі, а в разі відмови у призначенні (обранні) на посаду повертаються претендентові на посаду під розписку.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 25.05.15 р. № 171 «Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» спецперевірка не проводиться щодо: кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України, депутатів Верховної Ради АР Крим, місцевих рад та на посади сільських, селищних, міських голів; громадян, які призиваються на військову службу за призовом осіб офіцерського складу та військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або залучаються до виконання обов'язків за посадами, передбаченими штатами воєнного часу; претендентів, які перебувають на посадах у державних органах, органах влади АР Крим, органах місцевого самоврядування та призначаються в порядку переведення чи просування по службі на посади в межах того ж органу або призначаються в порядку переведення на посади в інших державних органах, органах влади АР Крим, органах місцевого самоврядування; претендентів, які перебувають на посадах у державних органах, органах влади АР Крим, органах місцевого самоврядування, що припиняються, та призначаються в порядку переведення на роботу до інших органів, до яких переходять повноваження та функції органів, що припиняються та осіб під час розгляду питання про включення їх до списку народних засідателів або присяжних.

Проходила стажування на посаді головного спеціаліста з питань персоналу апарату Ширяївської районної державної адміністрації. Аналізуючи проведення спецперевірки в Ширяївській районній державній адміністрації, помітила певні недоліки з організаційних питань та проблеми кваліфікованих кадрів; щоб уникнути проблем потрібно внести зміни до організаційної структури Ширяївської районної державної адміністрації на основі функціонального обстеження використовуючи матриці 7 S.

Список використаних джерел

1. Закон України від 14.10.2014 р. №1700-VII «Про запобігання корупції».
2. Указ Президента України від 25.01.2012 р. № 33/2012 «Про Порядок організації проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.11.98 р. № 1893 «Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять службову інформацію» (зокрема, пункти 26, 27 Інструкції в частині пересилання запитів до заінтересованих органів для проведення спеціальної перевірки).

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.15 р. № 171 «Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Яценко Алла Сергіївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

Реалізація державної політики щодо охорони дитинства на регіональному рівні

Згідно положення про стажування слухачів Національної академії державного управління при Президентіві України в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 р. № 486 (зі змінами) стажування є невід’ємною складовою частиною програми підготовки в Національній академії магістрів за спеціальностями галузі знань «державне управління».

Стажування слухача у системі державної служби – це навчання в органах державної влади та місцевого самоврядування на конкретній посаді державного службовця з метою використання отриманих під час навчання знань, вмінь та навичок на практиці, співвідношення теоретичних і практичних аспектів та напрацювання відповідних висновків, підготовки державного службовця до заміщення конкретної посади, здобуття та накопичення передового досвіду управлінської діяльності, вироблення стратегічної програми майбутньої службової діяльності та конкретних планів найближчих дій, випробування державного службовця з погляду доцільності та можливості його просування по службі після закінчення навчального закладу.

Стажування в управлінні у справах сім’ї, молоді та спорту Одеської обласної державної адміністрації (далі – Управління), яке відбувалося згідно з індивідуальним планом стажування, суттєво допомогло апробувати здобуті під час навчання в ОРІДУ НАДУ при Президентіві України теоретичні знання у сфері публічного управління на практиці, сформулювати новий погляд на реалізацію управлінської діяльності на рівні Управління.

Зокрема, можна констатувати, що на сьогодні Управління чітко виконує основне із своїх завдань – реалізацію державної політики щодо охорони дитинства, розробку і здійснення цільових регіональних програм соціального захисту та поліпшення становища дітей Одещини з урахуванням змін чинного законодавства у сфері гуманітарної політики.

Загалом, проведення державної політики щодо охорони дитинства, розробку і здійснення цільових загальнодержавних програм соціального захисту та поліпшення становища дітей, підтримки сімей із дітьми, координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади у цій сфері забезпечує Кабінет Міністрів України. Щорічно Кабінет Міністрів України звітує Верховній Раді України про стан демографічної ситуації в Україні, становище дітей та тенденції його змін у ході впроваджених соціально-економічних перетворень [1].

Державна політика у сфері оздоровлення та відпочинку дітей ґрунтується на таких принципах:

- рівність прав кожної дитини на оздоровлення та відпочинок;
- визнання пріоритетним у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування здійснення заходів, спрямованих на зміцнення здоров’я дітей шляхом організації оздоровлення та відпочинку;
- створення оптимальних умов для безпечного та ефективного перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Чинне законодавство чітко окреслює категорію дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, а саме: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, бездоглядні та безпритульні діти, діти-інваліди; діти, потерпілі від наслідків Чорнобильської катастрофи, діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних і малозабезпечених сімей; діти, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків; діти, які перебувають на диспансерному обліку; талановиті та обдаровані діти - переможці міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських, районних олімпіад, конкурсів, фестивалів, змагань, спартакіад, відмінники навчання, лідери дитячих громадських організацій; дитячі творчі колективи та спортивні команди, а також діти працівників агропромислового комплексу та соціальної сфери села [2].

Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» щодо оздоровлення дітей учасників бойових дій, дітей, один із батьків яких загинув у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи» (законопроект № 2788-д).

Так, документом встановлено, що перелік дітей, **які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, доповнюється також дітьми осіб, визнаних учасниками бойових дій** відповідно до п. 19 ч. 1 ст. 6 Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного в період участі в АТО, діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту, **діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи** [3].

Крім цього, **фінансування послуг** із оздоровлення та відпочинку вищеперерахованих дітей здійснюється **за рахунок** коштів державного та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел [4].

Аналіз конкретних заходів, які були проведені Управлінням протягом червня-серпня 2016 р. з урахуванням всіх вищезазначених змін у чинному законодавстві, підтверджує той факт, що держава приділяє значну увагу для забезпечення дітей соціально-незахищених категорій послугами оздоровлення та відпочинку як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III (зі змінами) // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
2. Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» від 04.09.2008 № 375-VI (зі змінами) // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/375-17>
3. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>
4. Веб-сайт Верховної Ради України // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/113584.html>

УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТАХ

*Львова Єлизавета Олегівна,
к.ю.н, доцент, доцент кафедри
права і законотворчого процесу
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України*

Участь у міжнародних проектах як важлива складова прискорення реформ в сфері професіоналізації кадрового складу органів публічної влади

Умовою сьогодення для професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, аспірантів, слухачів та студентів у всьому світі стала участь в міжнародних проектах як невід'ємна складова академічної мобільності. Робота в міжнародних проектах надає можливість спілкування з видатними професорами та досвідченими спеціалістами у відповідній галузі. Отримані знання допомагають учасникам продовжити професійну кар'єру як на батьківщині, так і за кордоном.

З метою прискорення реформування публічного управління та адміністрування в Україні особливого значення набуває створення необхідних умов для удосконалення професійного досвіду і компетентностей державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Це можна досягти шляхом участі зазначених службовців в міжнародних проектах задля вивчення кращих практик державного управління країн світу та обміну думками з іноземними колегами.

Варто зауважити, що для участі в міжнародних проектах необхідно мати знання в сфері правового, економічного та політичного устрою Європейського Союзу, США, Великої Британії та інших розвинених держав світу. Окрім цього, треба обов'язково ознайомитись із цивільним законодавством, культурними звичаями та традиціями країни, до якої ви виїжджаєте. Також про вирішення візових та фінансових питань необхідно подбати заздалегідь та обговорити всі можливі варіанти співпраці із стороною, що запрошує.

Особливо варто звернути увагу на те, що особи, які заявляють про бажання взяти участь у міжнародному проекті, одночасно з цим беруть на себе обов'язки сумлінно працювати для досягнення окресленої в проекті мети. Іноземні партнери є зацікавленими в співпраці із кваліфікованими спеціалістами та вимагають від українських співробітників лідерських та аналітичних навичок, швидкості в прийнятті рішень, досвіду роботи в команді та на переговорах, вмінь здійснювати ефективну комунікацію, а також особливо важливими є вміння обґрунтувати власну думку та переконати опонента.

З огляду на Указ Президента України "Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020"" [1], варто зазначити, що закордонні стажування українських фахівців у сфері публічного управління є одним з інструментів процесу реалізації Україною євроінтеграційного курсу та адаптації законодавства України до законодавства ЄС. Рушійною силою створення сприятливих умов євроінтеграційного курсу України є Німеччина. Більшість з програм українсько-німецького співробітництва реалізуються за підтримки Федерального Міністерства закордонних справ Німеччини, Федерального Міністерства освіти та дослідження Німеччини, Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини, Ради Європи та різноманітних фондів (DAAD, GIZ, тощо).[2]

Вже багато років Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України активно підтримує дружні професійні відносини із Вищою школою економіки і права Берлін (м. Берлін, Німеччина).[3] Починаючи з 2012 року, представники ОРІДУ НАДУ при Президентіві України активно беруть участь в Ліпніх школах, семінарах та симпозіумах.

Навесні 2016 року німецькі партнери з Вищої школи економіки та права Берлін та Німецько-української школи управління (м. Берлін, Німеччина) запросили мене приєднатись

у якості експерта до команди фахівців для розробки бакалаврської програми з публічного управління та адміністрування.

Цьому запрошенню передувала моя багаторічна співпраця із професорами Вищої школи економіки та права Берлін (Проф.О.Баллер, М. Боннен та ін.), участь у міжнародних наукових конференціях та симпозіумах, та постійне листування з колегами. До команди експертів увійшли представники з Вищої школи економіки та права Берлін, Німецько-української школи управління, НАДУ при Президентів України та її регіональних інститутів.

Правовими рамками та основними напрямками проекту з розробки бакалаврської програми з публічного управління та адміністрування стали:

- а) освітні стандарти, кваліфікаційні вимоги до бакалаврів публічного управління та адміністрування, основні риси програми,
- б) розробка навчального плану, основні предметні сфери програми, стажування, спеціалізації, тощо.

У рамках зазначеного проекту навесні 2016 року в місті Київ на базі та за участю НАДУ при Президентів України Вищою школою економіки та права Берлін були проведені конференції та інші науково-практичні заходи. Експерти-представники регіональних інститутів НАДУ при Президентів України також взяли активну участь у серії семінарів з розробки бакалаврської програми, що проводились у містах Київ та Харків (Україна), а також в місті Берлін (Німеччина).

Проект стосується науки публічного менеджменту, сучасних європейських практик та є адаптованим до України з урахуванням національної ідентичності.

Необхідною умовою для участі у міжнародних проектах такого рівня є знання іноземних мов (професійний рівень англійської і німецьких мов), а також високий рівень знання законодавства України.

З огляду на це, шановна аудиторіє, я не перестану наполегливо рекомендувати читати літературу з фахових дисциплін на іноземній мові. Так наприклад, читання фахової літератури, що видана англійською мовою, збагатить ваш словниковий запас та покращить ваші фахові знання, що отримані у нашій державі, шляхом аналізу і порівняння різних професійних підходів до явищ та процесів. Це також дасть Вам змогу познайомитись із методикою написання академічних текстів за європейськими стандартами.

Вочевидь, що процеси глобалізації та євроінтеграції неминуче впливають на сучасний ринок праці, який у свою чергу висуває дуже високі вимоги до осіб, що претендують на зайняття посад як в публічній, так і приватній сферах. На сьогоднішній день все більше затребуваними є так звані «м'які навички» (англ. «soft skills»), рівень яких напряму залежить від особистості та індивідуальної сфери застосування.

З огляду на зазначене, участь у міжнародних проектах для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування вбачається як ефективний метод отримання універсальних навичок європейського рівня, нових професійних компетенцій та налагодження сталої мережі контактів з іноземними партнерами.

Список використаних джерел

1. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020"; Стратегія від 12.01.2015 № 5/2015// Електронний ресурс – Режим доступу: <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>>
2. Офіційна сторінка Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні - <<http://www.kiew.diplo.de/>>
3. Офіційна сторінка Вищої Школи Економіки і Права Берлін - <<http://www.hwr-berlin.de/>>

*Албур Валерія Олександрівна,
слухач денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України*

**Досвід участі в стипендіальній програмі «Літня школа в Берліні» за підтримки
Інституту співпраці з країнами Центральної та Східної Європи в галузі державного
реформування м. Берлін, Німеччина**

У період з 05 по 16 червня 2016 року слухачі факультету державного управління Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (ОРІДУ НАДУ) Валерія Албур та Георгій Казанський взяли участь в 8-ій «Літній школі в Берліні» в м. Берлін, Німеччина.

Програму було організовано Берлінською Школою Економіки та Права за підтримки Інституту співпраці з країнами Центральної та Східної Європи в галузі державного реформування.

Крім представників академії учасниками заходу стали 25 студентів з інших вищих навчальних закладів України, що спеціалізуються у сфері права та державного управління.

Основними критеріями для участі у програмі були добре володіння іноземною мовою, чітка мотивація, спеціалізація у правовій сфері та у галузі державного управління.

Метою навчальної подорожі було:

- ознайомлення з ключовими питаннями та принципами демократичної держави, зокрема, Федеративної Республіки Німеччина;
- презентація німецькими викладачами та фахівцями кращих практик у галузі адміністрування та права;
- «культурний обмін» знаннями та досвідом з німецькими студентами;
- відвідування екскурсій з суто фаховим спрямуванням та участь в інформаційних бесідах з менеджерами публічного сектору.

Програмою Літньої школи передбачалося два тижні лекцій, практичних занять, ділових ігор, навчальних візитів до органів влади. Крім того, приймаюча сторона подбала про культурну сторону нашого стажування: були організовані екскурсії з відвідуванням найвизначніших культурних та історичних пам'яток.

Під час стажування в Берлінській Школі Економіки та Права німецькими професорами були проведені лекції за наступною тематикою:

- Legal and administrative culture in Germany and Ukraine (Prof. Dr. Oesten Baller);
- Institutions of European Union (Prof. Dr. Heinrich Bucker- Gärtner);
- Intercultural communication (Prof. Dr. Mechthild Bonnen);
- Police and Security Management (Prof. Dr. Dörte Busch)/
- Під час лекцій німецькі викладачі продемонстрували сучасну методику викладання, критики і обговорення культури студентів.

Одним з найбільш цікавих та корисних заходів була ділова гра «Життя новонароджених під загрозою», в процесі якої учасникам було запропоновано розділитися на підгрупи та сформувати різні інститути влади, кожен з яких виробляв власну стратегію дій.

По закінченню стажування всі учасники отримали сертифікати європейського зразка.

Крім того, в процесі стажування займались популяризацією інституту та запрошували німецьких викладачів та студентів відвідати Одесу та здійснити візит до ОРІДУ НАДУ.

Таким чином, набутий під час Літньої школи в Берліні досвід, слухачі ОРІДУ НАДУ зможуть успішно реалізувати у власній практиці під час надання адміністративних послуг чи впровадження реформ у сфері державного управління.

Ратько Людмила Анатоліївна,
слухач 2 курсу денної форми навчання
факультету державного управління
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Конститутивні засади адміністративно-територіальної реформи Польщі: практичний досвід для України

У період з 18 по 22 квітня 2016 року делегація Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (ОРІДУ НАДУ), до складу якої ввійшли: доцент кафедри європейської інтеграції Кадук Наталія Іванівна, аспіранти Куспляк Галина, Кубрак Олександра, Семенюк Ганна та слухачі 1 курсу факультету державного управління Рогульський Олег, Ратько Людмила, Паламарчук Євгенія, Марченко Катерина, Бондаренко Юлія, Рябоконт Світлана, Василішен Сергій взяла участь у навчальному семінарі «Державне управління в Польщі – завдання та обов'язки». Семінар проводився Національною школою державного управління (KSAP) в місті Варшава, в контексті реалізації Меморандуму про взаєморозуміння з Одеським регіональним інститутом державного управління НАДУ при Президентові України, за підтримки Польсько-Американського Фонду Свободи.

До ключових аспектів тренінгу віднесено питання соціальних і психологічних чинників корупційної складової, підвищення кваліфікації державних службовців, адміністративно-територіального устрою республіки Польща та її становлення як децентралізованої держави на теренах централізованої адміністративної системи Польської Народної Республіки. У цьому контексті систематизація та узагальнення досвіду Республіки Польща, яка у 90-х роках ХХ ст. успішно здійснила адміністративно-територіальну реформу, є надзвичайно цінним для України, оскільки надає можливість простежити комплекс заходів щодо децентралізації державного управління, динаміку перетворень, а також визначити особливості вдосконалення діяльності органів державної влади й місцевого самоврядування [1, ст.231].

На початку семінару делегатів привітали: директор Національної школи державного управління (KSAP) Jan Pastwa, керівник офісу директора (KSAP) Katarzyna Wos та директор програми «Study tours to Poland» Mirosław Skorka. Протягом навчального процесу, у обговоренні питань, зазначених в програмі семінару, брали участь експерти школи, керівник Департаменту з питань адміністрації та державного управління, радник Голови Канцелярії Прем'єр-Міністра Освіти, Заступник директора Департаменту координації ЕУ фондів Міністерства економічного розвитку, Заступник директора Управління Маршала Мазовецького Воєводства, професор права Ягеллонського університету, радник директора школи (KSAP) та громадські діячі. Викладення матеріалу здійснювалось у формах обговорення, «мозкового штурму», семінарів та лекцій на високому рівні, а інформація, зазначена у виступах лекторів є корисною і актуальною для пошуку власних шляхів впровадження отриманих знань.

Здійснивши аналіз підходів до реформування адміністративно – територіального устрою в Україні на сучасному етапі її розвитку та в ретроспективі, ознайомившись із проведення подібних перетворень в Польщі, можна зробити наступні висновки:

1. Реалізувати адміністративно-територіальну реформу одномоментно - справа нереальна. Цей процес має відбуватись поетапно і починати його треба знизу - рівень села, району. На цьому етапі кроїти межі областей просто небезпечно. Це треба буде робити в перспективі, готуючи для цього необхідну базу. Зокрема, нам видається, що серйозним економічним обґрунтуванням вироблення оптимальної моделі мережі обласних адміністративних одиниць може послужити соціально- економічне районування України.

2. Для успішної реалізації адміністративно-територіальної реформи треба провести дуже серйозну підготовчу роботу. В першу чергу нам треба знати, в що обійдеться ця реформа. А це немалі кошти. Польща витратила 10 млрд. дол. Тому нам треба добре прорахувати всі

витрати, визначити реальні джерела їх фінансового покриття, оцінити, чи витримають таке навантаження державний і місцеві бюджети.

3. Без активної роз'яснювальної роботи серед різних верств населення важко буде розраховувати на успіх адміністративно-територіальної реформи, тим більше в рамках тих процедур, які виписані в проекті Закону. Але щоб завоювати прихильність і підтримку людей, їм треба переконливо показати, що дасть реформа. А це можливо тільки через нові повноваження нової влади, бюджет.

4. Реформа адміністративно-територіального устрою має сприяти утвердженню моральних цінностей і духовності, зміцненню суспільного спокою і міжконфесійної злагоди. А раз так, то, здається, ми забули церкву. Адже в церквах, які є в Україні, є також своя територіальна ієрархія, яка вже більш менш сформувалась і прив'язана здебільшого до існуючих адміністративних меж. З цим фактом також треба рахуватись.

Для України адміністративно-територіальна реформа повинна починатися якраз з оптимізації державного управління на місцях, підбору і навчання компетентних управлінців, зі створення бюрократичного класу, які діють за буквою закону [2, ст.196-197].

Незабутнім та пізнавальним було відвідування Сейму Республіки Польща, Президентського палацу, Міністерства економічного розвитку Польщі та Фонду Солідарності, який займається координацією програм підтримки демократії в країнах пострадянського простору. Для делегатів були організовані цікаві екскурсії по місту, візит до Музею історії польських євреїв, Музею - Палацу короля Яна III Собеського у Вілянуві.

Список використаних джерел

1 Піх О.М. Впровадження адміністративно-територіальної реформи в Україні через призму польського досвіду [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://ird.gov.ua/sep/sep20142\(106\)/sep20142\(106\)_231_PikhOM.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20142(106)/sep20142(106)_231_PikhOM.pdf) – Назва з екрана.

2 Зарубіжний і вітчизняний досвід реформування адміністративно-територіального устрою / За ред. Шевчук Л.Т. – Львів, 2007. – 254 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ird.gov.ua/irdp/p20070301.pdf>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД СТАЖУВАННЯ СЛУХАЧІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 01 квітня 2013 р. № 255

ПОЛОЖЕННЯ

**про стажування в органах державної влади і органах місцевого самоврядування
слухачів Національної академії державного управління при Президентові України**

1. Стажування слухачів Національної академії державного управління при Президентові України (далі - Національна академія), які навчаються за денною формою, обов'язково проводиться в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, інших органах, установах, на які поширюється дія Законів України "Про державну службу" та "Про службу в органах місцевого самоврядування" (далі - органи, установи).

2. Стажування слухачів Національної академії (далі - стажування) є невід'ємною складовою частиною програми підготовки в Національній академії магістрів за спеціальностями галузі знань "державне управління" за денною формою навчання.

3. Стажування проводиться з метою:

набуття досвіду виконання завдань, обов'язків та практичної роботи у структурних підрозділах органів, установ на посадах державної служби або служби в органах місцевого самоврядування;

підвищення професійної компетентності і ділових якостей;

проведення досліджень за тематикою магістерських робіт;

підготовки аналітичних і узагальнюючих матеріалів з питань державного управління, місцевого самоврядування та управління суспільним розвитком для їх застосування у практичній діяльності.

4. Стажування проводиться строком до двох місяців відповідно до графіка навчального процесу.

5. Мета та строки стажування визначаються індивідуальними програмами стажування, що розробляються Національною академією за погодженням з органами, установами і затверджуються з урахуванням напрямів досліджень за тематикою магістерських робіт.

6. Стажування також може проводитися за кордоном відповідно до угод про співпрацю між Національною академією та іноземними навчальними закладами, організаціями, що його проводять, з визначенням змісту, умов стажування та фінансового забезпечення.

7. Керівництво стажуванням здійснюють науково-педагогічні працівники Національної академії (її регіональних інститутів) та працівники органів, установ, де проводиться стажування.

8. Норми часу для розрахунку та обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників Національної академії (її регіональних інститутів) - керівників стажування визначаються наказом президента Національної академії.

9. На період стажування Національна академія (її регіональні інститути) виплачує слухачам, що навчаються за денною формою за державним замовленням, стипендію, оплачує іногороднім слухачам проїзд до місця стажування і назад (у межах України), добові витрати під час перебування у дорозі та витрати на проживання в гуртожитку.

10. Слухач Національної академії за час проходження стажування повинен виконати індивідуальну програму стажування і подати звіт про стажування до Національної академії та органу, установи, де проводилося стажування.

11. Вимоги до звіту про стажування та критерії його оцінки визначаються Національною академією, а також органами і установами, в яких воно проводиться.

Організаційні та правові питання стажування, не передбачені у цьому Положенні, вирішуються згідно із законодавством.

ВИТЯГ

**з Тимчасового положення про організацію навчального процесу в
Національній академії державного управління при Президентові України
затвердженого наказом Національної академії від 03 жовтня 2006 р. № 82 із змінами**

4.4. Стажування слухачів Національної академії в органах державної влади та органах місцевого самоврядування

Стажування є невід'ємною складовою частиною програми підготовки магістрів за освітнім напрямом "Державне управління" в Національній академії.

Стажування в Національній академії проводиться відповідно до Положення про стажування слухачів Національної академії державного управління при Президентові України в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 року № 468 (зі змінами).

Стажування слухачів Національної академії, які навчаються за денною формою, проводиться в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, інших установах, організаціях, на які поширюється дія Законів України "Про державну службу" і "Про службу в органах місцевого самоврядування" (далі – органи, установи, організації), в тому числі у тих, де слухачі перебувають у кадровому резерві відповідно до договорів-направлень та навчальних планів, затверджених наказом Національної академії протягом двох місяців.

Зміст та строки стажування визначаються індивідуальними програмами, що складаються слухачами за конкретизацією з окремих магістерських програм і затверджується Національною академією та відповідним органом, в якому планується проходження стажування.

Стажування в органах, установах, організаціях на посадах, на яких слухачі перебувають у кадровому резерві, визначених договорами-направленнями, є обов'язковим і проводиться у визначений програмою стажування строк.

Стажування проводиться з метою:

- набуття слухачами досвіду виконання завдань, обов'язків та практичної роботи у структурних підрозділах органів на посадах майбутньої служби;
- перевірки професійної компетентності і ділових якостей слухачів;
- проведення досліджень за тематикою магістерських робіт;
- підготовки слухачами аналітичних і узагальнюючих матеріалів з питань державного управління, місцевого самоврядування та управління суспільним розвитком для їх застосування у практичній діяльності.

Основними завданнями стажування є:

- засвоєння принципів та основ адміністративної діяльності через поєднання теоретичних знань, набутих у процесі навчання, із практикою роботи на посаді;
- вивчення засад організації адміністративних структур, основних робочих процедур, з яких складається професійна діяльність державного службовця;

- поглиблення розуміння політичних, економічних та соціальних аспектів діяльності, сутності державної служби;
- набуття досвіду роботи з колегами та споживачами публічних послуг.

Перелік органів, установ, у яких проводиться стажування слухачів, погоджений з цими органами, установами, організаціями, затверджується постановою Кабінету Міністрів України.

Керівництво стажуванням слухачів здійснюють:

- працівники органу, установи, організації, де проводиться стажування, які призначаються відповідним розпорядженням (наказом) керівника цього органу установи, організації;
- науково-педагогічні працівники Національної академії, призначені наказом президента Національної академії керівниками магістерських робіт слухачів.

Організаційне супроводження стажування слухачів Національної академії здійснюють куратори стажування, які визначаються на засіданнях кафедр з числа штатних науково-педагогічних працівників протягом першого кварталу року стажування і затверджуються наказом Національної академії.

Від кожної кафедри визначається по два куратори, відповідно по одному на один етап стажування (місяць), згідно графіку відпусток у літній період на 3 дні кожен, а у разі відрядження не більше 5 днів, який затверджується наказом Національної академії за поданням начальника управління з навчальної роботи.

Норми часу для розрахунку та обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників, керівників та кураторів стажування слухачів визначаються наказом Національної академії.

Науковому керівникові магістерської роботи робота із слухачем Національної академії, який проходить стажування, оплачується з розрахунку по 2 години на кожного слухача денної форми навчання в межах фонду оплати праці Національної академії.

Куратору стажування від кафедри Національної академії, робота по організаційному супроводженні стажування зараховується в навчальне навантаження у розмірі 0,5 години за кожного стажиста.

За умови прийняття рішення керівництвом Національної академії щодо організаційного супроводження стажистів до органів влади згідно їх угод-направлень куратору оформляється відрядження строком не більше 3 днів без врахування перебування в дорозі й відшкодовується витрати на відрядження відповідно до діючих нормативів.

Працівникові органу, установи, організації робота із слухачем Національної академії, який проходить стажування, оплачується за ставками погодинної оплати праці в розмірі 0,5 години за кожний день стажування в межах фонду оплати праці цього органу, установи організації.

На період стажування Національна академія виплачує слухачам денної форми навчання стипендію, оплачує іногороднім слухачам проїзд до місця стажування і назад, добові витрати під час перебування у дорозі та проживання в гуртожитку.

Керівництво стажуванням слухача з боку відповідного органу, установи, організації та Національної академії передбачає: надання методичної допомоги слухачеві при розробці індивідуальної програми стажування з урахуванням напрямів майбутньої практичної діяльності та досліджень за тематикою магістерських робіт; консультування слухача під час реалізації програми стажування; контроль за якістю виконання обов'язків стажиста; перевірку звіту та підготовку відзиву на стажування слухача (із зазначенням його професійного рівня, організаторських здібностей та ділових якостей, правової підготовки, вміння працювати з

людьми тощо) – з боку органу, та аналіз звіту, його оцінку й узагальнення – з боку Національної академії.

Організаційне супроводження стажування передбачає представлення слухачів на місці стажування їх керівникам від органу, установи, організації, консультування слухачів щодо порядку проходження стажування, посередництво у розв'язанні проблемних ситуацій та інформування з цих питань керівництвом Національної академії.

По завершенню стажування слухачів куратор стажування складає звіт на ім'я першого віце-президента Національної академії та управління з навчальної роботи.

Керівники магістерських робіт від Національної академії: розробляють зі слухачем індивідуальну програму стажування в органах державної влади, органах місцевого самоврядування; надають методичну допомогу слухачам під час виконання ними індивідуальних програм стажування; приймають захист звітів слухачів про стажування на засіданні кафедри; подають інформацію за підписом завідувача кафедри щодо заліку по стажуванню до управління з навчальної роботи; подають свої пропозиції та зауваження щодо процесу організації та проходження стажування; надають консультації та допомогу слухачам під час написання тез доповідей на семінар за результатами стажування слухачів.

Розподіл слухачів на стажування здійснюється: з урахуванням спеціальності за вищою освітою; теми магістерської роботи; академічного рейтингу; посади до вступу в Національну академію; перебування в кадровому резерві; досвід роботи на державній службі, службі в органах місцевого самоврядування; визначення баз стажування як можливих місць подальшого працевлаштування.

При відборі кандидатів на стажування у вищі органи державної влади (Секретаріат Президента України, Секретаріат Кабінету Міністрів України, Апарат Верховної Ради України) враховуються професійні, ділові, та особисті якості слухачів. У зазначені організації направляються слухачі, які мають значний досвід практичної роботи, виявили під час навчання кращі знання, вміння, здібності до аналітичної роботи.

Також беруться до уваги інтереси слухачів та їх індивідуальні запрошення на стажування, що надходять до Національної академії від органів державної влади.

Підготовка проекту наказу щодо розподілу слухачів на місця стажування здійснюється управлінням з навчальної роботи Національної академії.

Слухачі Національної академії направляються на стажування за попереднім погодженням з органами державної влади, органами місцевого самоврядування. Зміст та терміни стажування визначаються індивідуальними програмами, що розробляються Національною академією за погодженням із цими органами.

Відповідно до графіка навчального процесу Національної академії стажування здійснюється після закінчення слухачами першого курсу і триває протягом липня- серпня. Воно організовується, як правило, у два етапи: перший етап - в органах державної влади, другий - в органах місцевого самоврядування.

Стажування в органі державної влади, органі місцевого самоврядування розпочинається з ознайомлення з характером та обсягом роботи, які визначаються для підрозділів відповідних органів, установ, організацій згідно їх положень, де проходить стажування слухач.

Під час стажування слухачі виконують посадові обов'язки та користуються правами, передбаченими чинним законодавством, і за результатами стажування можуть бути зараховані до кадрового резерву органу державної влади або органу місцевого самоврядування.

У ході стажування слухачам Національної академії доручається виконання різноманітних видів робіт, серед яких:

- виконання функціональних обов'язків за посадами стажування;

- підготовка проектів законодавчих і нормативно-правових актів (законопроектів, указів, постанов, розпоряджень, наказів, рішень), а також доповідних записок, відповідей на звернення громадян тощо;
- підготовці різноманітних концепцій, проектів, програм тощо;
- аналіз матеріалів і підготовка рекомендацій;
- участь у проведенні організаційних заходів.

За результатами стажування оформлюється звіт про стажування, та відзив за результатами стажування відповідно до визначених вимог (в двох екземплярах, один залишається по місцю стажування, другий подається до управління з навчальної роботи для реєстрації).

Вимоги до звіту про стажування та критерії його оцінки визначаються Національною академією.

Звіт про стажування та відзив за результатами стажування подаються слухачем науковому керівнику магістерської роботи на відповідну кафедру. Оцінювання виконання слухачем програми стажування визначається керівником магістерської роботи, який у складі комісії приймає залік по стажуванню та захист звітів про стажування згідно з установленими критеріями.

Органи, установи, організації у термін, погоджений їхніми керівниками, за участю відповідних кадрових служб, керівників зацікавлених структурних підрозділів заслуховують звіти стажистів з питань проходження стажування, затверджують та оцінюють їх і проводять з випускниками, які перебувають у кадровому резерві, попередню співбесіду з питань майбутнього працевлаштування на конкретній посаді після закінчення Національної академії.

Оцінювання стажування відбувається за такими критеріями: використання теоретичних знань у практичній роботі – 20 %; набуті навички – 40 %; практичне значення висновків і рекомендацій щодо модернізації державно-управлінського та самоврядного механізмів – 30 %; оформлення звіту та його презентація – 10 %.

Слухач, за результатами стажування, подає звіт керівнику стажування від органу, який його запросив на стажування не пізніше ніж за три дні після завершення стажування. Звіт оцінюється за 100 бальною шкалою: 0-50 – "незадовільно", 51-70 – "задовільно", 71-90 – "добре", 91-100 – "відмінно".

На початку вересня слухачі подають звіт у паперовому та електронному вигляді для реєстрації його у програмно-методичний відділ фахової підготовки та стажування управління з навчальної роботи.

Після реєстрації звіт подається на відповідну кафедру керівнику стажування від Національної академії, де проводиться його захист та оцінювання.

Схвалено науково-методичною радою
Одеського регіонального інституту державного
управління при Президентіві України
протокол № 4
від «23» січня 2013 року

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КУРАТОРА ТА КЕРІВНИКА СТАЖУВАННЯ СЛУХАЧІВ ФАКУЛЬТЕТУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. У своїй роботі куратор керується Положенням про стажування слухачів Національної академії в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, законодавством України з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, положенням про організацію навчального процесу в Національній академії державного управління при Президентіві України та цим положенням.

1.2. Кураторами стажування є тьютори груп спеціалізацій, які здійснюють організаційне супроводження стажування слухачів Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України (далі – Інститут).

1.3. Керівником стажування є науковий керівник магістерської роботи слухача.

1.4. На куратора та керівника стажування покладено такі функції: управлінська, діагностична, мотиваційна, планування, комунікативна, контролю та методична.

1.5. Куратори та керівники стажування співпрацюють з деканатом факультету державного управління.

1.6. Куратор та керівник стажування оцінюють виконання слухачем програми стажування, після захисту звіту про стажування на засіданні кафедри.

1.7. З метою контролю за проходженням стажування слухачів на кожному етапі та за умови прийняття рішення директором або його першим заступником куратор може бути відкликаний з літньої відпустки до трьох днів для відрядження до органу влади.

1.8. Організацію роботи і контроль кураторів та керівників стажування здійснюють завідувачі відповідних кафедр та декан факультету державного управління.

II. ОСНОВНІ ОBOB'ЯЗКИ ТА ЗАВДАННЯ КУРАТОРА ТА КЕРІВНИКА СТАЖУВАННЯ

2.1. Куратор стажування:

- вивчає до початку стажування нормативно-правові акти з питань організації та проведення стажування, навчально-методичні матеріали з питань стажування слухачів, програму стажування;

- з'ясовує в деканаті факультету державного управління питання направлення слухачів до місць стажування;

- здійснює контроль за своєчасне прибуття слухачів до місця стажування, не допускає залучення слухачів до заходів, не передбачених програмою стажування;

- консультує слухачів та керівників стажування від органів державної влади щодо порядку проходження стажування;

- ознайомлює керівника стажування від органу влади з програмою стажування слухача;

- уточнює індивідуальні завдання, складені за участю керівника магістерської роботи та узгоджує їх з керівником стажування від органу влади;

- постійно підтримує зв'язок з керівниками стажування від органу влади в інтересах якісного проведення стажування;
- контролює якісне виконання слухачами програми стажування;
- здійснює підведення підсумків стажування слухачів в органі влади;
- організовує захист звітів слухачів за результатами стажування на засіданні кафедри;
- подає свої пропозиції та зауваження деканату факультету державного управління щодо процесу організації та проходження стажування;
- входить до складу редакційної колегії матеріалів щорічної науково-практичної конференції за результатами стажування слухачів;
- виступає з доповіддю на щорічній науково-практичній конференції за результатами стажування слухачів;
- складає звіт кафедри за результатами стажування слухачів на ім'я першого заступника директора Інституту та надає його до деканату факультету державного управління.

2.2. Керівник стажування:

- протягом січня-березня першого року навчання допомагає слухачеві розробити план магістерської роботи;
- протягом квітня-травня першого року навчання допомагає слухачеві розробити програму стажування з врахуванням завдань щодо проведення дослідницької (експериментальної) частини магістерської роботи та заходів щодо діяльності Інституту в ЗМІ;
- відповідає за якісну підготовку та виконання програми стажування слухачами;
- на початку другого року навчання контролює процес підготовки звіту слухача за результатами стажування та підписує його;
- протягом вересня другого року навчання допомагає слухачу в підготовці тез доповідей на щорічну науково-практичну конференцію за результатами стажування слухачів;
- у ході стажування надає слухачам необхідні консультації з питань збору матеріалу до магістерської роботи;
- бере участь у щорічній науково-практичній конференції за результатами стажування слухачів;
- подає свої пропозиції та зауваження куратору стажування щодо процесу організації та проходження стажування.

III. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

3.1. Куратору стажування слухачів робота по організаційному супроводженні стажування зараховується в навчально-виховну роботу у розмірі 2 години за кожного стажиста.

3.2. Куратору стажування відшкодовується витрати на відрядження відповідно до діючих нормативів.

3.3. Керівнику стажування робота оплачується з розрахунку по 2 години на кожного слухача.

СТРУКТУРА ЗВІТУ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО ОФОРМЛЕННЯ

Звіт за результатами стажування оформлюється як зшита робота **виключно** в такій послідовності:

1. Титульна сторінка.

Оформлюється за встановленим зразком (додаток А).

2. Загальна індивідуальна програма стажування.

Оформлюється за встановленим зразком (додаток Б).

Дана програма має орієнтовний характер. На її основі слухачем розробляється індивідуальна програма стажування від установи (з урахуванням напряму його досліджень, профільності відповідного структурного підрозділу, реальної виробничої ситуації та інших факторів).

Стажування складається з трьох основних етапів:

- на першому етапі передбачається вивчення структури апарату державного органу або органу місцевого самоврядування, механізму координації діяльності структурних підрозділів;

- на другому – ознайомлення і коментар до посадових обов'язків і компетенцій, визначених посадовим положенням, що відповідають напряму діяльності конкретного структурного підрозділу, де проходить стажування слухач;

- на третьому – результати, отримані в ході стажування відповідно до посади (знання, вміння, навички), пропозиції щодо вдосконалення роботи структурного підрозділу.

В індивідуальній програмі стажування **обов'язково** передбачити:

- завдання щодо проведення дослідницької (експериментальної) частини магістерської роботи;

- заходи щодо висвітлення питань діяльності інституту у засобах масової інформації, нарадах та ін.;

- погодження теми магістерської роботи в органах влади, що надали договір-направлення (для слухачів, які навчаються за державним замовленням).

3. Індивідуальна програма стажування в установі, погоджена керівником стажування від установи

Оформлюється за встановленим зразком (додаток В). Для Серретаріату Кабінету Міністрів та Адміністрації Президента України є свої вимоги (Додатки Г та Д).

4. Копія наказу або розпорядження про призначення керівника стажування від установи (додаток Е).

5. Звіт про стажування (додаток Є).

Даний розділ оформлюється відповідно до переліку питань та завдань для вивчення, визначених в програмі стажування відповідно до етапів стажування. Проводиться характеристика виконання програми стажування і відповідність її очікуванням слухача, надається оцінка набутого досвіду та пропозиції.

6. Відзив керівника стажування.

Заповнюється керівником стажування від державного органу влади або органу місцевого самоврядування за встановленим зразком (додаток І).

У звіті – оригінал; копія надається до деканату факультету державного управління.

7. Подяка від установи (за наявності).

У звіті – копія; оригінал надається до деканату факультету державного управління.

8. Матеріали до магістерського дослідження, зібрані під час стажування.

Матеріали надаються у формі тез.

9. Публікації в ЗМІ (за наявності).

10.Пункти 3 – 9 повторюються (в залежності від кількості установ)

Національна академія державного управління при Президентові України

Одеський регіональний інститут державного управління

**Звіт про стажування
в органах державної влади
та органах місцевого самоврядування**

Ратько Людмили Анатоліївни

слухача другого року
денної форми навчання
спеціалізації «Регіональне управління»

Одеса 2016

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

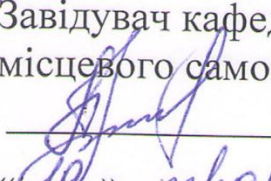
ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА СТАЖУВАННЯ

Слухачки 1 курсу
денної форми навчання
факультету державного управління
Ратько Людмили Анатоліївни

Одеса – 2016

«Погоджено»

Завідувач кафедри державного управління і
місцевого самоврядування

 Л.Л.Приходченко

«19» травня 2016

Напрямок магістерського дослідження: «Механізми взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в процесі реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»

Науковий керівник: Давтян Степан Гургенович, доцент, кандидат наук з державного управління

Установи проходження стажування

№ з/п	Назва установи та структурного підрозділу, де проводиться стажування	Термін стажування	Керівник стажування від установи
1.	Департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради	04.07.16 – 26.08.16	Гарашенко В.О.

І УСТАНОВА

Департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради

Термін стажування: 04.07.16 – 26.08.16

Етапи	Зміст роботи	Термін
І	1. Ознайомитися з чинними нормативно-правовими актами, що регламентують роботу відділу організаційно - аналітичного забезпечення департаменту муніципальної безпеки Одеської міської ради (далі – Департамент)	04.07.16-06.07.16
	2. Ознайомлення зі станом державного регулювання організаційно - аналітичної роботи.	07.07.16-14.07.16
	3. Ознайомлення з механізмами взаємозв'язку між обласною державною адміністрацією та виконавчим комітетом Одеської міської ради на прикладі одного з її структурних підрозділів - департаменту та ознайомлення з роботою по зазначеному напрямку магістерської роботи.	14.07.16-27.07.16
	4. Ознайомитися з впровадженням реформ в департаменті, зазначених в Указі Президента України від 12.01.2015 №5/2015 «Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»	28.07.16-04.08.16

II	1. Участь у нарадах, засіданнях постійних комісій. Робота з поточними документами. 2. Надання практичної та методичної допомоги працівникам Департаменту, щодо виконання ними функцій 3. Оцінка діяльності Департаменту, його взаємозв'язків із іншими структурними підрозділами виконкому та обласною державною адміністрацією. 4. Участь у підготовці матеріалів, що стосуються організаційно-аналітичної роботи департаменту. 5. Участь у підготовці проектів документів (довідних записок, аналітичних та інформаційних матеріалів тощо), виконання інших доручень керівництва та керівника стажування.	Протягом терміну стажування 04.08.16-20.08.16 Протягом терміну стажування Протягом терміну стажування
III	1. Формування емпіричної бази магістерського дослідження шляхом накопичення статистичного та аналітичного матеріалу для узагальнення та подальшого написання магістерської роботи. 2. Узагальнення та аналіз зібраної інформації, підготовка пропозицій щодо вдосконалення організаційно-аналітичної роботи в департаменті, які будуть використовуватися у магістерській роботі. 3. Підготовка індивідуального звіту про	18.08.16-20.08.16 Протягом терміну стажування Протягом

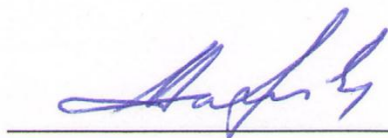
	результати стажування в департаменті, погодження його з керівником практики. 4. Завершення дослідження за темою магістерської роботи – уточнення та доповнення статистичними та практичними матеріалами. Підготовка тез, щодо обраної теми для участі у конференції. 5. Популяризація діяльності ОРІДУ НАДУ при Президентові України шляхом надання працівникам департаменту методичних буклетів щодо діяльності ОРІДУ НАДУ при Президентові України. 6. Погодження теми магістерського дослідження	терміну стажування 19.08.16-26.08.16 Протягом терміну стажування Протягом терміну стажування
--	---	--

Слухачка

Л.А. Ратько

Науковий керівник

С.Г. Давтян

ДОДАТОК В

Зразок індивідуальної програми стажування в установі

ПОГОДЖЕНО

Керівник стажування від
Головного управління Пенсійного
Фонду України у Вінницькій
області

*наказник відділу ф
мітомь призначення та
перерахунку пенсій на
уфру*

ПОГОДЖЕНО

Керівник стажування від Одеського
регіонального інституту
державного управління
Національної академії
державного управління при
Президентіві України, доцент
кафедри економічної та фінансової
політики, к. держ. упр.

Осадчук С.В. *С.Осадчук*

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА СТАЖУВАННЯ

Слухача Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентіві України

Паламарчук Євгенії Олександрівни

в Головному управлінні Пенсійного фонду України у Вінницькій області

Період стажування: 04.07.2016 – 29.07.2016

Одеса – 2016

І УСТАНОВА

Головне управління Пенсійного фонду України у Вінницькій області

Термін стажування: 04.07.2016 – 29.07.2016

Етапи	Зміст роботи	Термін
I	1. Проаналізувати реалізацію нормативно-правових засад управління Пенсійного фонду України.	04.07.2016 – 05.07.2016
	2. Визначити проблеми, пов'язані з реалізацією державної політики з питань пенсійного забезпечення та збору, ведення обліку надходжень в місті Вінниці.	
	3. В ході стажування проаналізувати роботу управління, щодо:	06.07.2016-08.07.2016
	- забезпечення своєчасного і в повному обсязі фінансування та виплати пенсій, допомоги на поховання, інших виплат, які згідно із законодавством здійснюються за рахунок коштів Пенсійного фонду України та інших джерел, визначених законодавством; - обліку коштів Пенсійного фонду України, ведення статистичної та бухгалтерської звітності; - щодо проведення щорічних актуарних розрахунків фінансового стану системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування; - щодо сплати збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, ведення обліку цих надходжень, інших коштів відповідно до законодавства та здійснення	11.07.2016-14.07.2016

	контролю за їх сплатою, забезпечення ведення реєстру застрахованих осіб. 4. Визначити поточні та перспективні завдання Пенсійного фонду України. 5. Прийняття участі у підготовці і проведенні разом з іншими структурними підрозділами УПФУ м. Вінниці консультацій з особами, що знаходяться на обліку в Пенсійному фонді з актуальних питань суспільного життя, щодо шляхів розв'язання проблем і визначення перспектив розвитку регіону, а також стосовно інших питань.	
II	1. Дослідження проблем, пов'язаних з організацією роботи з формування, автоматизованого оброблення інформації в системі Пенсійного фонду України. 2. Визначити та проаналізувати проблеми які виникають під час виконання Пенсійним фондом покладених на нього завдань при взаємодії в установленому порядку з іншими органами виконавчої влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, з органами місцевого самоврядування, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, підприємствами, установами, організаціями, а також всеукраїнськими об'єднаннями профспілок, всеукраїнськими об'єднаннями роботодавців. 3. Проаналізувати забезпечення надходжень від сплати збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, ведення обліку цих надходжень, інших	14.07.2016 – 15.07.2016 Протягом терміну стажування

	коштів відповідно до законодавства та здійснення контролю за їх сплатою, забезпечення ведення реєстру застрахованих осіб; 4. Дослідити проблеми, пов'язані з ефективним та цільовим використання коштів, удосконалення методів фінансового планування, звітності та системи контролю за витрачанням коштів; 5. Визначити та проаналізувати здійснення контролю за додержанням законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, правильністю нарахування, обчислення, повнотою і своєчасністю сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (далі - страхові внески) та інших платежів, за достовірністю поданих відомостей про осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, призначенням (перерахунком) і виплатою пенсій, щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці та іншими виплатами, які згідно із законодавством здійснюються за рахунок коштів Пенсійного фонду України, інших джерел, визначених законодавством; 6. Проаналізувати проблеми застосовування фінансових санкцій, передбачених законом. 7. Підбір матеріалів про фінансове забезпечення діяльності Пенсійного фонду для використання у магістерській роботі.	19.07.2016 – 21.07.2016 22.07.2016- 25.07.2016
--	---	--

III	1. На основі проведеного підсумкового аналізу зібраного матеріалу статистичного та аналітичного характеру підготувати пропозиції щодо підвищення ефективності реалізації державної політики щодо фінансового забезпечення пенсійного фонду. 2. Підготовка індивідуального звіту про результати стажування, погоджений із керівником. 3. Оформлення та погодження з керівником стажування звіту за результатами стажування в Головному управлінні Пенсійного фонду України у Вінницькій області. 4. Погодження теми магістерської роботи з керівником стажування. 5. Популяризація діяльності ОРІДУ НАДУ при Президентіві України: - надання працівникам управління методичних буклетів щодо діяльності ОРІДУ НАДУ при Президентіві України.	26.07.2016 – 29.07.2016
-----	--	---------------------------------------

Слухач

Є.О. Паламарчук

ПОГОДЖЕНО

Керівник стажування від
Державної фінансової інспекції в
Одеській області

В.О. Паламарчук
Державна фінансова інспекція
Одеської області
С.В. Осадчук

ПОГОДЖЕНО

Керівник стажування від Одеського
регіонального інституту
державного управління
Національної академії
державного управління при
Президентіві України, доцент
кафедри економічної та фінансової
політики, к.держ.упр.

Осадчук С.В.

С. Осадчук

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА СТАЖУВАННЯ

Слухача Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентіві України

Паламарчук Євгенії Олександрівни

в Державній фінансовій інспекції Одеської області

Період стажування: 01.08.2016 – 26.08.2016

Одеса – 2016

II УСТАНОВА

Державна фінансова інспекція в Одеській області

Термін стажування: 01.08.2016 – 26.08.2016

Етапи	Зміст роботи	Термін
I	1. Ознайомитися з нормативно-правовою базою фінансової інспекції.	01.08.2016 – 02.08.2016
	2. Ознайомлення з проблемами сучасного стану організації.	
	3. Ознайомлення з принципами та засадами здійснення державної політики у державній інспекції Одеської області.	03.08.2016-05.08.2016
	4. В ході стажування проаналізувати роботу інспекції щодо: - здійснення державного фінансового контролю (використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності); - розгляду листів, заяв і скарг громадян про факти порушення законодавства з фінансових питань; - здійснення контролю за: цільовим використанням коштів державного і місцевих бюджетів;	08.08.2016-12.08.2016

	цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик, одержаних під державні (місцеві) гарантії; складанням бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі), кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету; станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у розпорядників бюджетних коштів; усуненням виявлених недоліків і порушень;	
II	1. Дослідження проблем, пов'язаних із застосуванням норм чинного законодавства у сфері фінансового забезпечення. 2. Прийняття участі у нарадах, семінарах, навчанні. Робота з поточними документами. 3. Оцінка діяльності фінансової інспекції, її взаємозв'язки із іншими установами, організаціями 4. Практична та методична допомога Державній фінансовій інспекції Одеської області 5. Прийнятті участі у підготовці проектів документів (проектів рішень, доповідних записок, аналітичних та інформаційних матеріалів тощо), виконання інших доручень керівництва та керівника стажування; 6. Підбір матеріалів щодо фінансового забезпечення інспекції для використання у магістерській роботі.	15.08.2016 – 16.08.2016 Протягом терміну стажування Протягом терміну стажування

III	1. Узагальнення досвіду, набутого в Фінансовій інспекції Одеської області в ході стажування (додаткові теоретичні знання, практичні уміння, навички). 2. Формування пропозицій щодо вдосконалення роботи Державної фінансової інспекції 3. Накопичення матеріалу для використання при написанні магістерської роботи (статистичних та аналітичних матеріалів, довідок тощо). 4. Підготовка індивідуального звіту про результати стажування, погодження його з керівником практики. 5. Популяризація діяльності ОРІДУ НАДУ при Президентіві України: надання працівникам управління методичних буклетів щодо діяльності ОРІДУ НАДУ при Президентіві України. 6. Погодження теми магістерської роботи з керівником стажування.	17.08.2016 – 19.08.2016 22.08.2016 – 26.08.2016
-----	--	---

Слухач

Є.О. Паламарчук

“ПОГОДЖЕНО”

Керівник стажування –
головний спеціаліст сектору з питань
роботи органів юстиції
та взаємодії з судовими органами
Департаменту фахової експертизи
Секретаріату Кабінету Міністрів України

П.П Петров.,підпис (засвідчений печаткоюДепартаменту кадрового
забезпечення СКМУ)

“ПОГОДЖЕНО”

Керівник стажування –
к.держ.упр., доцент кафедри
державного управління і
менеджменту Національної академії
державного управління при
Президентові України

С.М.Коникпідпис (засвідчений печаткоювідділу кадрів НАДУ)

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА СТАЖУВАННЯ СЛУХАЧА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

ІВАНОВ Іван Іванович

Термін стажування з 01 по 25 липня 2014 року

Зміст роботи		
РОЗДІЛ I. Вивчення структури апарату державного органу, органу місцевого самоврядування, механізму координації діяльності структурних підрозділів.		
1.1.	Ознайомлення з умовами стажування в Департаменті фахової експертизи Секретаріату Кабінету Міністрів України.	01.07
1.2.	Ознайомлення із структурою Секретаріату Кабінету Міністрів України та Департаменту фахової експертизи.	03.07
1.3.	Ознайомлення з основними нормативно-правовими та розпорядчими документами, що регулюють діяльність Секретаріату Кабінету Міністрів України, а саме: - Законом України “Про Кабінет Міністрів України”; - Регламентом Кабінету Міністрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2007 р. №950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 р. №712); - Положенням про Секретаріат Кабінету Міністрів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 р. № 850.	06.07

1.4.	Ознайомлення з Порядком роботи з документами та організацією діловодства у Секретаріаті Кабінету Міністрів України.	07.07-15.07
1.5.	Ознайомлення з механізмом взаємодії Секретаріату Кабінету Міністрів України з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, Адміністрацією Президента та Верховною Радою України.	протягом стажування
1.6.	Ознайомлення з системою контролю за виконання, законодавчих, нормативно-правових актів та внутрішніх розпорядчих документів у Секретаріаті Кабінету Міністрів України.	протягом стажування
РОЗДІЛ II. Ознайомлення і коментар до посадових обов'язків і компетенції, визначених положенням, що відповідають напряму діяльності конкретного структурного підрозділу державного органу.		
2.1.	Ознайомлення з Положенням про Департамент фахової експертизи Секретаріату Кабінету Міністрів України та його структурні підрозділи.	18.07
2.2.	Ознайомлення з посадовими інструкціями сектору з питань роботи органів юстиції та взаємодії з судовими органами.	18.07
2.3.	Ознайомлення з нормативно-правовими актами з питань забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів виконавчої влади.	протягом стажування
РОЗДІЛ III. Індивідуальні завдання (зміст).		
3.1.	Вивчення порядку підготовки проектів указів і розпоряджень Президента України, законів України, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів.	протягом стажування
3.2.	Підготовка проектів резолюцій до листів центральних органів виконавчої влади, судових органів, органів прокуратури та звернень громадян, які надходять до сектору з питань роботи органів юстиції та взаємодії з судовими органами.	протягом стажування
3.3.	Взяти участь в опрацюванні: - матеріалів, які надійшли від міністерств та інших центральних органів виконавчої влади на виконання Указу Президента України від 25 жовтня 2010 р. №965 «Про відзначення 15-ї річниці Конституції України»; - матеріалів, що надійшли з Міністерства юстиції у зв'язку з проведенням експертизи прийнятого Верховною Радою України Закону України від 05 липня 2011 р. №3571 - внесення змін до Кримінального кодексу щодо злочинів проти волі, честі та гідності особи» ; - проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу нерухомого майна у м. Полтаві в державну власність».	протягом стажування 19.07 20.07-21.07

3.4.	Вивчення діючих нормативно-правових актів з питань, щодо забезпечення судової реформи, забезпечення умов для функціонування судів, сприяння діяльності органів прокуратури та адвокатури	протягом стажування
РОЗДІЛ IV. Результати, отримані в ході стажування відповідно до посади (знання, вміння, навички), пропозиції щодо вдосконалення роботи державного органу.		
4.1.	Виконання доручень керівництва Департаменту, Управління, Відділу, Сектору, керівника стажування.	протягом стажування
4.2.	Підготовка пропозицій, щодо вдосконалення роботи, пов'язаної із забезпеченням діяльності органів юстиції, судових органів та взаємодії з органами прокуратури і адвокатури.	25.07-27.07
4.3.	Підготовка, збір та систематизація матеріалів для використання їх у магістерській роботі.	протягом стажування
4.4	Узагальнення результатів стажування. Підготовка та складання звіту про стажування	27.07-27.07

Керівник стажування,
Головний спеціаліст
сектору з питань роботи органів юстиції
та взаємодії з судовими органами
Департаменту фахової експертизи
Секретаріату Кабінету Міністрів України

Петров П.П.

Слухач Національної академії
державного управління при
Президентіві України

Іванов І.І.

*Приклад оформлення індивідуальної програми стажування в
Адміністрації Президента України*

“ПОГОДЖЕНО”

Керівник стажування -
Керівник Головного управління з
гуманітарних і суспільно-
політичних питань Адміністрації
Президента України

П.П.Петров

підпис (засвідчений гербовою
печаткою, або печаткою відділу кадрів)

“ПОГОДЖЕНО”

Керівник стажування -
к.держ.упр., доцент кафедри
державного управління і
менеджменту Національної академії
державного управління при
Президентіві України

С.М.Коник

підпис (засвідчений печаткою відділу
кадрів НАДУ)

**ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА СТАЖУВАННЯ СЛУХАЧА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

Марчук Тетяни Вікторівни

Термін стажування з 28 липня по 22 серпня 2014 року

Зміст

РОЗДІЛ I. Вивчення структури Адміністрації Президента України, механізму координації діяльності структурних підрозділів.

- 1.1 Вивчення нормативно-правової бази, яка регулює діяльність Адміністрації Президента.
- 1.2 Ознайомлення зі структурою Адміністрації.
- 1.3 Аналіз механізму координації діяльності підрозділів органу.
- 1.4 Вивчення схеми розподілу обов'язків між Главою Адміністрації Президента України, його Першим заступником і заступниками, Радниками Президента України та закріплення за ними структурних підрозділів Адміністрації Президента України.

РОЗДІЛ II. Ознайомлення і коментар до посадових обов'язків і компетенцій, визначених посадовим положенням, що відповідають напряду діяльності Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань Адміністрації Президента України.

- 1.1 Ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку для

- працівників Адміністрації Президента.
- 1.2 Аналіз структури та основних напрямків роботи Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань Адміністрації Президента.
 - 1.3 Вивчення посадового положення, що відповідає напрямку діяльності Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань.
 - 1.4 Розробка коментаря до посадових обов'язків і компетенцій, визначених даним посадовим положенням.

РОЗДІЛ III. Результати, отримані в ході стажування відповідно до посади (знання, вміння, навички), пропозиції щодо вдосконалення роботи державного органу.

- 1.1 Ознайомлення з порядком організації та проведення особистого прийому громадян посадовими особами Адміністрації Президента України.
- 1.2 Налагодження співпраці з працівниками Адміністрації Президента з метою отримання необхідного досвіду роботи.
- 1.3 Аналіз здобутих під час стажування знань, вмінь, навичок та їхньої відповідності вимогам посадових обов'язків та необхідних компетенцій.
- 1.4 Розробка пропозицій щодо вдосконалення роботи даного державного органу.

РОЗДІЛ IV. Індивідуальні завдання.

- 1.1 Ознайомлення з особливостями кадрової політики Адміністрації Президента.
- 1.2 Аналіз кадрового забезпечення Адміністрації Президента та методів добору працівників.

Керівник стажування -

Керівник Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань Адміністрації Президента України

Керівник Головного управління
з гуманітарних і суспільно-політичних питань
Адміністрації Президента України

_____ П.І.Б.
підпис

Слухач Національної академії
державного управління при
Президентіві України

_____ П.І.Б.
підпис

УКРАЇНА

**ЛІТИНСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

04 липня 2016 року

Літин

№ 32-рк

**Про зарахування на стажування
Лівчук Т.І.**

Відповідно до ст.6,41 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», відповідно до ст.48 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015р. №889-VIII, листа першого заступника директора ОРІДУ НАДУ при Президентові України М.Попова від 24.05.2016р. №01/13/304 «Про проходження стажування Лівчук Т.І.»:

1. Зарахувати Лівчук Тетяну Іванівну, слухачку першого курсу денної форми навчання ОРІДУ НАДУ при Президентові України, на стажування з 04 липня по 26 серпня 2016 року на посаді начальника відділу культури і туризму райдержадміністрації.
2. Керівником стажування Лівчук Т.І. призначити Захаревич В. М., заступника голови райдержадміністрації.
3. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Підстава: лист ОРІДУ НАДУ при Президентові України від 24.05.2016р №01/13/304 та заява Лівчук Т.І. від 04.07.2016 р.

**Голова районної
державної адміністрації**

Я.ЧЕРНЕГА

З розпорядженням ознайомлений

Т.Лівчук

**Національна академія державного управління
при Президентові України
Одеський регіональний інститут державного управління**

ЗВІТ ПРО СТАЖУВАННЯ

Ратько Людмили Анатоліївни

у відділі організаційно-аналітичного забезпечення

Департаменту муніципальної безпеки

Одеської міської ради

Початок стажування: 04 липня 2016 року

Закінчення стажування: 26 серпня 2016 року

Підпис слухача

Керівник стажування
від Департаменту муніципальної
безпеки Одеської міської ради
Перший заступник директора
департаменту
Гарашенко В.О.

Керівник стажування
від Одеського регіонального
інституту державного управління
Національної академії державного
управління при Президентові
України, кандидат наук з
державного управління, доцент
Давтян С.Г.

Перший етап стажування (до 19 липня 2016 року)

1. Відповідно до «Положення про стажування в органах державної влади і органах місцевого самоврядування слухачів Національної академії державного управління при Президентові України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2013 року №255, проходила стажування з 04 липня по 26 серпня 2016 року у відділі організаційно-аналітичного забезпечення Департаменту муніципальної безпеки Одеської міської ради (далі-Департамент).

2. Під час проходження стажування, відповідно до індивідуальної програми стажування, затвердженої в Департаменті ознайомила з основними напрямками роботи та предметами відання Департаменту, зокрема відділу організаційно-аналітичної діяльності, дослідила механізм взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування зокрема під час впровадження е-урядування.

3. Ознайомила з роботою відділу з питань підготовки матеріалів та пропозицій на засідання Одеської міської ради, її постійних комісій, Виконавчого комітету Одеської міської ради, виконавчих органів Одеської міської ради відповідно до компетенцій, в тому числі, організації та проведення щотижневих нарад при директорові Департаменту.

4. Ознайомила з заходами Департаменту, що розробляються відділом організаційно-аналітичної діяльності, з реалізації Концепції реформування системи управління містом та створення системи управління якістю в органах місцевого самоврядування Одеси, комунальних підприємствах та установах, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 21.12.2007 №2087-V.

5. Ознайомила з станом впровадження реформ в Департаменті, зазначених в Указі Президента України від 12.01.2015 №5/2015 «Стратегія сталого розвитку «Україна-2020».

Другий етап стажування (до 04 серпня 2016 року)

1. Відповідно до індивідуальної програми стажування здійснювала підготовку інформаційно-аналітичних матеріалів до Виконавчого комітету Одеської міської ради з питань організаційно-аналітичної діяльності відділу.

2. Брала участь у роботі відділу з підготовки проекту рішення Одеської міської ради «Про внесення змін до рішення Одеської міської ради від 09 листопада 2005 року № 4858-IV «Про найменування вулиць, провулків, проспектів, площ, парків, скверів, мостів та інших споруд, розташованих на території міста Одеси», яка відбудеться 21 вересня 2016 року.

3. Брала участь у підготовці відповідей на:

- звернення громадян, відповідно до вимог Закону України «Про звернення громадян»;
- інформаційні запити, відповідно до вимог Законів України «Про доступ до публічної інформації» та «Про інформацію» (зі змінами);
- документи, отримані від підприємств поштою, Виконавчого комітету Одеської міської ради та Одеської міської ради, тощо, відповідно до Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади.

4. Брала участь у зборі інформації для формування плану та звіту про проведення заходів Департаментом до департаменту з організації роботи Одеської міської ради, зокрема у загальноміських заходах, присвячених:

- 75-й річниці початку оборони Одеси;
- 25-й річниці Незалежності України.

5. Брала участь у підготовці пропозицій до обговорення проекту Концепції реформування місцевого самоврядування (<http://omr.gov.ua/ru/announce/50699/>).

6. Була присутньою на щотижневих нарадах при директорові Департаменту.

7. Підготувала проект доповіді на нараду при директорові департаменту 03 серпня 2016 року на тему: «Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування під час впровадження е-урядування».

Третій етап стажування (до 26 серпня 2016 року)

1. Узагальнила та проаналізувала отриману інформацію та підготувала пропозиції стосовно вдосконалення організаційно-аналітичної роботи в Департаменті для використання в магістерській роботі.
2. Уточнила і доповнила статистичними та практичними матеріалами дослідження за темою магістерської роботи.
3. Взяла участь в обговоренні результатів стажування з керівником стажування.
4. Шляхом обговорення з керівником стажування визначено тему тез для участі у щорічній науково-практичній конференції ОРІДУ НАДУ при Президентіві України.
5. Проводила популяризацію діяльності ОРІДУ НАДУ при Президентіві України, як фахового освітянського закладу зі спеціальності «Державне управління».
6. Погодила тему магістерської роботи: «Механізми взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в процесі реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020».
7. Звіт за результатами стажування складено та погоджено з керівником стажування на підставі проведеної та виконаної роботи.

ВІДЗИВ за результатами стажування

Прізвище, ім'я, по батькові стажера	Ратько Людмила Анатоліївна
Назва установи, де відбувалося стажування	Департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради
Назва структурного підрозділу, на базі якого відбулося стажування	Відділ організаційно-аналітичного забезпечення
Посада, на якій слухач проходив стажування (вказати до якої категорії цю посаду віднесено)	Начальник відділу
Прізвище, ім'я, по батькові і посада керівника стажування	Гаращенко Віталій Олександрович, Перший заступник директора департаменту муніципальної безпеки Одеської міської ради

Анкета для оцінювання практичної підготовки державних службовців до виконання своїх обов'язків

Просимо дати оцінку стажеру (необхідний бал просимо позначити X)

Аналітичні здібності

	1	2	3	4	5	
не вдало аналізує проблеми, не бачить усіх аспектів ситуації, не може дати адекватну оцінку, не відрізняє, що є основним, що - другорядним					X	вдало аналізує проблеми, бачить усі аспекти ситуації, може дати адекватну оцінку, відрізняє основне від другорядного

Здатність висловлюватися

	1	2	3	4	5	
слабка риторика, поверхневі висловлювання, невпевнена, безтемпераментна, не чітка мова					X	гарна риторика, сильна виразність, впевненість, жвавість, чітка артикуляція

Професійні знання

	1	2	3	4	5	
відсутні, або часткові професійні знання					x	володіє глибокими професійними знаннями

Вміння співпрацювати

	1	2	3	4	5	
не може ні подати ні пояснити свою точку зору; не вміє слухати; залишається лише на своїй позиції					x	вміє працювати з різними позиціями та викликати розуміння; користується аргументами; сконцентовано слухає

Вміння спілкуватись

	1	2	3	4	5	
створює напружливу атмосферу під час спілкування, намагається відстоювати свою думку, чинить опір, справляє враження невпевненості, не опановує ситуацію					x	створює сприятливу атмосферу у розмові, відверто та вмотивовано захищає свої позиції, долає протистояння, тримається суверенно

Вміння приймати рішення

	1	2	3	4	5	
не бачить необхідності реалізовувати свої висновки у діях, не може прийняти адекватне рішення					x	бачить необхідність і готовий реалізовувати свої висновки у діях, вміло приймає рішення

Концепційність

	1	2	3	4	5	
не відображає проблем, не формулює концепцію рішення, не формулює обґрунтування					x	переконливо відображає проблему, формулює відповідну концепцію із обґрунтуванням та прийнятим рішенням

Організаційні здібності

	1	2	3	4	5	
не бачить організаційних етапів, відсутні чіткі заходи, етапи, цілі					x	наочно та зрозуміло розробляє концепції, очевидні організаційні етапи, реальні методи, ділові рішення

Якої оцінки, на Ваш погляд заслуговує звіт про стажування?

«Відмінно»

Додаткова інформація, яка вплине на підсумкову оцінку стажера: в період проходження стажування Ратько Л.А. успішно виконала поставлені перед нею завдання, які були передбачені індивідуальним планом та вдало поєднала їх з додатковими дорученнями.

Під час виконання доручень, проявила себе відповідальним, ініціативним, працездатним, добросовісним та пунктуальним працівником. Свою роботу виконувала своєчасно та якісно, показала себе грамотним фахівцем, здатним вирішити поставлені перед нею завдання, проявити відповідальний і творчий підхід до вирішення різних проблем, вибрати найбільш оптимальне і якісне рішення. Однією з рис її характеру є відмінна виконавча дисципліна та вміння відрізнити основне від другорядного у розв'язанні доручених питань.

Успішно поєднує отриманий досвід практичної роботи в Департаменті та теоретичні знання, набуті в ОРІДУ НАДУ при Президентіві України.

Самостійна у прийнятті рішень, однак з-за потреби радиться з найбільш досвідченим фахівцем. Показала вміння організовувати свій робочий день, щоранку починає розгляд документів з найбільш складних та пропонує шляхи вирішення проблем, зазначених у них.

Під час спілкування із спеціалістами Департаменту створює сприятливу атмосферу у розмові, володіє правилами ділового етикету та заслужила повагу працівників Департаменту.

Враховуючи результати стажування Ратько Л.А., її професійні та ділові якості, проявлені під час стажування, звіт про стажування заслуговує оцінки «Відмінно».

Погоджено тему магістерської роботи: «Механізми взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в процесі реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020».

Перший заступник директора
департаменту муніципальної безпеки
Одеської міської ради

26 серпня 2016 року

Гаращенко В.О

Наукове видання

Стажування слухачів в органах публічної влади: організація, проведення та контроль

[Електронний ресурс]

*Матеріали щорічної науково-практичної конференції
за результатами стажування слухачів в органах державної влади
та органах місцевого самоврядування*

13 жовтня 2016 року

Випуск 5

Відповідальний за випуск – Е.В. Мамонтова
Редактор – І.С.Куспляк

Підписано до друку 06.10.2016.
Формат 60×84/16. Папір друкарський.
Гарнітура «Times». Друк цифровий. Обл.-вид. арк. 12.1
Зам. № 31/10.

Видавництво
Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України
Свідоцтво ДК №1434
від 17 липня 2003 р.
65009, м. Одеса, вул. Генуезька, 22
Тел. (048) 729-76-48
<http://www.oridu.odessa.ua>